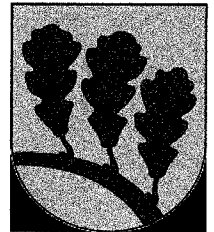

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksnių programa

GARLIAVOS MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA IKI 2020 M.

Garliava, 2016
Patikslinta 2021 m.

Institucijos pavadinimas	Garliavos miesto vietos veiklos grupė
Teisinė forma	Asociacija
Kodas	304064715
Adresas	Vytauto g. 62, Garliava, 53259
Tel. Nr.	(8 37) 39 39 98
Elektroninis paštas	garliavosvvg@gmail.com
Pirmininkas	Vytautas Brazdauskas

Garliavos miesto vietos plėtros strategija parengta įgyvendinant projektą „Garliavos miesto vietos plėtros strategijos parengimas“ (Projekto Nr. 08.6.1-ESFA-T-909-01-0015), kuris finansuojamas Europos Sąjungos fondų, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, Kauno rajono savivaldybės Garliavos miesto vietos veiklos grupei skirtomis lėšomis pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtrauktiems didinimas ir kova su skurdu“ 08.6.1-ESFA-T-909 priemonę „Vietos plėtros strategijų rengimas“, konsultuojant išorės ekspertui Doc. Dr. Rimantui Dapkui.

2016 m. sausio 28 d. **Kauno rajono savivaldybės taryba** sprendimu Nr. TS-8 „Dėl pritarimo Garliavos miesto vietos plėtros 2015–2020 m. strategijai ir jos bendro finansavimo“ pritarė Garliavos miesto vietos plėtros strategijai iki 2020 m. ir įsipareigojo skirti jai ne mažesnes kaip 7,5 proc. strategijos vertės dydžio lėšas, reikalingas Strategijos įgyvendinimui bendrai finansuoti.

2016 m. vasario 8 d. **Kauno regiono plėtros taryba** sprendimu Nr. 51/2S-6 „Dėl pritarimo Garliavos miesto vietos plėtros strategijos projektui“ pripažino, kad strategijos projektas atitinka Kauno regiono plėtros plano iki 2020 m. prioritetus, tikslus ir uždavinius.

2016 m. vasario 2 d. Garliavos miesto vietos veiklos grupės **visuotinis narių susirinkimas** patvirtino Garliavos miesto vietos plėtros strategiją iki 2020 m.

Turinys

Įvadas.....	4
1. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija apibrėžtis.....	12
2. Garliavos miesto teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė.....	24
3. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai, pagrindinės veiklos ir tikslinės grupės, stebėsenos rodikliai bei integruotas, novatoriškas strategijos pobūdis.....	37
4. Garliavos miesto bendruomenės dalyvavimas rengiant vietos plėtros strategiją.....	46
5. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. įgyvendinimo veiksmų planas.....	50
6. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. valdymo ir stebėsenos tvarkos apibūdinimas.....	53
7. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos finansinis planas.....	66
8. PRIEDAI.....	74
ANKETA.....	89

Išvadas

Vietos plėtros strategiją parengusi miesto VVG

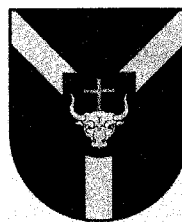
Strategijos rengėja - Garliavos miesto vietos veiklos grupė (toliau Garliavos miesto VVG) – Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo pagrindais 2015 m. birželio 22 dieną įsteigta asociacija, vienijanti:

- Bendruomenines organizacijas ir kitas nevyriausybinės organizacijas,
- Verslo įmones;
- Kauno rajono savivaldybės tarybą.

Steigėjai: UAB „Baltijos polistirenas“, VšĮ „Fitness Factory Gym“ ir Kauno rajono savivaldybė.

Šiuo metu (2016 metais) Garliavos miesto VVG yra 9 nariai:

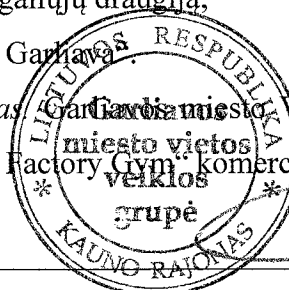
- UAB „Baltijos polistirenas“;
- VšĮ sporto klubas „Fitness Factory Gym“;
- Kauno rajono savivaldybės taryba;
- UAB „Trukmė“;
- UAB „Šauka“;
- Asociacija Klubas „Garliaviečiai“;
- UAB „Romega“;
- Asociacija Garliavos neįgaliųjų draugija;
- Asociacija Sporto klubas „HC Garliava“.

Baltijos
polistirenas

Garliavos miesto VVG **valdymo organai:**

- Kolegialus valdymo organas - *Valdyba*. Jos nariai:
 1. Kęstutis Dagilis, atstovauja UAB „Baltijos polistirenas“;
 2. Kęstutis Povilaitis, atstovauja Kauno rajono savivaldybę;
 3. Artūras Pupalė, atstovauja Kauno rajono savivaldybę;
 4. Nijolė Tarvydienė, atstovauja Kauno rajono savivaldybę;
 5. Laurynas Šauklys, atstovauja UAB „Šauka“ (28 metai);
 6. Regina Ringienė, atstovauja klubą „Garliaviečiai“ (*valdybos pirmininkė*);
 7. Mantas Čiupkevičius, atstovauja UAB „Romega“ (26 metai);
 8. Vitalija Gabartienė, atstovauja Garliavos neįgaliųjų draugiją;
 9. Rita Urnikienė, atstovauja sporto klubą „HC Garliava“.
- Vienasmenis valdymo organas - *Pirmininkas*. Garliavos miesto VVG pirmininku išrinktas Vytautas Brazdauskas (VšĮ sporto klubo „Fitness Factory Gym“ komercijos direktorius).

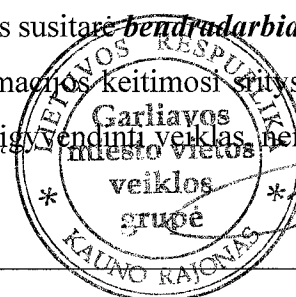
Pagrindiniai Garliavos miesto VVG *veiklos tikslai*:

- Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius;
- Inicijuoti veiklas mažinančias socialinę atskirtį;
- Vykdyti užimtumą skatinančias veiklas, siekiant padėti bedarbiams ir neaktyviems asmenims įgyti naujų įgūdžių įtraukiant juos į visuomeninę veiklą ir tarpininkaujant įsidarbinant;
- Pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Garliavos miesto plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant Garliavos miesto plėtros strategijas, planus, programas bei projektus;
- Telkti suinteresuotų vietos valdžios, verslo, nevyriausybinių ir kitų įstaigų bei organizacijų pastangas, ieškant tinkamiausių sprendimų vietovės socialinei gerovei kelti;
- Ieškoti naujoviškų ir efektyvių būdų vietos gamtiniais, kultūriniais, žmonių ir kitiems materialiams ir nematerialiems ištekliams panaudoti Garliavos miesto plėtrai;
- Skatinti ir palaikyti vietines žmonių iniciatyvas verslo, gamtos apsaugos, neformaliojo švietimo, kultūros, socialinės paramos ir kitose srityse;
- Inicijuoti ir vykdyti socialines, kultūrines, edukacines, neformaliojo švietimo, savanorystės skatinimo ir kitas veiklas bei projektus;
- Atstovauti, veikti ir vienyti Garliavos miesto teritorijoje esančius fizinius ir juridinius asmenis, tarpusavyje bendradarbiaujant siekti bendrų tikslų įgyvendinimo, puoselėti tradicijas bei veikti kultūros ir švietimo srityse;
- Bendradarbiauti ir skatinti bendradarbiavimą su nacionalinėmis ir tarptautinėmis nevyriausybinėmis organizacijomis bei kitomis įstaigomis ir organizacijomis Lietuvoje ir užsienyje ir plėtoti;
- Vystyti bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų kūrimą (įskaitant bendradarbiavimą su kaimo vietovių vietos veiklos grupėmis);
- Įgyvendinti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos iniciatyvas Garliavos mieste, organizuoti paramos teikimą projektams ir iniciatyvoms įgyvendinti;
- Pagal bendradarbiavimo sutartis dalyvauti kitose programose.

Garliavos miesto VVG veiklos teritorija sutampa su Garliavos miesto seniūnijos teritorija.

Garliavos miesto VVG yra pasirašiusi **bendradarbiavimo sutartis** su Kauno rajono Vietos veiklos grupe ir Aleksoto vietos veiklos grupe, su kuriomis susitarė **bendradarbiauti šiose srityse**:

- mokymo ir kvalifikacijos kėlimo bei informacijos keitimosi srityse. Šios sutarties šalys gali bendradarbiauti ir kitose srityse, organizuoti ir įgyvendinti veiklas, nenumatytose šioje

sutartyje ir neprieštaraujančias Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams, šios sutarties šalių tikslams ir interesams;

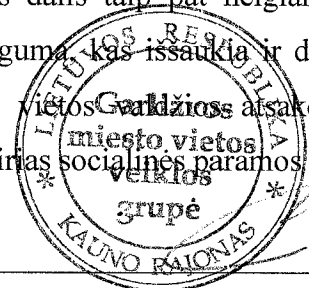
- organizuoti pirmininkų ir valdybos narių ar jų įgaliotų asmenų diskusijas ir konsultacijas dėl praktinio bendradarbiavimo;
- sudaryti ir plėtoti tinkamas sąlygas tiesioginiams ryšiams įtvirtinti ir keistis patirtimi, organizuoti konsultacijas, konferencijas, seminarus, dalyvauti rengiant mokymo programas ir organizuojant bendrus mokymus;
- kviesti kitą šios sutarties Šalį dalyvauti jos rengiamose konferencijose, seminaruose ir kituose renginiuose;
- sudaryti tinkamas sąlygas ir plėtoti reguliarią keitimąsi informacija, susijusia su bendradarbiavimo sritimis;
- rengti bendrus projektus, siekiant paskatinti bendruomenių ir verslo subjektų bendradarbiavimą;
- koordinuoti savo veiksmus, vykdant tarpregioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą, vykdant aktyvų mokymą ir keičiantis vizitais.

Vietos plėtros strategijos rengimo tikslas

Garliavos miesto VVG parengta Garliavos miesto vietos plėtros strategija yra skirta spręsti nedarbo ir socialinės atskirties problemas bei didinti bendruomenės narių socialinę integraciją, pasitelkiant bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir vietos valdžios ryšius. Orientacija į socialinės integracijos bei ekonominio aktyvumo didinimą apjungiant skirtingas suinteresuotųjų grupes prisidės prie neigiamų socialinių ir ekonominių tendencijų mažinimo Garliavoje ir visame regione.

Garliavos miesto vietos plėtros strategijos rengėjas – Garliavos miesto VVG. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos **rengimo tikslas** – parengti Garliavos miesto vietos plėtros strategiją, kuria siekiama didinti vietinės įsidarbinimo galimybes ir mažinti bendruomenės narių socialinę-ekonominę atskirtį bei užtikrinti imigrantų integraciją pasitelkiant bendruomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę.

Garliavos mieste susiduriama su įvairiomis socialinėmis-ekonominėmis problemomis: socialine diferenciacija ir nemažos visuomenės dalies atskirtimi, skurdu, nedarbu, pabėgėlių integracijos sunkumais ir migracijos keliamomis problemomis tiek pačiam asmeniui, tiek jo šeimai bei visai bendruomenei. Didėjanti neaktyvios bendruomenės dalis taip pat neigiamai veikia vietovės investicinį patrauklumą, mažina verslo konkurencingumą, kas išsiskiria ir darbo vietų mažėjimą bei bedarbystės augimą. O tai tiesiogiai didina vietos valdžios atsakomybę už visuomenės poreikių geresnį tenkinimą ir įpareigoja didinti įvairias socialines paramos priemones

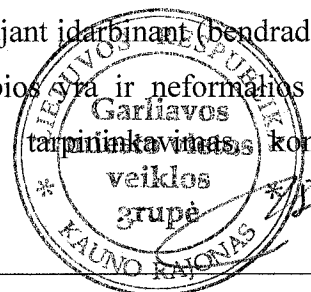

bei išmokas. Ilgalaikiai nesprendžiamos šios problemos didina visuomenės nusivylimą, skatina bendruomenės nykimą ir nemažos dalies gyventojų emigraciją. Tik sutelktos vietos valdžios, bendruomenės ir verslo pastangos gali šias neigiamas tendencijas stabdyti, o inovatyvios idėjos ir išorinė finansinė parama gali padėti vietovės raidą pakreipti teigiama linkme, atlikus išsamią situacijos analizę ir įvertinus visuomenės narių ir verslininkų pageidavimus.

Nors Lietuvos kaimo bendruomenėms strategijų rengimas ir jose numatytų priemonių įgyvendinimas jau tapo įprastu procesu, daugelio Lietuvos miestų gyventojams susitelkimas į vietos bendruomenes yra gana naujas, bet labai sparčiai augantis procesas, kurį tinkamai suvaldyti yra reikalingos ir naujos žinios bei konsultacijos. Ne išimtis ir Garliavos miesto atvejis, kai naujai įsisteigusiai vietos veiklos grupei tenka per itin trumpą laiką įgyti reikiamus strateginio planavimo gebėjimus, perimti savo kaimynų ir partnerių – Kauno rajono kaimiškiosios VVG – patirtį bei užsienio valstybėse diegiamas inovacijas. Inovatyviai veikti verčia ir iki šiol lūkesčių nepateisinusios bendruomenės, verslininkų ir valdžios pastangos gerinti verslo aplinką bei užtikrinti socialinių-ekonominių skirtumų mažėjimą veikiant atskirai. Šį suvokimą skatina ir Pasaulyje vykstantys procesai, įpareigojantys elgtis atsakingai ne tik savo socialinę atskirtį patiriančių asmenų atžvilgiu, bet ir nuo karo baisumo pabėgusių imigrantų atžvilgiu. Todėl rengiant strategiją pagrindinis dėmesys buvo sutelktas socialiai atsakingam, kultūrinę ir gamtinę aplinką tausojančiam, žmogiškąsias vertybes puoselėjančiam ir pabėgėlių problemas įvertinančiam planavimui. Siekiant spręsti Garliavos mieste egzistuojančias problemas numatoma taikyti inovatyvias kompleksines priemones, kurių įgyvendinimui sudaryti sąlygas kūrybiškiausiems ir išradingiausiems projektus pasiūlysiantiems pareiškėjams.

Tuo pačiu siekiama, kad vietos bendruomenės veikla reikšmingai prisidėtų prie regioninės politikos įgyvendinimo, socialinės-ekonominės nelygybės bei skurdo mažinimo visame Kauno regione bei šalyje. Tai numatoma padaryti teikiant psichosocialines, sociokultūrines paslaugas, įtraukiant ir apmokant savanorius, bendruomenės narius, dirbančius su socialinės rizikos asmenimis, skleidžiant informaciją tikslinių grupių asmenims apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines paslaugas ir tarpininkaujant šias paslaugas teikiant, steigiant savipagalbos grupes ir kt. Numatomos skatinti kūryba paremtos partnerystės tarp bendruomenės narių, menininkų ir kultūros institucijų, kurių metu sprendžiamos iš anksto identifikuotos socialinės-kultūrinės problemos.

Kita svarbi bendruomenės veikla - užimtumo skatinimas, padedant bedarbiams ir neaktyviems asmenims įgyti naujų profesinių įgūdžių, įtraukiant juos į visuomeninę veiklą (įskaitant neformalųjį švietimą, kultūrinę veiklą) ir tarpininkaujant idarbinant (bendradarbiaujant su teritorijoje veikiančiais verslais ir vietos valdžia). Svarbios yra ir neformalios verslumą skatinančios iniciatyvos (pavyzdžiui, minėta mentorystė, tarpininkavimas konsultacijos

besikuriančiam verslui ar individualią veiklą pradedantiems asmenims) bei bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų kūrimas (įskaitant bendradarbiavimą su kaimo vietovių vietos veiklos grupėmis).

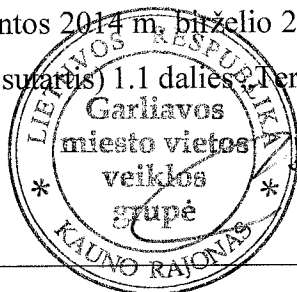
Garliavos miesto vietos plėtros strategija parengta ne tik vadovaujanti aptartais humanizmo ir inovatyvumo principais, bet ir Kauno rajono bei Kauno regiono ir šalies strateginio planavimo dokumentais bei Europos Sąjungos (ES) vykdoma regionine politika ir jos įgyvendinimo instrumentuose numatytais reikalavimais. Strategijos priemonių įgyvendinimui numatoma panaudoti dalinį ES finansavimą pagal:

- 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programa numato šiuos prioritetus, susijusius su vietos bendruomenių veikla:
 - 8 prioritetas. *Socialinės įtraukties didinimas ir parama kovai su skurdu;*
 - 8.6 investicinis prioritetas. Bendruomenės inicijuojamų vietos plėtros strategijų įgyvendinimas;
 - 8.6.1 konkretus uždavinys. *Pagerinti vietinės įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius.*
 - Įgyvendinimo priemonė *08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“.*

Atliekant Kauno rajono Garliavos miesto situacijos analizę buvo nagrinėjama įvairi oficialiai ir viešai prieinama informacija apie Garliavos miesto seniūniją, Kauno rajoną, Kauno regioną (apskritį) ir Lietuvą. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas Statistikos departamento teikiamai informacijai, tačiau daugelio rodiklių apie Garliavos bendruomenės gyvenimą Statistikos departamentas suteikti negalėjo, todėl buvo naudojama Kauno rajono savivaldybės administracijos Garliavos seniūnijos pateikta statistinė ir kita informacija, o taip pat buvo remiamasi kituose oficialiuose dokumentuose (pavyzdžiui Kauno regiono integruotoje teritorijų vystymo programoje, Kauno rajono savivaldybės 2013–2020 metų strateginiame plėtros plane ir kt.) minimais aktualiais duomenimis ir teiginiais bei pagal analogijas atliekamais skaičiavimais. Itin svarbus šaltinis – pačios bendruomenės išsakoma nuomonė, apie kurią galima spręsti iš šiam tikslui atliktos jų nuomonės anketinės apklausos.

Rengiant Garliavos miesto vietos plėtros strategiją taip pat buvo vadovaujamasi šių strategijos įgyvendinimo teritorijai taikomų planavimo ir teritorijų planavimo dokumentų ir teisės aktų nuostatomis:

- *Lietuvos Respublikos partnerystės sutarties*, patvirtintos 2014 m. birželio 20 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2014) 4234 (toliau – Partnerystės sutartis) 1.1 dalies „Teritorinė plėtra

ir regioninė politika“, 3.1 dalies „Integruotas teritorinės plėtros požiūris“, 3.1.2 dalies „Integruotos teritorinės investicijos (ITI)“ nuostatomis;

- *2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos*, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014) 6397, 4 skirsnio „Integruotos teritorinės plėtros aprašymas“, 7 ir 8 prioritetų „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ bei „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ nuostatomis;

- *2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstitucinio veiklos plano*, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. vasario 19 d. nutarimu Nr. 172 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, nuostatomis: tikslu – „didinti teritorinę sanglaudą regionuose“; uždaviniu – „spręsti tikslinėms teritorijoms (gyvenamosioms vietovėms) būdingas problemas, didinant konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą, skatinant ekonomikos augimą“;

- *Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano“;

- *Kauno apskrities teritorijos bendruoju (generaliniu) planu*, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672 „Dėl Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano patvirtinimo“;

- *Kauno rajono savivaldybės bendrojo plano I-uoju pakeitimu*, patvirtintu Kauno rajono savivaldybės tarybos 2014-08-28 sprendimu Nr. TS-299;

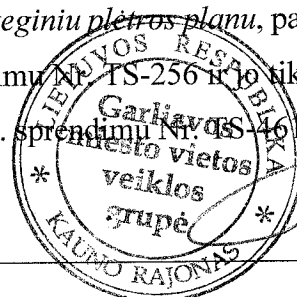
- *2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos*, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, nuostatomis;

- *2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstituciniu veiklos planu*, patvirtintu 2014 m. vasario 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 172;

- *Kauno regiono integruota teritorijų vystymo programa*, patvirtinta LR Vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 1V-709 „Dėl Kauno regiono integruotos teritorijų vystymo programos patvirtinimo“;

- *Kauno regiono plėtros planu iki 2020 metų*, patvirtintu Kauno regiono plėtros tarybos 2010 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr.1 ir jo patikslinimais;

- *Kauno rajono savivaldybės 2013–2020 metų strateginiu plėtros planu*, patvirtintu Kauno rajono savivaldybės tarybos 2013 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-256 ir jo patikslinimu, atliktu Kauno rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. TS-461;

- *Kauno rajono savivaldybės 2015–2017 m. strateginiu veiklos planu*, patvirtintu Kauno rajono savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. TS-3;

- *Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1V-36 „Dėl Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių patvirtinimo“;

- *Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėmis*, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1V-992 „Dėl Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ ir jų pakeitimu;

- *Kvietimu teikti vietos plėtros strategijas*, pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. sausio 6 d. įsakymą Nr. 1V-5 „Dėl Vietos plėtros strategijų atrankos pradžios nustatymo“;

- *Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis*, patvirtintomis LR Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“;

- Kitais aktualiais teisės aktais, bendrosiomis strateginio planavimo metodologinėmis nuostatomis, statistinės informacijos šaltiniais, 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo duomenimis, Garliavos miesto gyventojų nuomonės anketiniu tyrimu ir Garliavos miesto bendruomenės ir vietos veiklos grupės susitikimų metu aptartais pasiūlymais.

Garliavos miesto vietos plėtros **strategijos tikslas** – plėtoti partnerystę, stiprinant bendruomenių veiklą ir remiant vietos iniciatyvas bei inovacijas, gerinti teritorijos gyvenamąją aplinką, skatinti verslumą, užimtumo ir įdarbinimo galimybes, naujų darbo vietų kūrimą, socialinės atskirties mažinimą ir socialinių paslaugų prieinamumo bei jų kokybės didinimą. Parengta strategija sudarys galimybes Garliavos miesto vietos bendruomenei dalyvauti 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų projektuose, kurie skirti mažinti socialinę atskirtį, taip padidinant darbingų gyventojų socialinę integraciją ir (ar) pagerinant jų padėtį darbo rinkoje.

Tikslinės gyventojų grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija:

- *Socialinę atskirtį patiriantys asmenys* (neįgalieji, socialinės rizikos suaugę asmenys, vienišos motinos/tėvai/globėjai, smurtą patyrusios moterys, iš įkalinimo įstaigų sugrįžę asmenys, pabėgėliai). Šių tikslinių grupių poreikis – įveikti socialinę atskirtį bei integruotis į visuomenę, kaip pilnaverčiai visuomenės nariai. Įgyvendinant vietos plėtros strategiją bus įgyvendinamos priemonės, nukreiptos į socialinę atskirtį patiriančių asmenų socialinę integraciją ir įsidarbinimo bei verslumo galimybių didinimą.

- *Nedirbantis, nestudijuojantis ir nesimokantis jaunimas*. Šios tikslinės grupės poreikis – įsidarbinti ir įgyti darbo patirties arba pradėti savo verslą, leidžiantį įsiviešinti visuomenėje ir

užsitikrinti sau stabilias pajamas pragyvenimui. Įgyvendinant vietos plėtros strategiją bus vykdomos priemonės, prisidedančios jaunimo įsidarbinimo galimybių ir verslumo didinimo.

- *Neaktyvūs darbingo amžiaus asmenys*. Tai asmenys, kurie neturi bedarbio statuso, bet niekur nedirba. Dėl savo ekonominio neaktyvumo ar nepalankių šeimyninių aplinkybių (prižiūri mažamečius vaikus, slaugo neįgalius šeimos narius ir pan.) šie asmenys patenka į tam tikrą socialinę atskirtį ne tik dėl ekonominių ir socialinių galimybių apribojimo, tačiau ir dėl darbinių įgūdžių sumažėjimo ar jų praradimo ir neatitikimo naujiems, pasikeitusiems darbo rinkos reikalavimams.

Pagrindinės santrumpos:

BVP – bendrasis vidaus produktas

BIVP - bendruomenės inicijuota vietos plėtra

ES – Europos Sąjunga

ESF – Europos socialinis fondas

LR – Lietuvos Respublika

VRM –Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

NPP – 2014–2020 metų LR nacionalinės pažangos programa

SVV – smulkusis ir vidutinis verslas

VVG – vietos veiklos grupės

NVO – nevyriausybinė organizacija

UAB – uždaroji akcinė bendrovė

Kauno regiono ITV programa – Kauno regiono integruota teritorijų vystymo programa.

ITV – integruotų teritorijų vystymas (integruotas teritorijų vystymas)

ITI - Integruotos teritorinės investicijos

PFSA – projektų finansavimo sąlygų aprašas

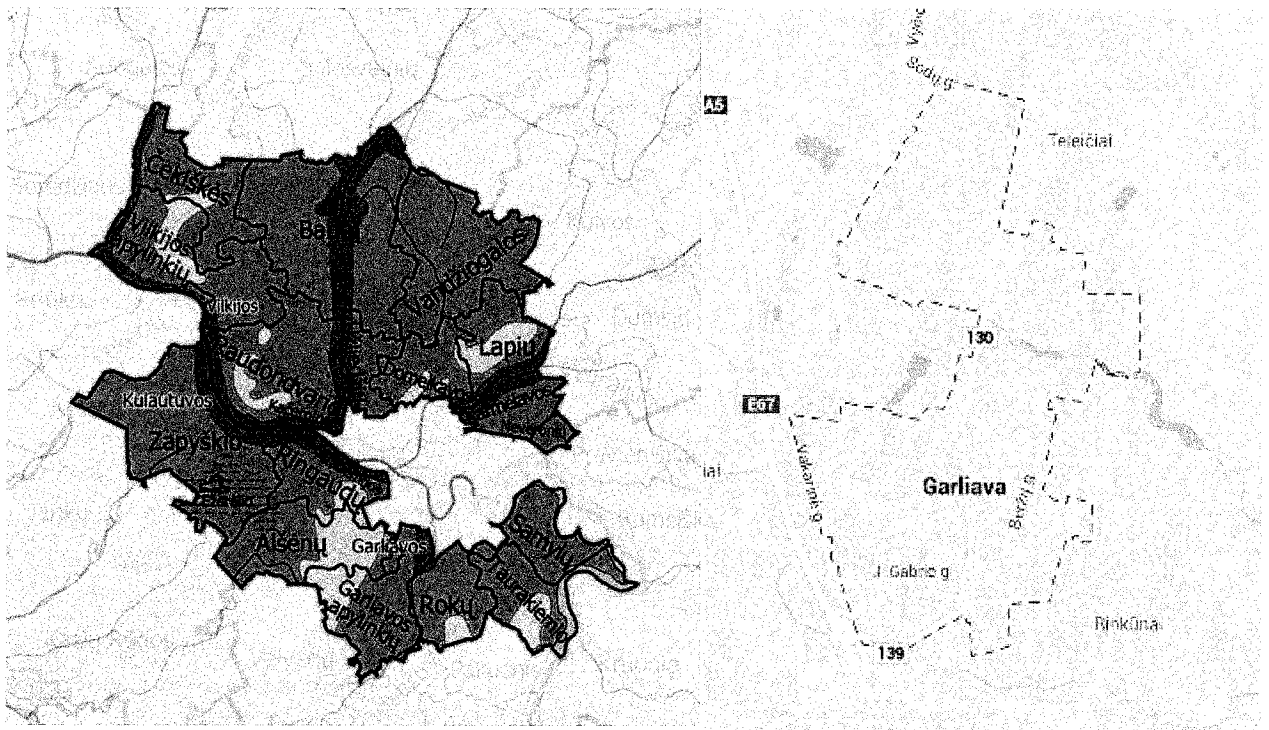
1. Garliavos miesto vietos veiklos grupės strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija apibrėžtis

1. 1. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. įgyvendinimo teritorija ir gyventojai

Kauno rajone yra 3 miestai, 9 miesteliai ir 391 kaimas. Miesto statusą rajone turi Ežerėlis, Garliava ir Vilkija. Garliavos miestas turi atskiros seniūnijos statusą Kauno rajone. Jo plotas 365,2 ha. Miestas įsikūręs 10 km nuo Kauno, prie tarptautinės reikšmės magistralės “Via Baltica”. Garliavos seniūnijoje susikerta krašto keliai Kaunas-Druskininkai, Marijampolė-Vilnius. Į pietus netoli Garliavos seniūnijos praeina tarptautinės reikšmės geležinkelis Kaliningradas-Maskva. Garliavos seniūnijos teritorijoje prateka Maišiaus upelis, ant kurio pastatyta užtvanka.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1V-429 „Dėl tikslinių teritorijų išskyrimo iš miestų, turinčių nuo 6 iki 100 tūkst. gyventojų, ir mažesnių savivaldybių centrų“ Garliavos miestas išskirtas tiksline teritorija.

Kauno rajono savivaldybės seniūnijų ir Garliavos miesto geografinė padėtis pavaizduota 1 paveiksle.

1 pav. Kauno rajono savivaldybės seniūnijų ir Garliavos miesto geografinė padėtis

Šaltinis: <http://wikimapia.org>; <https://www.google.com/maps/preview>

Garliavos miestas – augantis miestas, su gamybos ir verslo įmonėmis, kuriose dirba Garliavos gyventojai, tačiau dalis gyventojų susiduria su nedarbo ir socialinės integracijos problemomis. Garliavos miesto gera susisiekimo ir inžinerinė infrastruktūra leidžia išnaudoti Garliavos miesto patogią geografinę padėtį transporto, logistikos ir kitoms ūkio sritims vystyti.

Tai sudaro prielaidas Garliavoje veikiantiems verslo subjektams plėstis naudojant ES struktūrinių fondų paramą ir pritraukiant privačias investicijas, tarpusavyje derinant su bendruomenės poreikiais ir Kauno rajono savivaldybės administracijos įgyvendinamomis priemonėmis. Deja, tolimesniam Garliavos vystymuisi stokojama aiškos strategijos ir konkrečių su bendruomene ir verslo atstovais suderintų miesto plėtos priemonių. Nors ir iki šiol verslas bei Kauno rajono savivaldybė Garliavoje įgyvendino ne vieną svarbų projektą, bet visų suinteresuotųjų pusių veiksmai stokojo tarpusavio dermės ir nepasiekė reikiamo sinerginio efekto.

Atsižvelgiant į esamą situaciją ir esant galimybei 2014–2020 m. laikotarpiu nuspręsta pasinaudoti šia galimybe ir miesto vystymui pritraukti įvairių finansinių išteklių, prieš tai numatant jų panaudojimo prioritetus. Garliavos bendruomenė pasiekė pakankamą brandą, kad galėtų pati spręsti savo problemas ir realizuoti suderintas su verslu ir valdžia idėjas. Iki šiol šis procesas buvo epizodinis ir be išipareigojimų bei aktyvesnio bendruomenės narių dalyvavimo. Rengiant Garliavos miesto vietos plėtos strategiją siekiama spręsti įvardintas problemas.

Garliavos miesto vietos plėtos strategija apima Garliavos miestą, kuris yra Kauno rajono administracinėse ribose, tačiau nėra įtrauktas į Kauno rajono vietos veiklos grupės (VVG) teritoriją (žiūrėti 2 pav.).

2. pav. Garliavos miesto VVG teritorija (apimanti Garliavos seniūnijos teritoriją)

Šaltinis: <https://www.google.com/maps/preview>

1. 2. Garliavos miesto socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizė

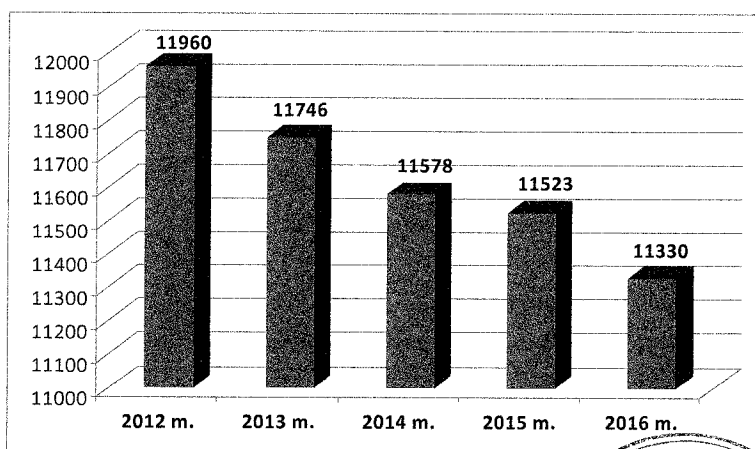
Garliavos miesto vietos gyventojų poreikių tyrimas „Strateginė analizė – tikslinės teritorijos, tikslinių grupių poreikių tyrimas“ buvo atliktas 2015 metų gruodžio mėnesį, naudojantis Kauno technologijos universiteto apklausų organizavimo ir duomenų apdorojimo sistema.

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti gyventojų nuostatas dėl strategijos tikslo ir įvertinti galimas strategijoje numatomų pasiūlyti uždavinių bei priemonių jiems realizuoti alternatyvas. Tikslui pasiekti iškelti šie uždaviniai:

- Nustatyti, kaip respondentai vertina Garliavos socialinio, ekonominio (verslo) ir kultūrinio sektoriaus situaciją, ir jos pokyčius ES teikiamos paramos kontekste;
- Išsiaiškinti, kokias galimas ekonominio, socialinio ir kultūros sektoriaus gerinimo bei paramos kryptis respondentai laikytų prioritetinėmis.

Tyrimo tikslinė grupė – Garliavos miesto seniūnijos gyventojai, kurių gyvenamoji vieta yra Garliavos miestas. Naudota anketa pateikta prieduose, o tyrimo rezultatai aptarti diskusijose su Garliavos bendruomenės ir VVG nariais bei naudojami kitose strategijos dalyse ir formuluojamuose pasiūlymuose.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. pradžioje Kauno rajone gyveno 89 489 gyventojai, Garliavos miesto seniūnijoje – 11 330 gyventojų, kas sudaro 12,7 proc. Kauno rajono savivaldybės gyventojų. 2016 m. pradžioje Garliavoje gyveno 193 gyventojais arba 1,7 proc. mažiau nei 2015 m. pradžioje ir 630 gyventojų arba 5,3 proc. mažiau nei 2012 m. pradžioje. Gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos Garliavoje 2012–2016 m. pavaizduotos 3 paveiksle.

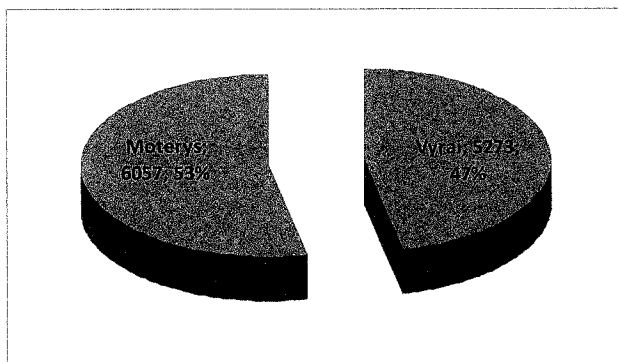
3 pav. Gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos Garliavoje 2012–2016 m.

Šaltinis: Garliavos seniūnijos duomenys apie gyventojus, deklaravusius savo gyvenamąją vietą Garliavos seniūnijoje

2015 m. pradžioje Kauno rajone gyveno 88 396 gyventojai, iš jų 42 409 vyrai ir 45 987 moterys. Vyrai sudarė 48 proc., moterys – 52 proc. visų Kauno rajono gyventojų.

Garliavos gyventojų pasiskirstymas pagal lytį atitinka Kauno rajone pastebėtas tendencijas. Garliavoje 2016 m. pradžioje gyveno 5273 vyrai ir 6057 moterys. Moterų procentinė dalis (53 proc.) buvo didesnė nei vyrų (47 proc.) (žiūrėti 4 pav.).

4. pav. Garliavos miesto seniūnijos gyventojų pasiskirstymas pagal lytį 2016 m. pradžioje
Šaltinis: Garliavos seniūnijos duomenys apie gyventojus, deklaravusius savo gyvenamąją vietą Garliavos seniūnijoje

Tikslinės grupės, į kurias bus orientuota vietos plėtros strategija:

- Neįgalieji;
- Bedarbiai, įskaitant ilgalaikius bedarbius;
- Neaktyvūs asmenys, nedirbantis, nestudijuojantis ir nesimokantis jaunimas;
- Vyresnio ir senyvo amžiaus asmenys;
- Socialinės rizikos šeimos, įskaitant tokių šeimų vaikus;
- Iš įkalinimo įstaigų grįžę asmenys;
- Pabėgėliai/imigrantai;
- Kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys.

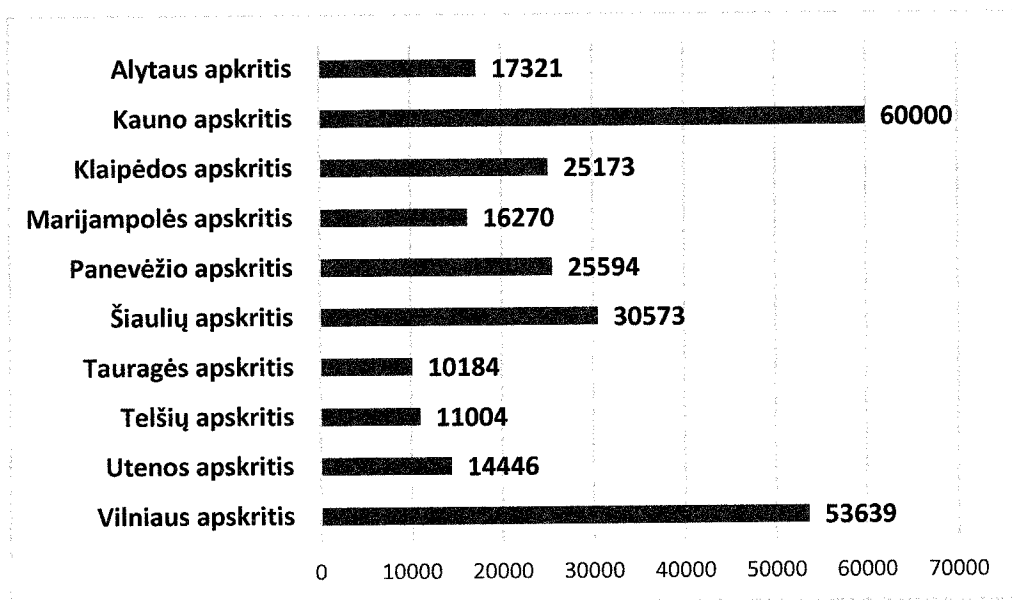
Neįgalieji

Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. Lietuvoje gyveno apie 3.329 tūkst. gyventojų. 8,03 proc. arba 267,2 tūkst. sudarė įvairių negalią turintys asmenys. Nuo 2007 m. neįgaliųjų skaičius nuolatos augo ir 2009 m. buvo 5,9 proc. didesnis lyginant su 2007 m. 2010 m., lyginant su 2009 m., neįgaliųjų skaičius nežymiai sumažėjo (0,7 proc.). Tai lėmė sugriežtėjusios neįgalumo lygio nustatymo tvarkos.

2007–2010 metais neįgaliųjų skaičius didėjo, tačiau Neįgalių vaikų skaičiaus išliko pastovus ir sudarė vidutiniškai apie 6,5 proc. nuo bendro neįgaliųjų skaičiaus. Remiantis Sodros duomenis apie neįgalumo pensijų gavėjus, tokie asmenys sudaro 87,44 proc. visų neįgaliųjų skaičiaus. Šių asmenų pasiskirstymas pagal lytį: moterys apie 118 tūkst., vyrai – 108,4 tūkst. (atitinkamai

52,4 proc. ir 47,6 proc.). Iš šių duomenų galima daryti prielaidą, jog panašiu santykinu dydžiu pagal lytį yra pasiskirstę visi Lietuvoje gyvenantys neįgalieji. Neįgaliųjų pasiskirstymas pagal Lietuvos apskritis 2010 m. pateiktas 5 pav. Iš grafiko matyti, kad daugiausia neįgaliųjų asmenų gyvena Kauno (23,6 proc.) ir Vilniaus (20,1 proc.), mažiausia Telšių (3,8 proc.) ir Tauragės (4,1 proc.) apskrityse.

5 pav. Neįgaliųjų pasiskirstymas Lietuvos apskrityse 2010 m., asmenys

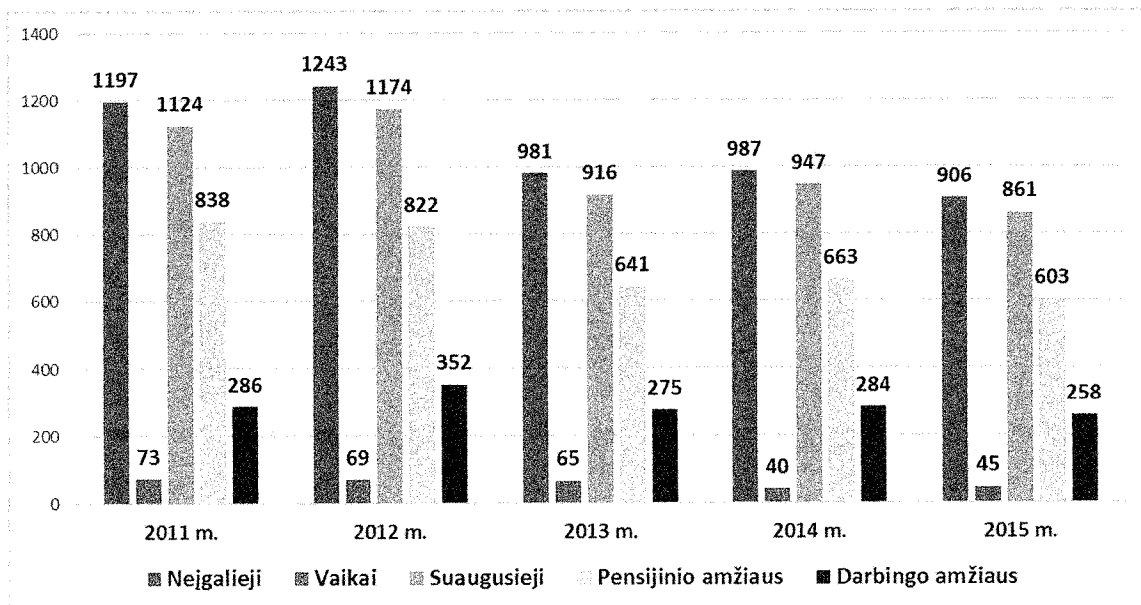
Šaltinis: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2010 m. Lietuvoje buvo apie 267,2 tūkst. neįgaliųjų, iš jų apie 64,8 proc. arba 173,3 tūkst. sudarė darbingo amžiaus asmenys. Iš jų dirbo apie 44 tūkst. arba 25,4 proc. Apibendrinant galima teigti, kad dirba tik kas ketvirtas dirbti galintis neįgalus asmuo. 2010 m. bendras šalies nedarbo vidurkis buvo 17,8 proc., neįgaliųjų tarpe jis siekė 74,6 proc.

Daugiausiai dirbančių neįgaliųjų yra didžiausiose Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskrityse. Šie rodikliai atitinka tiek bendras neįgaliųjų, tiek visų šalies dirbančių gyventojų pasiskirstymo tendencijas Lietuvos apskrityse. Didesnį dirbančių neįgaliųjų skaičių didmiesčiuose įtakoja bendra ekonominė padėtis, taip pat ir faktas, jog didžiuosiuose miestuose veiklą vykdo didesnis socialinių įmonių skaičius, darbdaviai daug palankiau žiūri į neįgaliųjų įdarbinimo galimybes ir aktyviau naudojami valstybės parama.

Garliavoje veikianti Garliavos neįgaliųjų draugija vienija neįgaliuosius ir jų šeimos narius. Draugijos narių sudėtis ir pokyčiai pavaizduoti 6 paveiksle.

6 pav. Neįgalųjų skaičiaus pokyčiai 2011–2015 m. Garliavos neįgalųjų draugijoje, asmenys
Šaltinis: Garliavos neįgalųjų draugija

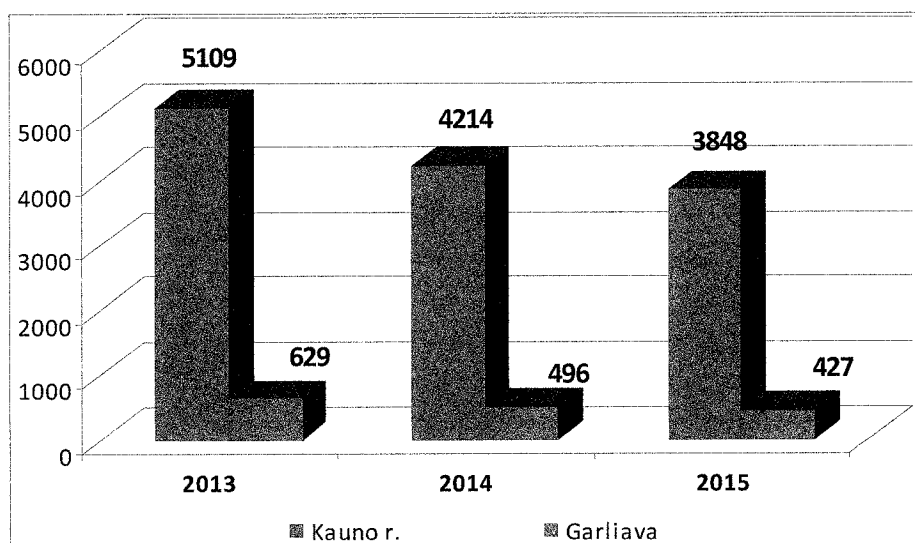
Dauguma neįgalųjų yra pensinio amžiaus, vieniši, todėl jie noriai naudojami jiems teikiamomis paslaugomis. Neįgaliesiems paslaugas taip pat teikia ir Kauno rajono socialinių paslaugų centras, tačiau jas gauna labai ribotas skaičius neįgalųjų.

Dažniausios neįgalųjų nedarbo priežastys: negali dirbti dėl sveikatos sutrikimų, neigiamo visuomenės ir darbdavių požiūrio, baimės netekti socialinių išmokų. Gana dažnai nedirba dėl išsilavinimo problemų, turimi darbo įgūdžiai neatitinka darbo rinkos poreikio. Nepritaikyta darbo aplinka šiuo metu jau pakankamai retas atvejis. Iš šios analizės matyti, jog neįgalųjų nedarbo priežastys labai įvairios, bet jas visas galima suskirstyti į kelias grupes: psichologinės, finansinės ir išsilavinimo problemos.

Bedarbiai

Pagal Kauno teritorinės darbo biržos pateikiamus duomenis 2015 m. Kauno rajone buvo įregistruoti 3848 bedarbiai (4,3 proc. nuo visų Kauno rajono gyventojų). 2013 m. didžiausią dalį bedarbių sudarė paslaugų (48,0 proc.) ir pramonės (15,7 proc.) specialistai ir darbininkai. Kita veikla užsiimančių bedarbių dalis siekė 13,3 proc., niekur nedirbusių asmenų – 8,3 proc. Garliavoje 2015 m. buvo 427 bedarbiai (11 proc. nuo visų Kauno rajono bedarbių). 2013–2015 m. laikotarpiu Garliavoje kaip ir Kauno rajone pastebimas bedarbių skaičiaus mažėjimas (žiūrėti 7 pav.).

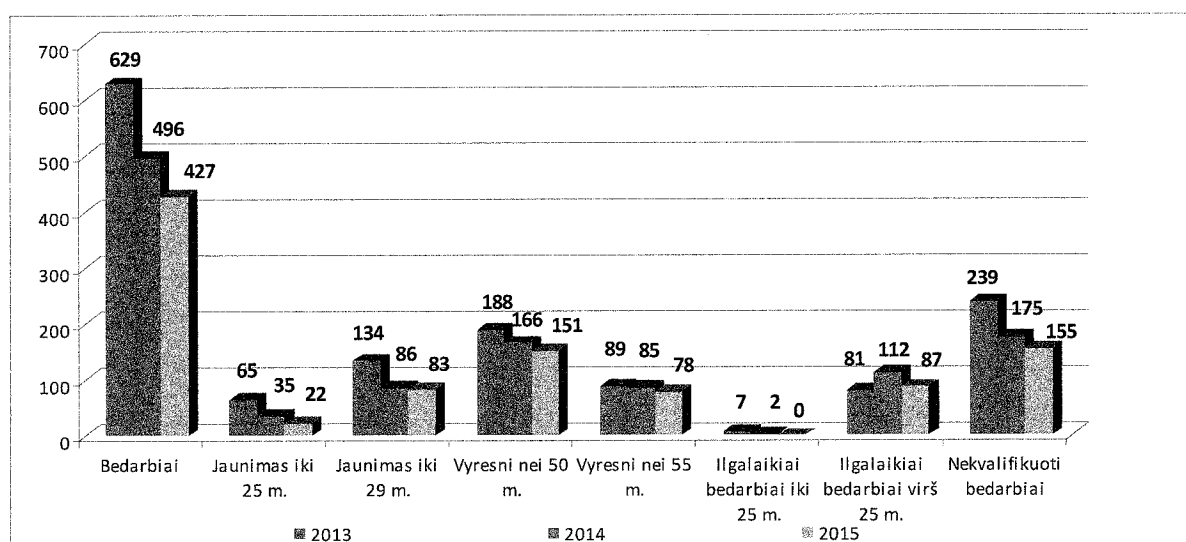

7 pav. Bedarbiai Kauno rajone ir Garliavos seniūnijoje 2013–2015 m.

Šaltinis: Kauno teritorinė darbo birža

Vertinant Kauno rajono bedarbių skaičių pagal išsilavinimą, pažymėtina, jog didžiausią bedarbių dalį 2013 m. sudarė asmenys, įgiję vidurinį išsilavinimą (60,4 proc.). Bedarbių, įgijusių aukštąjį universitetinį išsilavinimą, dalis siekė 12,0 proc., aukštąjį neuniversitetinį – 11,9 proc.¹

Garliavoje 2013-2015 metų laikotarpiu bedarbiai pagal amžiaus grupes, nedarbo trukmę ir kvalifikaciją buvo pasiskirstę taip (žiūrėti 8 pav.).

8 pav. Bedarbiai pagal amžiaus grupes, nedarbo trukmę ir kvalifikaciją Garliavos seniūnijoje 2013–2015 metais. Šaltinis: Kauno teritorinė darbo birža

Remiantis gyventojų poreikių tyrimu, nedarbo problemą Garliavoje žmonės siūlo spręsti kuriant naujas darbo vietas, taikant griežtesnę socialinių pašalpų gavimo atranką, alkoholizmo prevenciją, skiriant didesnes pastangas pritraukti verslui. Palankiausiai respondentų vertinamos

¹ Kauno teritorinė darbo birža

sritys, tai pačių gyventojų dėmesys ir pastangos sveikatai gerinti ir sveikai gyvensenai palaikyti (45,3 proc.) bei vaikų ir jaunimo ugdymas bei turiningas laisvalaikis - užimtumas (45,2 proc.). Respondentų nuomone, labiausiai situacija nesikeičia kalbant apie gyventojų pasirengimą imtis nuosavo verslo (58,6 proc.), o labiausiai blogėjančiomis situacijomis nurodomi jaunimo aktyvumas darbo rinkoje (20,4 proc.) bei jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje (20,2 proc.).

Neaktyvūs asmenys

Remiantis Lietuvos Respublikos 2011 metų visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatais Kauno r. sav. buvo 29 601 ekonomiškai neaktyvus gyventojas. Darome prielaidą, kad Garliavos seniūnijoje gyvena apie 5 proc. šiai grupei priskirtinų gyventojų t. y. apie 1480 ekonomiškai neaktyvių gyventojų, kurių įtraukimui į strategijoje numatytas veiklas bus skiriamas didelis dėmesys.

Vyresnio ir senyvo amžiaus asmenys

Didžiausią dalį Garliavos miesto gyventojų sudaro 45-64 metų (30 proc.) amžiaus asmenys, kurie pastaruoju metu gana dažnai susiduria su sunkumais darbo rinkoje.

Garliavoje 18 proc. visų gyventojų yra sulaukę 65 ir vyresnio amžiaus. Šiems asmenims vis dažniau prireikia įvairių socialinių paslaugų.

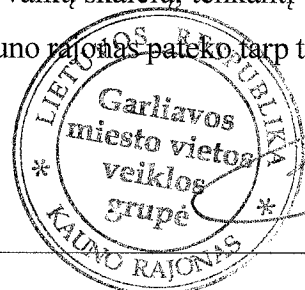
Priešingai nei šalyje ir apskrityje, kur fiksuojamos pagalbos į namus ir socialinės globos paslaugų poreikio augimo tendencijos, Kauno rajone 2011–2013 m. laikotarpiu šias paslaugas gavusių asmenų skaičius sumažėjo 41,3 proc. (nuo 407 iki 239). Tuo tarpu apskrityje ir šalyje pagalbos į namus ir socialinės globos paslaugas gaunančių gyventojų dalis išaugo 15,7 proc. ir 7,7 proc..

Socialinės rizikos šeimos/vaikai

2013 m. lyginant su 2011 m. laikotarpiu, socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius Kauno rajone mažėjo sparčiau nei apskrityje ir šalyje. Analizuojamu laikotarpiu socialinės rizikos šeimų skaičius Kauno rajone sumažėjo 7,5 proc. arba 27 šeimomis, o jose augančių vaikų skaičius – 12,9 proc. arba 95 vaikais. Tuo tarpu apskrityje ir šalyje socialinių rizikos šeimų skaičius mažėjo 5,1 proc. ir 3,5 proc., socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius – atitinkamai 11,5 proc. ir 6,4 proc.².

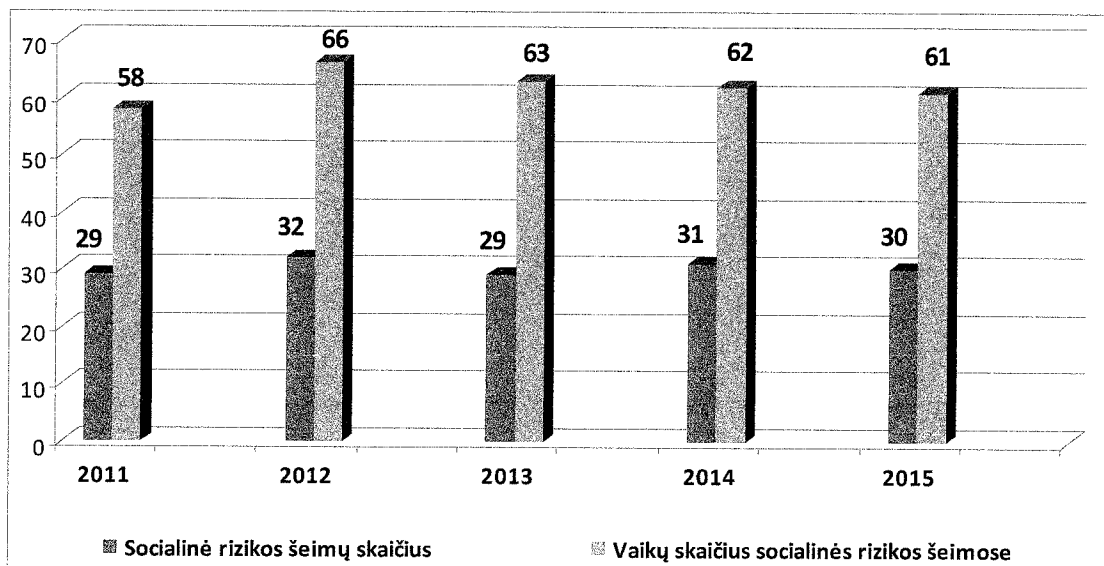
Išsamesnės informacijos suteikia rodikliai apie socialinės rizikos šeimų skaičių, tenkanti 1000-iui gyventojų, ir socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičių, tenkanti 1000-iui vaikų. Kaip iliustruoja Lietuvos socialinis žemėlapis, 2013 m. Kauno rajonas pateko tarp tų savivaldybių,

² Lietuvos statistikos departamentas

kuriose socialinės rizikos šeimų ir juose augančių vaikų skaičius buvo vienas mažiausių³. Tai rodo, jog Kauno rajone socialinės apsaugos problemos yra sprendžiamos konstruktyviai.

Garliavoje 2011–2015 m. laikotarpiu socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius keitėsi nežymiai (žiūrėti 9 pav.). Garliavos seniūnijos pateiktais duomenimis 2015 m. mieste buvo 30 tokių šeimų, o jose augo 61 vaikas.

9 pav. Socialinės rizikos šeimų ir vaikų socialinės rizikos šeimose skaičius Garliavos seniūnijoje 2011–2015 metais. Šaltinis: Garliavos seniūnijos pateikta informacija

Iš įkalinimo įstaigų grįžę asmenys

2013 metais iš įkalinimo įstaigų grįžo 5 Garliavos seniūnijos gyventojai, 2014 m. šis skaičius išaugo iki 10 asmenų, o 2015 m. tokių asmenų buvo 2. Tai, kad kasmet šie asmenys grįžta į Garliavą, rodo, kad reikia numatyti integracijos į visuomenę priemones ir šiems asmenims.

Pabėgėliai/imigrantai

Pagal Lietuvos gyventojų ir būstų surašymo 2011 duomenis, Kauno rajonas (kaip ir apskritis, kurioje gyvena 94,4 proc. lietuvių) pasižymi tautiniu vienalytiškumu. Kauno rajone 2011 m. gyveno 93,6 proc. lietuvių bei 3,7 proc. kitų tautų atstovų, iš kurių – 1,8 proc. rusų, 0,4 proc. lenkų ir kt., tačiau pastaruoju metu kaip ir visame pasaulyje vis dažniau diskutuojama apie pabėgėlių/imigrantų problemą.

Pirmoji Kauno rajone įsikūrusi pabėgėlių šeima iš karo nualintos Donecko srities (Ukraina) šiandien džiaugiasi naujais namais Voškoniuose (Domeikavos sen.). Be šios Kauno rajone sėkmingai įsikūrusios šeimos iki 2016 m. sausio pabaigos kreipėsi dar 3 šeimos, kurios norėtų gyventi Kauno rajone. Šeimų nariai kvalifikuoti, tačiau jiems reikalingos integracijos į visuomenę

³ Lietuvos socialinis žemėlapis

priemonės. Dėl patogios Garliavos seniūnijos geografinės padėties ateityje planuojama pabėgėlius apgyvendinti šioje seniūnijoje.

Kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys

Bendrąsias socialines paslaugas teikia Garliavoje veikiantis Kauno rajono socialinių paslaugų centro skyrius - Krizių centras. Šio centro duomenimis įvairaus pobūdžio pagalba Kauno rajono gyventojams reikalinga ir teikiama gana dažnai. Vien per 2015 m. centras suteikė tokio tipo pagalbą (žiūrėti 1 lentelę):

1 lentelė. Krizių centro 2015 m. teiktos paslaugos pagal tipus

Kontaktas/Mėnuo	Sau sis	Vas aris	Ko vas	Bal and is	G eg už ė	Birž elis	Lie pa	Ru gpj ūtis	Rug sėjis	Spa lis	Lapk ritis	Gr uod is	VISO
Bendrujų paslaugų gavėjų konsultacijos	10	10	9	12	6	7	12	16	13	15	16	13	139
Bendrujų paslaugų gavėjų pokalbiai	4	0	6	2	1	1	1	0	0	1	4	0	20
Laikino apnakvindinimo gavėjų konsultacijos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laikino apnakvindinimo gavėjų pokalbiai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Apgyvandinimo paslaugų gavėjų konsultacijos	6	2	4	4	2	0	1	3	4	4	1	2	33
Apgyvandinimo paslaugų gavėjų pokalbiai	20	18	13	7	5	3	2	3	3	7	4	7	92
VISO	40	30	32	25	14	11	16	22	20	27	25	22	284

Šaltinis: Kauno rajono socialinių paslaugų centro informacija

Dažniausios paslaugų gavėjų problemos:

- Emocinės problemos;
- Emocinis palaikymas;
- Santykių problemos;
- Vaiko ir tėvo/motinos tarpusavio santykių problemos;
- Vaiko auklėjimo problemos;
- Informacijos suteikimas;
- Pasitikėjimo savimi problemos;
- Psichologinis ir fizinis smurtas;
- Suicidinės mintys;

- Elgesio problemos.

Išryškėjo tendencija, kad 2015 m. vidiniai klientai, kuriems buvo teikiamos paslaugos Krizių centre ir išoriniai - kreipėsi psichologinės pagalbos dėl emocinės būsenos problemų. Vidiniams klientams, dažniau nei išoriniams, buvo reikalingas ir emocinis palaikymas. Pažymėtina, kad išoriniai klientai kreipėsi dėl patiriamo psichologinio ar fizinio smurto. Vidinių klientų tarpe tokių buvo mažuma. Šių klientų tarpe taip pat buvo tokių, kurie patyrė smurtą, tačiau konsultacijos metu jie įvardindavo prastą emocinę būseną dėl patirtos prievartos ir jų tikslas buvo tą būseną pagerinti. Konsultuotų vaikų problemos dažniausiai buvo susiję su smurtiniu elgesiu kitų vaikų atžvilgiu.

Centras taip pat teikė laikino apgyvendinimo paslaugas (žiūrėti 2 lentelę). Per 2015 metus laikino apnakvindinimo paslaugos suteiktos 10 klienčių, o 10 su jomis gyvenusiems vaikams teiktos bendrosios paslaugos. Į Krizių centrą klientes pristatė policijos pareigūnai, seniūnijų darbuotojai, socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis, Kauno rajono administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai. Klientės buvo patyrusios smurtą, gyvenimo sąlygos neužtikrino vaikų saugumo arba moterys, neturinčios būsto.

2 lentelė. Apgyvendinimo paslaugų teikimas pagal trukmę ir priežastis per 2015 metus

Priežastis	Paslaugos teikimas iki 1 mėn.	Paslaugos teikimas nuo 1-3 mėn.	Paslaugos teikimas nuo 4-6 mėn.
Patirtas smurtas artimoje aplinkoje	2	1	
Neturintys būsto	7	7	2
Socialinių įgūdžių stoka, priklausomybės, netinkamos vaikams gyvenimo sąlygos	1	1	2

Šaltinis: Kauno rajono socialinių paslaugų centro informacija

Darbingi gyventojai, kurių namų ūkio pajamos neviršija namų ūkio skurdo rizikos ribos

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis skurdo rizikos lygis 2014 m. šalyje siekė 19,1 proc. Remiantis šiais duomenimis manome, kad Garliavos mieste vyrauja panašios tendencijos taigi tokių asmenų yra apie 2160.

Verslininkai ir kiti fiziniai asmenys, kurie ne anksčiau kaip prieš metus Garliavos miesto VVG teritorijoje pradėjo vykdyti ūkinę komercinę veiklą

Darome prielaidą, kad 5 proc. nuo šiuo metu Garliavos VVG teritorijoje veikiančių verslininkų ir kitų asmenų projektų paraiškų teikimo metu bus pradėję vykdyti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš metus t.y. apie 22 verslininkai ir kiti fiziniai asmenys.

Įmonių, ne anksčiau kaip prieš metus registruotų Garliavos miesto VVG teritorijoje ir vykdančių ūkinę komercinę veiklą darbuotojai

Darome prielaidą, kad 5 proc. nuo šiuo metu Garliavos VVG teritorijoje veikiančių įmonių projektų paraiškų teikimo metu bus pradėję vykdyti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš metus t.y. apie 66 darbuotojai.

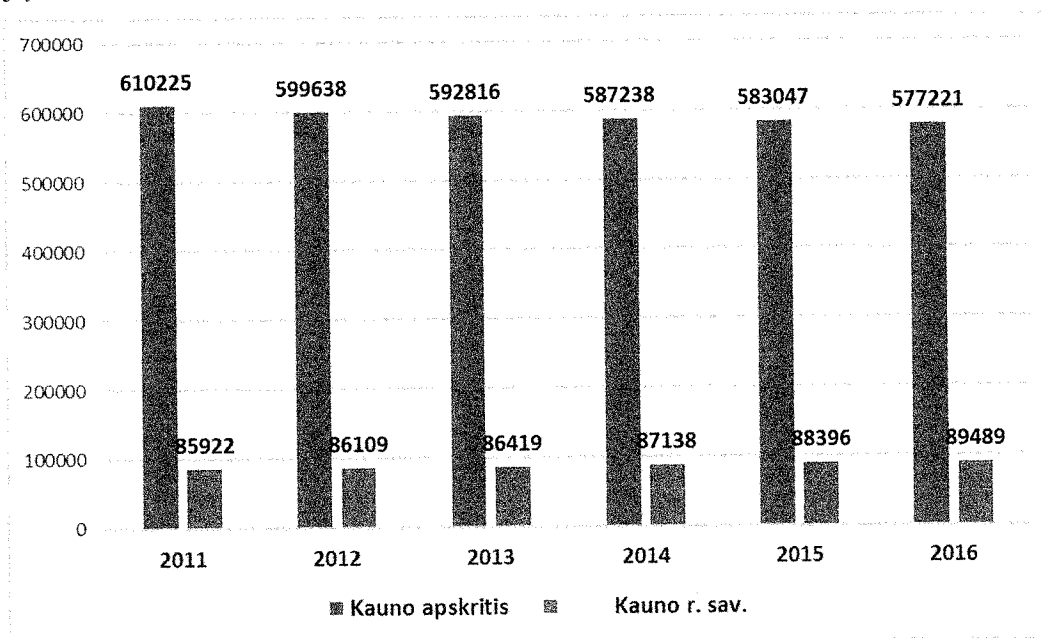

2. Garliavos miesto teritorijos vystymosi poreikių ir galimybių analizė

Socialinė apžvalga.

Kauno teritorinės darbo biržos duomenimis, 2014 m. gegužės 1 d. bedarbių dalis, skaičiuojant nuo darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus, Kauno rajono savivaldybėje buvo mažiausia visų Kauno regiono savivaldybių tarpe ir siekė 7,8 proc. Nuo 2011 m. bedarbių skaičius Garliavoje mažėjo: 2011 m. – 749, 2012 m. – 631, 2013 m. – 630⁴, 2014 m. birželio 30 d. – 431. Nedarbas Kauno rajone jau eilę metų mažesnis nei Lietuvoje ir Kauno regione. Panašios tendencijos vyrauja ir Garliavoje. Remiantis Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano duomenimis, daugiausia naujų darbo vietų sukurama būtent tose seniūnijose, kurios ribojasi su Kauno miestu, taigi, tame tarpe ir Garliavoje.

Kauno rajone, priešingai nei kitose Kauno apskrities savivaldybėse ir pačioje Kauno apskrityje ir šalyje, gyventojų skaičius turėjo tendenciją didėti. 2016 m. gyventojų skaičius Kauno rajone išaugo 1093 gyventojais arba 1,2 procento. Lyginant 2011 m. ir 2016 m. pradžios duomenis, gyventojų skaičius Kauno rajone išaugo 4,15 proc. (nuo 85 922 iki 89 489).

10 pav. Gyventojų skaičiaus kitimo tendencijos Kauno apskrityje ir Kauno rajone 2011–2016 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

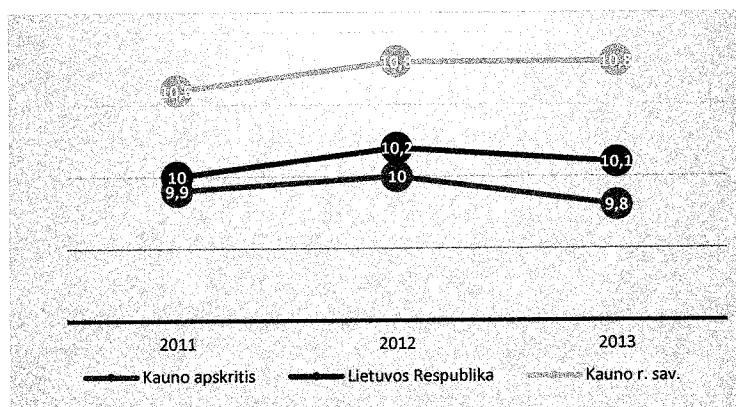
Gyventojų skaičius augo dėl teigiamų migracijos rodiklių (2011–2014 m. į Kauno rajono savivaldybę atvyko 2,5 tūkst. gyventojų daugiau, negu išvyko), natūrali gyventojų kaita gyventojų skaičiui didelės įtakos neturėjo (2011–2014 m. Kauno rajono savivaldybėje mirė 67 gyventojais daugiau, negu gimė, 2014 m. natūrali gyventojų kaita tapo teigiama (+27 gyventojai)). Tai rodo, kad Kauno rajono savivaldybėje susiformavo priemiesčių gyvenamoji sistema, žmonės keliai

⁴ 2011–2013 m. pateikiami gruodžio 31 d. duomenys.

gyventi į netoli nuo miesto esančias gyvenamąsias vietas, kurios turi gerą susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, pvz., Raudondvarį, Kulautuvą, Domeikavą, Ramučius, Akademiją, Ringaudus, kt. Šiose vietovėse stebimas gyventojų skaičiaus augimas, jos tampa itin patrauklios gyventi Kauno mieste dirbantiems gyventojams.

2014 m. Kauno rajone gimė 921 naujagimiai. Bendras gimstamumo rodiklis 1000-iui gyventojų 2014 m. Kauno rajone (10,6) sumažėjo lyginant su 2013 m. (10,8), tačiau išliko didesnis nei šalyje (10,3) ir apskrityje (10,1).

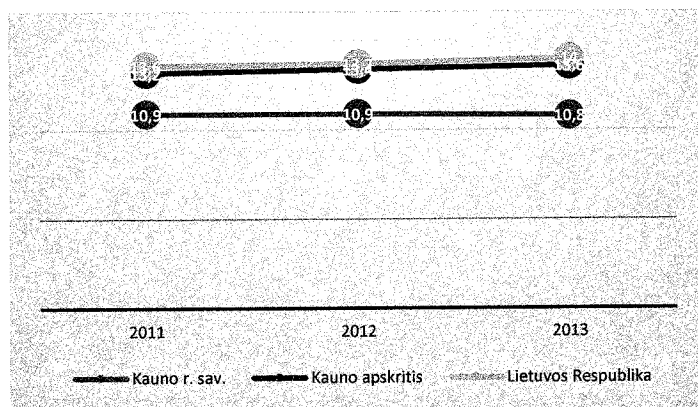

11 pav. Bendras gimstamumo rodiklis (naujagimiai 1000-iui gyventojų)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015 m. Garliavoje gimė 89 naujagimiai. Bendras gimstamumo rodiklis 1000-iui gyventojų 2015 m. yra 7,9 ir lyginant su anksčiau pateiktais šalies, apskrities ir savivaldybės rodikliais yra ženkliai mažesnis.

2014 m. Kauno rajone mirė 948 asmenys. Mirtingumas 2011–2014 m. laikotarpiu Kauno rajone augo (1,5 proc.), o apskrityje ir šalyje mažėjo (atitinkamai 1,8 proc. ir 2 proc.). Bendras mirtingumo rodiklis, tenkantis 1000-iui gyventojų, 2014 m. Kauno rajone (10,8) išliko toks pat kaip ir 2013 m. ir buvo 1,3 karto mažesnis nei šalyje (13,7) ir 1,2 karto mažesnis nei apskrityje (13,4).

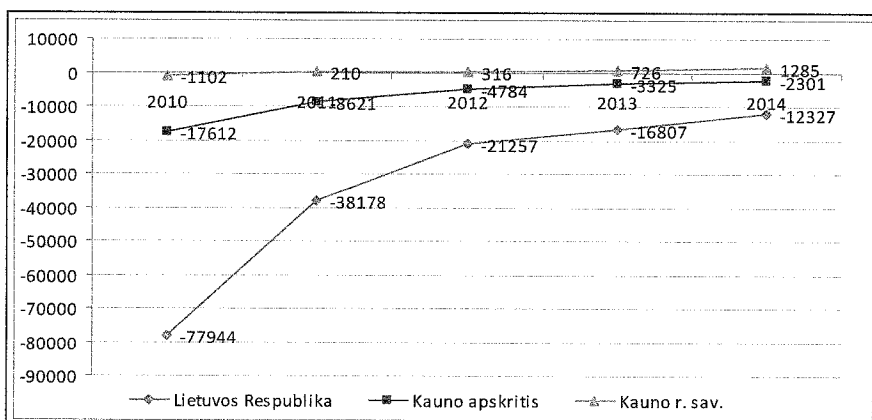
12 pav. Bendras mirtingumo rodiklis, tenkantis 1 000-iui gyventojų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2015 m. Garliavoje mirė 127 gyventojai. Bendras mirtingumo rodiklis 1000-iui gyventojų 2015 m. yra 11,2. 2014 m. šis rodiklis buvo 9,11 ir lyginant su anksčiau pateiktais šalies, apskrities ir savivaldybės rodikliais yra mažesnis.

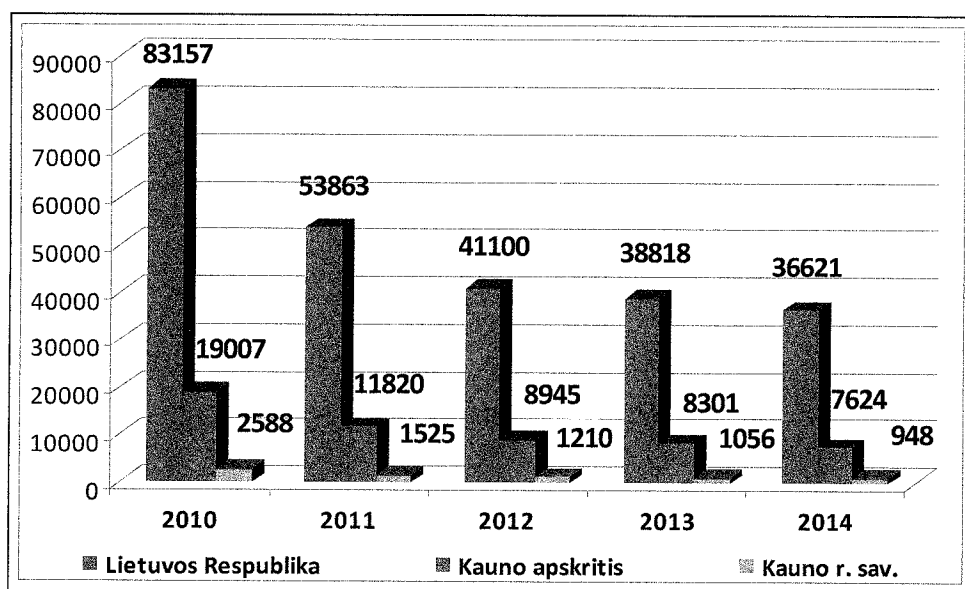
Kitas svarbus demografinę situaciją apibūdinantis rodiklis yra neto migracija – imigrantų ir emigrantų skaičiaus skirtumas. Analizuojant vidaus ir tarptautinę migraciją, 2011–2014 m. laikotarpiu Kauno rajone neto migracija buvo teigiama ir padidėjo 6,1 karto (nuo 210 asmenų – 2011 m. iki 1285 asmenų – 2014 m.), kai tuo tarpu apskrityje ir šalyje dėl didesnio išvykstančiųjų nei atvykstančiųjų gyventojų skaičiaus vidaus ir tarptautinė migracija sumažėjo, tačiau išliko neigiama.

13 pav. Migracija Lietuvoje, Kauno regione ir Kauno rajone 2010–2014 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Teigiamai galima vertinti ir tai, jog mažėja tarptautinės migracijos mastai – 2011–2014 m. laikotarpiu tarptautinė migracija Kauno rajone sumažėjo 37,8 proc. (nuo 1 525 iki 948 asmenų).

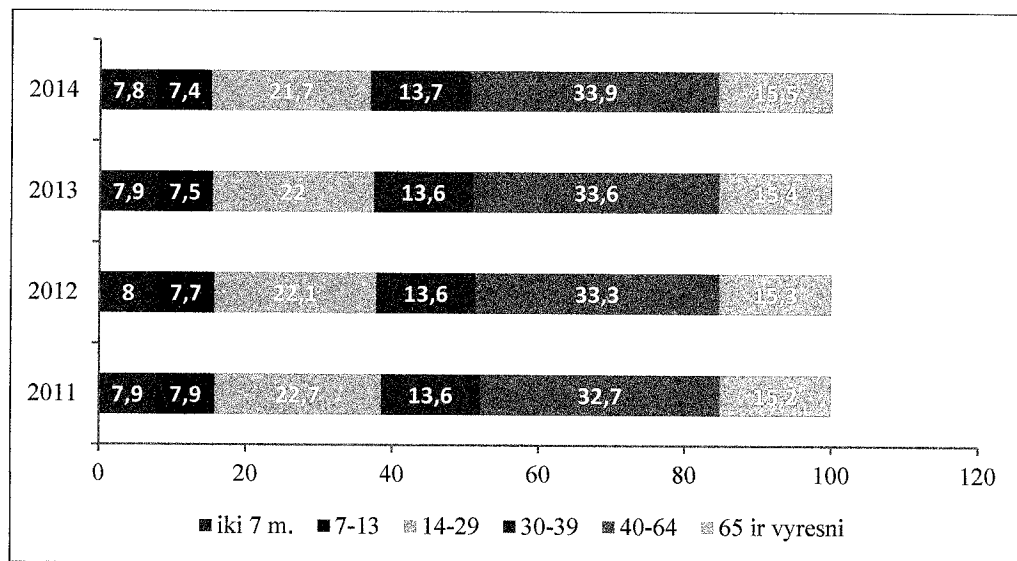
14 pav. Tarptautinė migracija: Emigrantų skaičius Lietuvoje, Kauno regione ir Kauno rajone 2010–2014 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno rajone, kaip ir visoje šalyje, gyventojų vidutinis amžius ilgėja. 2011 m. vidutinis vyrų amžius Kauno rajone siekė 40 metų, moterų – 45,9 metų, 2014 m. vyrų amžius išliko panašus ir siekė 40,5 metų, moterų – 46 metus.

Vertinant Kauno rajono gyventojų struktūrą pagal amžių bei rodiklio pokytį 2011–2014 m. pastebima, jog gyventojų struktūra beveik nesikeičia: didžiąją dalį sudaro 40–64 m. gyventojai, mažiausią – 7–13 m. gyventojai. Analizuojamu laikotarpiu vaikų iki 7 m. amžiaus dalis bendroje gyventojų struktūroje mažėjo 0,1 proc. punktu (nuo 7,9 iki 7,8 proc.), 7–13 m. amžiaus vaikų – 0,5 proc. punktu (nuo 7,9 iki 7,4), 14–29 m. amžiaus jaunuolių – 1 proc. punktu (nuo 22,7 iki 21,7 proc.). Vaikų mažėjimas – itin neigiama tendencija, nes ši amžiaus grupė yra būsimoji darbo jėga. Tuo tarpu 65 ir vyresnių gyventojų dalis augo 0,3 proc. punktu (nuo 15,2 iki 15,5 proc.).

Augant pensinio amžiaus gyventojų skaičiui bei mažėjant jaunų gyventojų skaičiui, galimas demografinės pusiausvyros praradimas, sukelsiantis pensinio amžiaus gyventojų išlaikymo bei kitas socialines-ekonominės problemas.

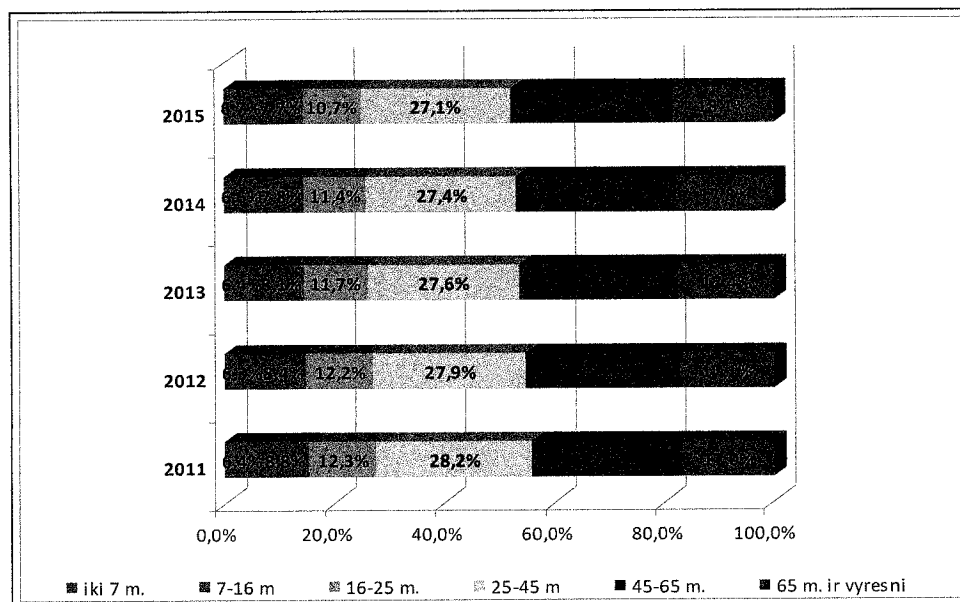

15 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Kauno rajone, 2011–2014 m., proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Garliavoje 2011–2015 m. laikotarpiu pastebimos panašios tendencijos. 2015 m. didžiausią dalį sudaro 45-64 metų (30 proc.) ir 25-45 metų (27 proc.) Garliavos gyventojai, o mažiausią asmenys iki 7 metų (7 proc.) ir 7-16 metų asmenys (8 proc.). Lyginant su praėjusiais metais 1 proc. padaugėjo asmenų nuo 45 m. iki 65 m. amžiaus. Kitose grupėse reikšmingų pokyčių neįvyko.

16 pav. Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Garliavoje, 2011–2015 m., proc.

Šaltinis: Garliavos seniūnijos informacija

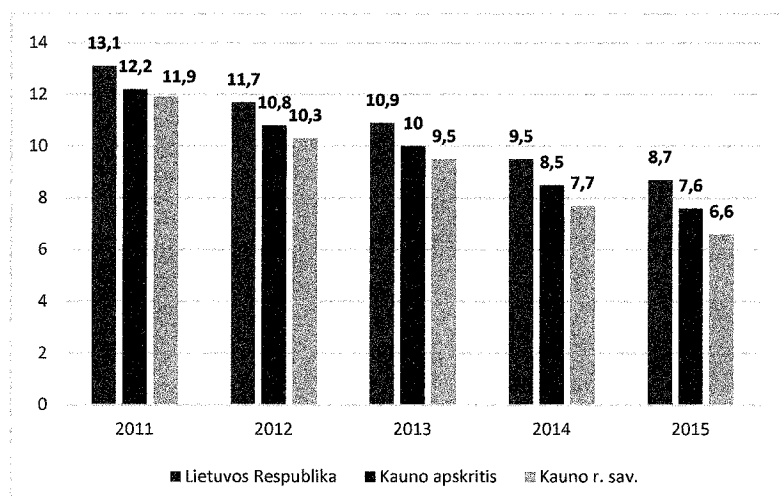
Pagal Garliavos seniūnijos duomenis apie gyventojus, deklaravusius savo gyvenamąją vietą Garliavos seniūnijoje, 2016 m. pradžioje asmenų grupę iki 16 metų sudarė 1629 gyventojai (14,4 proc.), iš jų - 853 vyrai ir 776 moterys. Darbingo amžiaus gyventojai sudarė 7648, iš kurių 3695 buvo vyrai ir 3953 – moterys. Pensinio amžiaus gyventojų buvo – 2053, iš kurių vyrai buvo 725, o moterys – 1328.

Vertinant gyventojų pasiskirstymą pagal ekonominį aktyvumą, 2011 m. užimtųjų gyventojų dalis siekė 48,4 proc. (34 507 asm.) bedarbių – 10,0 proc. (7 132 asm.)⁵. Remiantis Lietuvos statistikos departamento 2013 m. duomenimis, užimtųjų gyventojų dalis Kauno rajone, lyginant su 2011 m., mažėjo 4,2 proc. punktu (2013 m. užimtųjų gyventojų dalis siekė 44,2 proc.).

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis) Kauno rajone 2015 m. siekė 6,6 proc. ir buvo mažesnis nei apskrityje (7,6 proc.) bei šalyje (8,7 proc.). Nedarbo lygis Kauno rajone, kaip ir apskrityje bei šalyje, 2011–2015 m. laikotarpiu turėjo tendenciją mažėti. Analizuojamu periodu šis rodiklis sumažėjo 5,3 proc. punktu, apskrityje ir šalyje – atitinkamai po 4,6 proc. ir 4,4 proc. punkto.

⁵ Lietuvos gyventojų ir būstų surašymas, 2011 m.

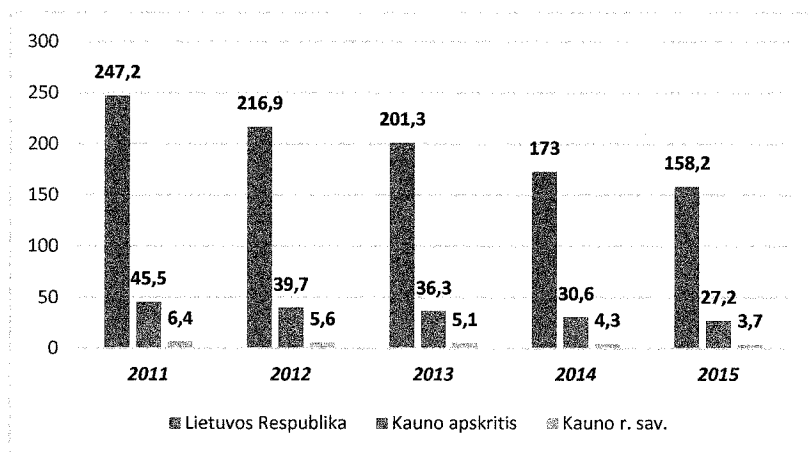

17 pav. Registruotų bedarbių ir dirbingo amžiaus gyventojų santykis, 2011–2015 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kauno rajone 2013 m. buvo registruotos 3242 laisvos darbo vietos ir šis skaičius buvo didžiausias visu 2011–2013 m. laikotarpiu. Įdarbintų asmenų skaičius nuo 2011 m. iki 2013 m. sumažėjo 11,4 proc. (nuo 4 928 iki 4 367 asm.). Analizuojamu laikotarpiu taip pat mažėjo įdarbinimas tiek pastoviam (5,0 proc. – nuo 4 191 iki 3 980 asm.), tiek terminuotam darbui (47,5 proc. – nuo 737 iki 387 asm.).

Į aktyvias darbo rinkos politikos priemones nukreiptų asmenų skaičius analizuojamu laikotarpiu augo 22,2 proc. (nuo 954 iki 1166 asm.). 2011–2013 m. laikotarpiu augo bedarbių, registruojamų per metus, skaičius. 2013 m. lyginant su 2011 m., užregistruotų bedarbių per metus skaičius didėjo 31,5 proc. (nuo 6502 iki 8552 asm.).

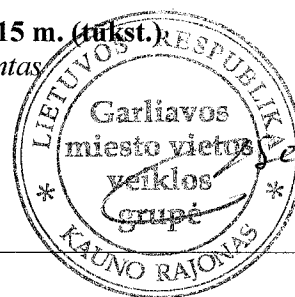
Vidutinis metinis bedarbių skaičius Kauno rajone 2011–2015 m. mažėjo ir sumažėjo 42,2 proc. (nuo 6,4 tūkst. iki 3,7 tūkst.)⁶.

18 pav. Registruotų bedarbių skaičius 2011–2015 m. (tūkst.)

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

⁶ Kauno teritorinė darbo birža

Remiantis gyventojų poreikių tyrimu, nedarbo problemą Garliavoje žmonės siūlo spręsti kuriant naujas darbo vietas, taikant griežtesnę socialinių pašalpų gavimo atranką, alkoholizmo prevenciją, skiriant didesnes pastangas pritraukti verslui. Palankiausiai respondentų vertinamos sritys, tai pačių gyventojų dėmesys ir pastangos sveikatai gerinti ir sveikai gyvensenai palaikyti (45,3 proc.) bei vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas (45,2 proc.). Respondentų nuomone, labiausiai situacija nesikeičia kalbant apie gyventojų pasirengimą imtis nuosavo verslo (58,6 proc.), o labiausiai blogėjančiomis situacijomis nurodomi jaunimo aktyvumas darbo rinkoje (20,4 proc.) bei jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas vietovėje (20,2 proc.).

Tikslinėje teritorijoje vyraujanti socialinė aplinka taip pat atspindi nagrinėjant socialinės pašalpos gavėjų, socialinės rizikos šeimų ir vaikų tokiose šeimose skaičiaus kitimo tendencijas.

Socialinės pašalpos gavėjų skaičius Garliavoje mažėja. 2014 m. sausio mėn. socialines pašalpas gavo 191 Garliavos miesto gyventojas, gegužės mėn. – tik 142. Skaičiuojant nuo visų gyventojų skaičiaus, 2013 m. socialines pašalpas Lietuvoje gavo 6,5 proc. gyventojų, Kauno regione – 5,5 proc., Kauno rajone – 4,3 proc., o Garliavoje – tik 1,8 proc. visų gyventojų.

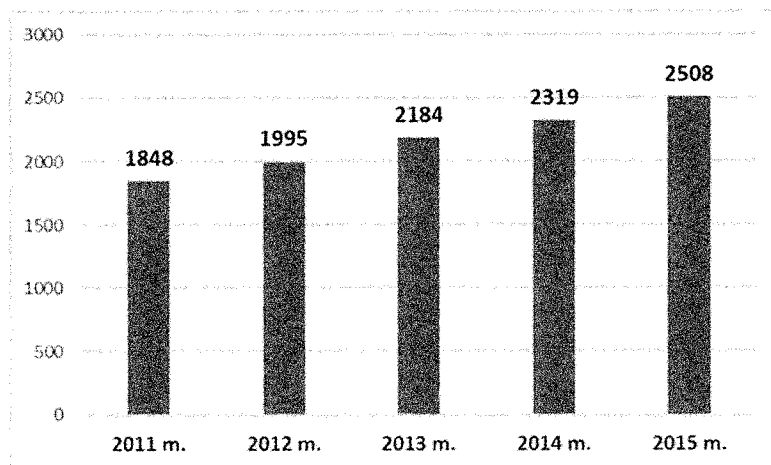
Priešingai nei Lietuvoje, Kauno regione ir Kauno rajono savivaldybėje, kur užfiksuotos socialinės rizikos šeimų ir vaikų tokiose šeimose skaičiaus mažėjimo tendencijos, 2007–2013 m. Garliavoje socialinės rizikos šeimų skaičius išaugo 26 proc. (nuo 23 iki 29), o vaikų tokiose šeimose skaičius net 31 proc. (nuo 48 iki 63). Palyginimui nagrinėjamu laikotarpiu visame Kauno rajone socialinės rizikos šeimų skaičius sumažėjo 33 proc., o vaikų tokiose šeimose skaičius – 32 proc. Siekiant spręsti socialinės rizikos šeimų problemas, svarbi yra atitinkama tokioms šeimoms skirta infrastruktūra. Be vaikų dienos centrų, užklasinės veiklos būrelių ir kt., svarbu yra plėtoti viešąją infrastruktūrą, kur vaikai galėtų leisti laisvalaikį, užsiimti fizine ir socialine veikla už mokyklų ribų. Pažymėtina, kad šiuo metu Garliavoje nėra jokių parkų ar kitų viešųjų erdvių gyventojų poilsiui, laisvalaikiui, renginiams organizuoti. Mieste trūksta vaikų žaidimų aikštelių. Tai virsta rimta viso miesto gerbūvio ir įvaizdžio problema.

Verslo apžvalga.

2007–2015 m. veikiančių ūkio subjektų skaičius Kauno rajono savivaldybėje augo labai sparčiai ir viršijo kitų Kauno regiono savivaldybių bei Lietuvos rodiklius.

Minėtu laikotarpiu veikiančių ūkio subjektų skaičius Kauno rajone išaugo 55 proc. (nuo 1 413 iki 2 184), tuo tarpu Kauno regione – tik 18 proc. (nuo 15 551 iki 18 327), Lietuvoje – 19 proc. (nuo 76 516 iki 90 790).

19 pav. Kauno rajone veikiančių ūkio subjektų skaičius 2011–2015 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lyginant su Kauno rajonu, didesnis veikiančių ūkio subjektų skaičiaus augimas Lietuvoje nagrinėjamu laikotarpiu užfiksuotas tik Vilniaus rajono savivaldybėje – 73 proc. (nuo 1 124 iki 1 944).

2014 m. pradžioje Lietuvoje veikė 43 proc. visų registruotų ūkio subjektų. Kauno regione šis rodiklis siekė 45 proc., Kauno rajono savivaldybėje jis buvo šiek tiek didesnis – 46 proc. 2014 m. pradžioje didžiausia dalis ūkio subjektų Kauno rajone veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto srityse – 27 proc. visų veikiančių ūkio subjektų. 12 proc. ūkio subjektų užsiėmė apdirbamąja gamyba, 9 proc. veikė transporto ir saugojimo, 8 proc. – statybos srityse.

2014 m. Kauno rajone apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikė 58 veikiančios ūkio subjektai (126 registruoti). Garliavos seniūnijos duomenimis, mieste veikia 1 apgyvendinimo ir 6 maitinimo paslaugas teikiančios įstaigos.

Garliavoje veikia 37 pramonės įmonės. Stambiausios iš jų: UAB „Gamega“, remontuojanti žemės ūkio techniką; UAB „Kamesta“, statanti hidroįrenginius, kelius, tiltus ir kt.; UAB „Komunalinių paslaugų centras“, teikianti komunalines paslaugas; UAB „Garlita“, UAB „Trukmė“, UAB „Patikima linija“, UAB „Baltijos polistirenas“, UAB „Transrifus“, UAB „Požeminės linijos“, UAB „Karbonas“, UAB „Agiko“, UAB „Garliavos statyba“, UAB „Požeminių linijų statyba“, UAB „Rugiaduonis“, UAB „Romega“ ir kt.

Viešasis saugumas.

2007–2013 m. nusikalstamumas Kauno rajono savivaldybėje augo. 2013 m., lyginant su 2007 m., užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius Kauno rajone išaugo 28 proc. (nuo 1 494 iki 1 905). Bendrai Kauno regione ir Lietuvoje nusikalstamumas augo lėčiau (atitinkamai 11 proc. ir 15 proc.), Garliavoje šis pokytis buvo dar mažesnis – 10 proc., tačiau skirtingais metais

užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius kito netolygiai (pvz., 2011 m. – 276, 2012 m. – 175, 2013 m. – 203). Beveik 80 proc. įvairių nusikalstamų veikų Garliavoje sudaro įvairios vagystės.

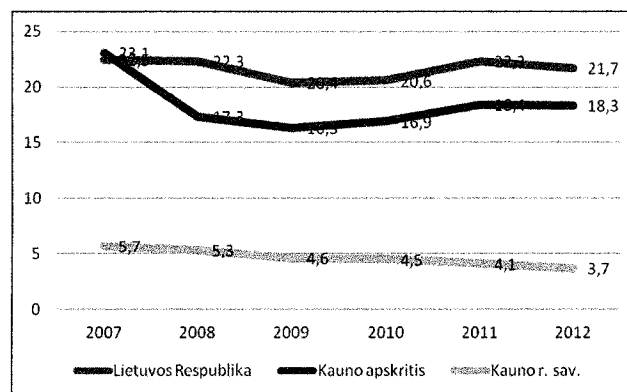
Aplinkosauga.

Prie aukštos gyvenimo kokybės mieste taip pat prisideda sveika, saugi ir švari gyvenamoji aplinka. 2007–2013 m. išmestų teršalų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kiekis visoje Lietuvoje mažėjo. Lyginant su Kauno regionu ir Lietuva, išmestų teršalų kiekis Kauno rajono savivaldybėje nagrinėjamu laikotarpiu sumažėjo daugiausiai – 32 proc. (nuo 474 t iki 323 t). Kauno regione šis rodiklis siekė 27 proc., Lietuvoje – 11 proc.

Išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1-am gyventojui, 2012 m. Kauno rajone buvo beveik 6 kartus mažesnis nei Lietuvoje ir 5 kartus mažesnis nei Kauno regione (žiūrėti 20 paveikslą). Be to, 2007–2013 m. Kauno rajono savivaldybėje šis rodiklis kasmet mažėjo, tuo tarpu Kauno regione ir Lietuvoje jis kito netolygiai.

Garliavoje nėra didelių pramonę teršiančių įmonių, todėl galima daryti prielaidą, kad išmestų teršalų kiekis Garliavoje atspindi bendrą rajono situaciją arba yra mažesnis nei rajone.

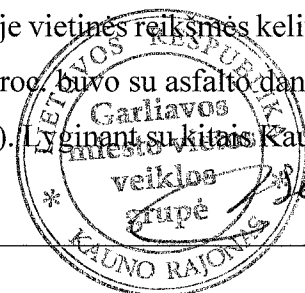
Vis dėlto, Garliavoje yra kitų aplinką teršiančių objektų. Seniūnijos teritorijoje prateka Maišiaus upelis, ant kurio pastatyta užtvanka. Upelis yra užterštas, jo pakrantės šiukšlinos, teka nevalytos ūkio-buities nuotekos. Garliavos miesto gyventojams ši problema seniai žinoma ir aktuali. Kiekvienas Lietuvos gyventojas turi teisę į švarią, sveiką ir saugią aplinką, todėl 2014–2020 m. ES finansavimo periode reikalingos investicijos Maišiaus upelio tvarkymo darbams atlikti (upelio valymui, prieigų tvarkymui).

20 pav. Išmestų teršalų į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių kiekis Kauno rajono savivaldybėje, t, 2007–2012 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Kelių infrastruktūra.

Kauno rajono savivaldybės duomenimis, 2012 m. pabaigoje vietinės reikšmės kelių ir gatvių ilgis Garliavoje sudarė 40 km. Iš 40 km gatvių 28 km arba 70 proc. buvo su asfalto danga, 11 km – su žvyro danga (28 proc.) ir 0,7 km – su grunto danga (2 proc.). Lyginant su kitais Kauno rajono

savivaldybės miestais (Ežerėliu ir Vilkija), gatvės su asfalto danga ten sudaro gerokai didesnę dalį – 95–96 proc.

Didėjantis eismo intensyvumas Kauno, Garliavos ir kitų miestų prieigose rodo didėjantį suburbanizacijos procesą, kai dėl kylančių būsto ir žemės kainų bei gyvenimo kokybės poreikių miesto gyventojai keliai gyventi į priemiesčius. Todėl kelių rekonstrukcijos ir naujų kelių tiesimo poreikis nuolatos auga. Reaguojant į tai, būtina tiesti naujus kelius ir asfaltuoti žvyrkelius, ypač miestų prieigose ir kitose numatytose urbanizuoti teritorijose.⁷

Ne visos Garliavos gatvės, net ir pagrindinė gatvė, einanti krašto keliu Nr. 130, jungiančiu Kauną ir Alytų, yra apšviestos, vietomis trūksta šaligatvių, nėra galimybių važiuoti dviračiais. Keliu, ypač ruože tarp Prienų ir Kauno, vyksta intensyvus eismas, kelias siauras, įtakoja reljefas. Didžiojoje dalyje eismo greitis apribotas iki 70 km/h, draudžiama lenkti. Planuojama kelią rekonstruoti į 3 juostas, su moderniomis šviesoforu reguliuojamomis sankryžomis. Tuo pačiu tam tikrose gatvės atkarpose Garliavoje būtina sutvarkyti šaligatvius, įrengti ir / ar atnaujinti apšvietimo sistemą. Tai padarys gatvę labiau matomą, joje važinės dviračiais ir vaikščios daugiau žmonių, kurie savo ruožtu padidins neformalią kontrolę. Tikėtina, kad pagerintas pagrindinės gatvės apšvietimas gali sumažinti nusikalstamumą šioje tikslinėje teritorijoje.

⁷ Kauno rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano duomenys.

3 lentelė. Garliavos miesto VVG teritorijos SSGG analizė

Garliavos miesto VVG teritorijos SSGG analizė	
1	Stiprybės
1.1	Augantis gyventojų skaičius Kauno rajone
1.2	Didesnis negu šalyje gimstamumas
1.3	Teigiami neto migracijos rodikliai ir tarptautinės migracijos mažėjimas
1.4	Didėjantis darbo vietų skaičius
1.5	Aukštas gyventojų išsilavinimo rodiklis
1.6	Mažesnis nei apskrityje ir šalyje bei mažėjimo tendencija pasižymintis nedarbo lygis
1.7	Augantis gyventojų susidomėjimas sveikata, sveika gyvensena, vaikų ir jaunimo užimtumu, ugdymu
1.8	Plėtojamas smulkus ir vidutinis verslas
2	Silpnybės
2.1	Didelė pensinio amžiaus gyventojų dalis, kurių didėjanti dalis yra vieniši ir negalintys savimi pasirūpinti
2.2	Mažėjanti užimtųjų gyventojų dalis; dalis darbingo amžiaus asmenų negali dirbti dėl būtinybės prižiūrėti vaikus ir/ar neįgalius šeimos narius
2.3	Mažėjantis mokinių skaičius rajono bendrojo lavinimo mokyklose
2.4	Nepakankamas dėmesys jaunimo užimtumo didinimui
2.5	Prasta gatvių būklė, dideli pravažiuojančio transporto srautai
2.6	Nepakankamai išplėtotą vandentvarkos infrastruktūrą
2.7	Nepasiruošta globalizacijos iššūkiams – pabėgėlių integracijai
2.8	Mažėjantis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius
3.	Galimybės
3.1	ES finansinė parama gyvenamosios aplinkos ir gyvenimo sąlygų gerinimui
3.2	Jaunimo iniciatyvų skatinimas ir užimtumo didinimas
3.3	Bendradarbiavimo tarp bendruomenės narių, NVO, savivaldos institucijų ir verslo bei kitų VVG bei užsienio partnerių stiprinimas
3.4	Socialinių gebėjimų ir įsitraukimo, savanorystės, mentorystės, kūrybingumo, verslumo skatinimas (ypač įtraukiant jaunimą)
3.5	Kūrybinių industrijų, amatų, socialinių verslų skatinimas ir plėtra
3.6	Gyventojų savitarpio pagalbos, saugos ir bendradarbiavimo iniciatyvų skatinimas
3.7	Aktyvesnės ir naujai besikuriančios bendruomenės bei NVO suteiks papildomų neformalių galimybių žmonių veiklai ir naujų darbinių įgūdžių formavimui
3.8	Augs socialinių paslaugų prioritetas vietoje pasyvios piniginės socialinės paramos
3.9	Dėl verslo plėtros ir demografinių pokyčių didės vyresnio amžiaus ir riboto darbingumo žmonių paklausa darbo rinkoje
3.10	Didės kooperacijos, tarp sektorinio bei tarp bendruomeninio bendradarbiavimo ir selektyvaus informacijos pateikimo reikšmė
3.11	Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas, aktyvaus sporto ir kultūrinio laisvalaikio infrastruktūros įvairovės didinimas
3.12	Viešosios infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra, viešųjų erdvių skaičiaus ir patrauklumo didinimas

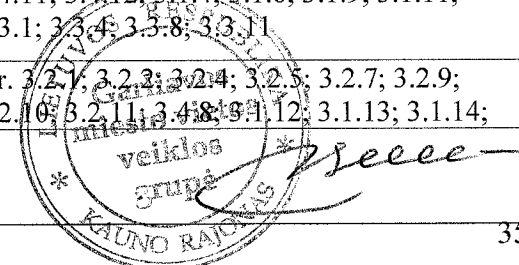
3.13	Gyventojų verslumo skatinimas, bendrųjų įgūdžių ir profesinių gebėjimų ugdymas, geros praktikos pavyzdžių sklaida ir informavimas apie socialines paslaugas bei verslo plėtrą ir darbo galimybes
3.14	Gausūs anhidrito gamtiniai klodais, sudarantys prielaidas stambiosios pramonės vystymui ir reikšmingam darbo vietų atsiradimui bei pajamų augimui
3.15	Puikios geografinės padėties ir plėtojamos transporto infrastruktūros panaudojimas logistikos centrų plėtrai ir šios infrastruktūros aptarnavimo paslaugų teikimui
4.	Grėsmės
4.1	Aštrės globali tarptautinė konkurencija (su besivystančiomis šalimis) bei regioninė konkurencija ir konkurencija su Kauno miestu, kas neigiamai įtakos Kauno rajono plėtrą, o tuo pačiu ir Garliavos vystymąsi
4.2	Netolygi Kauno rajono seniūnijų ekonomikos plėtotė, didėjanti atskirtis tarp priemiestinių ir kaimo vietovių
4.3	Galinti išaugti mokesčius mokėti vengiančių ir nesąžininga veikla bei kontrabanda užsiimančių asmenų dalis
4.4	Nepalanki valstybinė mokesčių politika pradedantiesiems verslininkams
4.5	Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės
4.6	Nepakankamas gyventojų verslumo lygis dėl informacijos trūkumo ir sudėtingos teisinės bazės
4.7	Darbingų ir jaunų žmonių migracija į užsienį ir didesnius Lietuvos miestus bei verslo perkėlimas į Kauno miestą
4.8	Dėl ribotų resursų sustos socialinių paslaugų plėtra
4.9	Dėl tarptautinės terorizmo grėsmės ir karo grėsmės augs nepasitikėjimas ir įtampa imigrantų ir pabėgėlių iš karo bei nepriteklių kamuojamų kraštų atžvilgiu
4.10	Dėl mažėjančio mokinių skaičiaus augančios išlaidos mokyklų veiklai užtikrinti
4.11	Grėsmė gyventojų saugumui dėl mažėjančio policijos pareigūnų skaičiaus ir augančių transporto (ypač pravažiuojančio krovinio) srautų
4.12	Nepakankamas valdžios institucijų dėmesys bendruomenėms ir visam nevyriausybiniam sektoriui neleidžia tinkamai panaudoti pilietinės visuomenės potencialą.

Garliavos miesto teritorijos plėtros galimybių ir poreikių nustatymas

Remiantis atlikta SSGG analize išskirtos kelios pačios svarbiausios problemos, kurios trukdo tolesniai Garliavos miesto plėtrai ir turi būti pašalintos kaip įmanoma greičiau:

4 lentelė. Garliavos miesto VVG teritorijos vystymosi poreikiai

Garliavos miesto VVG teritorijos vystymosi poreikių nustatymas		
Eil. Nr.	Garliavos miesto VVG teritorijos vystymąsi neigiamai įtakojančios problemos (prioritetine tvarka)	Problema ir jos šalinimo galimybes pagrindžiantys Garliavos miesto VVG teritorijos SSGG teiginiai (Nr.)
1	Didelė vietos bendruomenės socialinė-ekonominė diferenciacija ir nemažos jos dalies atskirtis bei nesudarytos sąlygos pabėgėlių integracijai	Nr. 3.2.3; 3.4.1; 3.4.2; 3.4.3; 3.4.5; 3.4.9; 3.4.11; 3.4.12; 3.1.4; 3.1.6; 3.1.9; 3.1.11; 3.3.1; 3.3.4; 3.3.8; 3.3.11
2	Socialinių ir kitų paslaugų negalintiems savimi pasirūpinti bei socialinėje atskirtyje esantiems	Nr. 3.2.1; 3.2.3; 3.2.4; 3.2.5; 3.2.7; 3.2.9; 3.2.10; 3.2.11; 3.4.8; 3.1.12; 3.1.13; 3.1.14;

	asmenims trūkumas, o taip pat didžiosios neaktyvių darbingų asmenų ir bedarbių dalies verslumo ir įsitraukimo į bendruomenės gyvenimą bei darbo rinką motyvacijos ir gebėjimų stoka.	3.3.1; 3.3.2; 3.3.3; 3.3.4; 3.3.6; 3.3.7; 3.3.8; 3.3.9; 3.3.10; 3.3.11
3	Didelė dalis Garliavos gyventojų stokoja verslo vystymui reikiamų žinių, bendrųjų ir profesinių įgūdžių, o taip pat trūksta informacijos ir naujoms darbo vietoms kurti reikalingų priemonių.	Nr. 3.2.6; 3.2.8; 3.4.4; 3.4.6; 3.4.7; 3.1.1; 3.1.3; 3.1.5; 3.1.7; 3.1.8; 3.1.15; 3.1.16; 3.1.17; 3.3.1; 3.3.2; 3.3.5; 3.3.7; 3.3.9; 3.3.10; 3.3.13; 3.3.14; 3.3.15
4	Viešosios erdvės ir infrastruktūra netenkina Garliavos gyventojų ir verslininkų bei potencialių turistų ir investuotojų.	Nr. 3.2.12; 3.2.13; 3.4.10; 3.1.2; 3.1.10; 3.3.1; 3.3.12; 3.3.14; 3.3.15

Nustatytiems poreikiams tenkinti Garliavos miesto VVG nariai pasiūlė visą eilę uždavinių ir galimų veiklų. Siekiant atrinkti optimaliausias bei visuomenei aktualiausias buvo atlikta gyventojų ir verslininkų nuomonės anketinė apklausa, kurios metu buvo detalčiai klausiama apie galimus uždavinius ir potencialias veiklas SSGG analizės metu nustatytoms pagrindinėms probleminėms sritims šalinti (žiūrėti prieduose pateiktą apklausos anketą). Atlikus apklausos rezultatų analizę ir daugiakriterinį alternatyvų vertinimą, buvo atrinktos tinkamiausios Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslo ir uždavinių formuluotės (kurios bus detalizuojamos toliau), skirtos 1-3 problemoms šalinti. Jos tiesiogiai siejasi su Kauno regiono integruotoje teritorijų vystymo programoje numatytu 1. tikslu: „Padidinti gyventojų verslumą ir užimtumą, kuriant ir išlaikant darbo vietas, didinant verslo įvairovę ir darbo vietų pasiekiamumą“.

4-oji probleminė sritis bus sprendžiama realizuojant 1.1. uždavinį „Pritraukti investicijas, pertvarkant pagrindines miestų viešąsias erdves ir aktyvinant miestų traukos centrus“ ir 1.2. uždavinį „Gerinti darbo jėgos judėjimo galimybes, nedidinant neigiamo poveikio aplinkai“, tačiau tai bus daroma ne šios strategijos rėmuose.

Kartu įgyvendinamos minėtos priemonės įgalins pasiekti maksimalų sinerginį efektą ilgalaikėje Garliavos miesto subalansuotoje plėtroje, betarpiškai prisidėsiančiai ir prie susietų teritorijų bei tarpusavyje bendradarbiaujančių Kauno rajono kaimiškosios ir Kauno miesto Aleksoto VVG spartesnio darnaus vystymosi.

3. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslai, uždaviniai, pagrindinės veiklos, stebėsenos rodikliai bei integruotas, novatoriškas strategijos pobūdis

Pagrindinės bendruomenės inicijuojamos veiklos strategijoje atitinka 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetus, susijusius su vietos bendruomenių veikla ir yra skirtos mažinti teritorijos gyventojų socialinę atskirtį, taip padidinant darbingų gyventojų socialinę integraciją bei pagerinant jų padėtį darbo rinkoje, išnaudojant bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius.

Garliavos miesto vizija ir VVG misija bei pagrindinis vietos plėtros tikslas buvo pasirinkti atlikus SSGG analizę ir atsižvelgiant į vietos bendruomenės poreikius, nustatytus apklausos bei diskusijų metu.

Formuluojant Garliavos miesto tolimesnio vystymo(si) prioritetus Garliavos bendruomenei, verslininkams ir valdžios atstovams anketinės apklausos metu buvo pasiūlyta atsakyti į vieną iš esminių klausimų: „Išreikškite savo nuomonę apie galimus Garliavos tolimesnio vystymosi scenarijus. Pasirinkite vieną atsakymą, kuris geriausiai atitinka Jūsų nuomonę:

1. Tai miestas, saugantis dabartinį savo veidą, tradicijas ir žmonių gyvenseną, iš esmės nieko nekeičiant, kas buvo iki dabar sukurta
2. Tai miestas, pritaikytas ramiam ir saugiam gyvenimui, ribojant tolimesnę verslo plėtrą ir transporto srautus bei triukšmingus žmonių susibūrimus
3. Tai miestas su saikingai plėtojamu verslu ir naujų darbo vietų kūrimu bei vystoma infrastruktūra patogiam gyvenimui
4. Tai sparčiausiai Kauno rajone besivystantis miestas, intensyviai plėtojantis verslą, garantuojantis ženklų gyventojų pajamų augimą ir augantį gyvenimo lygį, bei vaidinantis svarbų vaidmenį Lietuvos ūkio plėtrai vystant Garliavos apylinkėse esančių anhidrito⁸ išteklių eksploataciją“.

Atliktus anketinės apklausos metu gautų atsakymų analizę bei įvertinus makroaplinkos daromą įtaką ir atliktą SSGG analizę, iš minėtų alternatyvų buvos suformuluota ir vėliau vykusių diskusijų su visuomene metu aptarta Garliavos miesto VIZIJA:

Garliava - tai sparčiausiai Kauno rajone besivystantis miestas, kuriame patogiai gyvena kūrybinga, veikli, dvasiškai ir ekonomiškai turtinga, sportuojanti, sveika ir saugi bendruomenė, kuriai sudarytos sąlygos savirealizacijai ir verslo plėtrai.

Diskusijų su Garliavos miesto bendruomenės nariais metu buvo aptariama ir įvairios misijos formuluotės. Bendru sutarimu priimta ši formuluotė:

⁸ <http://www.margasmilte.lt/page3.php>

Garliavos miesto VVG MISIJA - **užtikrinti Garliavos bendruomenės socialinę sanglaudą bei sukurti prielaidas kokybiškam užimtumui ir verslo plėtrai.**

Taip pat buvo patvirtintas ir Garliavos miesto vietos plėtros strategijos **tikslas - pagerinti Garliavos miesto vietos gyventojų socialines-ekonomines gyvenimo sąlygas, mažinant socialinę atskirtį, didinant užimtumo galimybes ir bendruomenės narių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir valdžios ryšius.**

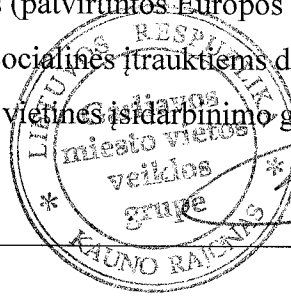
Šis tikslas leis pašalinti didžiausias silpnybes ir kitas problemas, nustatytas SSGG analizės metu bei leis pasinaudoti stiprybėmis ir galimybėmis, kad būtų sumažintos įvardintos grėsmės.

Vadovaujantis Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėmis, formuluojant patvirtintą strategijos tikslą buvo įvertinti šie alternatyvūs tikslai:

1. Mažinti gyventojų emigraciją, skatinant smulkų ir vidutinį verslą bei kuriant naujas darbo vietas Garliavos mieste;
2. Mažinti gyventojų emigraciją, gerinant gyvenamąją aplinką ir plėtojant infrastruktūrą Garliavos mieste;
3. Mažinti socialinius-ekonominius netolygumus ir skirtumus tarp Garliavos ir kitų Lietuvos teritorijų, kuriant naujas darbo vietas ir mažinant socialinę atskirtį Garliavos mieste;
4. Mažinti nedarbo lygį ir socialinę atskirtį, skatinant verslo ir vietos bendruomenės bendras iniciatyvas naujų darbo vietų kūrimui Garliavos mieste.

Atlikus **daugiakriterinę analizę**, daugiausiai balų surinko įvairiapusiškas ir geriausiai atspindintis bei atitinkantis pagrindinius 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, susijusius su vietos bendruomenių veikla, prioritetinius aspektus **tikslas: pagerinti Garliavos miesto vietos gyventojų socialines-ekonomines gyvenimo sąlygas, mažinant socialinę atskirtį, didinant užimtumo galimybes ir bendruomenės narių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir valdžios ryšius.** Reikia pastebėti, kad pasirinkta tikslo alternatyva yra optimaliausia ir kartu vertinant minėtų alternatyvų strateginį poveikį, riziką ir išlaidų efektyvumą, nes turi didesnę poveikį išskirtiems SSGG analizės veiksniams, yra mažiau rizikinga, turi aukštesnę sąnaudų efektyvumo vertinimą.

Planuojant kaip pasiekti šį iš kelių alternatyvų atrinktą tinkamiausią tikslą **su visomis suinteresuotomis šalimis buvo apsvairstyta ir visa eilė įvairiausių alternatyvių uždavinių bei galimų veiklų** (žiūrėti priede pateiktą anketą). Remiantis atliktos Garliavos miesto bendruomenės apklausos rezultatais (žiūrėti priede bei aukščiau pateiktame tekste šio tyrimo rezultatus ir jų aptarimą bei SSGG analizę), o taip pat siekiant maksimaliai prisidėti prie 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos (patvirtintos Europos komisijos 2014 m. rugsejo 8 d. sprendimu Nr. C92014 4234) 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir parama kovai su skurdu“ 8.6.1. konkretaus uždavinio „Pagerinti vietinės įdarbinimo galimybes ir didinti

bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“ įgyvendinimo priemonės NR. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ sąlygose pateikiamų reikalavimų tikslinėms grupėms bei veiklų finansavimui, **strategijoje numatyto tikslo realizavimui buvo atrinkti 3 pagrindiniai uždaviniai:**

1. Mažinti Kauno rajono Garliavos VVG teritorijos gyventojų socialinę atskirtį bei prisidėti prie imigrantų spartesnės integracijos;
2. Didinti Kauno rajono Garliavos miesto VVG teritorijos bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą bei gerinti jų padėtį darbo rinkoje;
3. Didinti gyventojų verslumą, informuotumą ir apsirūpinimą reikiamomis priemonėmis, siekiant pagerinti darbingų Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje.

Numatytas Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslas ir uždaviniai atitinka ir papildo Kauno rajono savivaldybės 2013-2020 metų strateginį plėtros planą, Kauno regiono plėtros planą iki 2020 metų bei LR Vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 1V-709 „Dėl Kauno regiono integruotos teritorijų vystymo programos patvirtinimo“ įsigaliojusią Kauno regiono integruotą teritorijų vystymo programą (konkrečiai: atitinka šios programos 1 tikslą „Padidinti gyventojų verslumą ir užimtumą, kuriant ir išlaikant darbo vietas, didinant verslo įvairovę ir darbo vietų pasiekiamumą“ ir papildo šioje programoje nurodytus uždavinius, taip sudarant prielaidas iš kartu įgyvendinamų priemonių sinerginiam efektui gauti).

Siekiant Garliavos miesto vietos plėtros strategijoje numatyto tikslo ir uždavinių įgyvendinimo bus skatinama savanoriška gyventojų veikla, mecenavimo veikla, bendradarbiavimo ir informacijos sklaidos tinklų, kiek tai reikalinga strategijos tikslui ir uždaviniams pasiekti, kūrimas ir palaikymas.

Įgyvendinant Garliavos miesto vietos plėtros strategiją planuojami remti šie **veiksmai**:

- bendrųjų socialinių paslaugų ir kitų reikalingų paslaugų socialinę atskirtį patiriantiems vietos gyventojams teikimas ir savanorystės skatinimas;
- informacijos apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines ir kitas reikalingas paslaugas sklaida socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams ir tarpininkavimas šias paslaugas gaunant;
- neformalusis švietimas (įskaitant neformalųjį profesinį mokymą);
- profesinių ir kitų reikalingų įgūdžių įgijimas darbo vietoje;
- informavimas, konsultavimas;
- besikuriančio verslo konsultavimas (pagalba randant tiekėjus, klientus; mentorystė „verslas verslui“ ir kt.);
- verslui pradėti reikalingų priemonių suteikimas

Igyvendinant Garliavos miesto vietos plėtros strategijoje numatytas priemones numatoma remti projektus, kurių tikslinės grupės būtų:

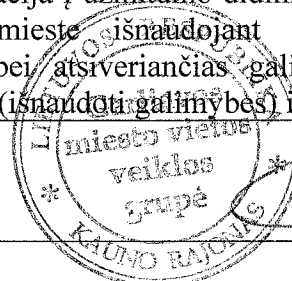
- socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai;
- darbingų gyventojų šeimos nariai, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir savarankiškai dalyvauti visuomenės gyvenime;
- darbingi bedarbiai ir neaktyvūs gyventojai;
- gyventojai, kurių namų ūkio pajamos neviršija namų ūkio skurdo rizikos ribos;
- vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai - verslininkai, kurie yra pradėję vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdyti ūkinę komercinę veiklą ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose. Pagal verslo liudijimą, kuris galioja vienerius metus ar trumpiau, dirbantis asmuo priskiriamas šiai tikslinei grupei, jei jam verslo liudijimas atitinkamai veiklai yra išduotas pirmą kartą arba yra praėję ne mažiau kaip 3 metai nuo anksčiau jam šiai veiklai išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos;
- ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki projekto pasiūlymo pateikimo vietos veiklos grupės dienos (tuo atveju, kai atstovaujama įmonė yra pareiškėju ar partneriu) arba iki pradėjimo dalyvauti projekto veiklose (tuo atveju, kai atstovaujama įmonė nėra pareiškėju ar partneriu) Juridinių asmenų registre įregistruotų ir ūkinę komercinę veiklą vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje vykdančių įmonių darbuotojai ir valdymo organų atstovai;
- vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos gyventojai ir imigrantai;
- vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose ūkinę komercinę veiklą vykdančios verslininkai ir savarankišką darbą vykdančios asmenys;
- vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose veiklą vykdančių juridinių asmenų darbuotojai ir valdymo organų atstovai.

5 lentelė. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslo ir uždavinių alternatyvų analizės suvestinė ir pasiekimo rodikliai

1. TIKSLAS.

Pagerinti vietos gyventojų socialines-ekonomines gyvenimo sąlygas, mažinant socialinę atskirtį, didinant užimtumo galimybes ir bendruomenės narių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir valdžios ryšius

Iš kelių alternatyvų atrinkto tikslo įgyvendinimas leis išnaudoti atliktoje stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizėje nustatytą stiprybę, kad Garliavos miestas turi suburtą VVG, susitekusią spręsti socialinės atskirties ir ekonomikos augimo uždavinius visas prielaidas tam turinčioje teritorijoje, o taip pat su aiškia orientacija į užimtumo didinimą, siekiant plėsti psichosocialines ir sociokultūrines paslaugas mieste išnaudojant tam aktyviausius bendruomenės narius (savanorius ir mentorius) bei atsiveriančias galimybes strategijos įgyvendinimui panaudoti tikslinio finansavimo lėšas (išnaudoti galimybes) ir taip prisidėti prie

socialinės rizikos asmenų skaičiaus sumažinimo. Tai turės teigiamos įtakos bendruomenės ir nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimui tarpusavyje ir su kitomis VVG bei padidins pačių Garliavos gyventojų ir verslininkų iniciatyvumą ir sąmoningumą bei pasiryžimą kartu spręsti išskylančias problemas ir taip sumažinti galimą teritorijos konkurencingumo smukimą ir vietovės depopuliaciją bei dar didesnę socialinę ir ekonominę atskirtį bei bendruomenės narių susiskaldymą (sumažinti grėsmes).

Socialinėje atskirtyje esantiems Garliavos miesto gyventojams labai svarbu gauti savalaikes ir reikalingas socialines ir kitas paslaugas bei verslui vystyti būtinas priemones bei žinias, kas prisidėtų prie tikslinių grupių socialinės integracijos ir pagerėjusios situacijos darbo rinkoje, o tuo pačiu ir Garliavos ekonomikos augimo.

Realizuojant Garliavos miesto vietos plėtros strategijos tikslė įvardintas siekiamybes bei įgyvendinus strategijoje numatytas priemones bus prisidėta prie siekiamo Kauno regiono integruotos teritorijų vystymo programos įgyvendinimo **efekto rodiklio** - užimtųjų ir darbingo amžiaus gyventojų santykio Kauno regione (be Kauno miesto savivaldybės) - padidėjimo nuo 66,6 proc. 2013 m. iki 74,0 proc. 2023 m.⁹

Įgyvendinant Garliavos miesto vietos plėtros strategiją (ir pagal jos priemones finansuojamus konkrečius projektus) taip pat numatoma siekti tų pačių **rezultatų rodiklių**, kurie yra įvardinti priemonės Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atmintinėje:

- „BIVP projektų veiklų dalyvių, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, dalis“
2016 m. – 0 gyventojų; 2023 m. – 80 gyventojų.
- „Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujančių dalyvių (vietos bendruomenės nariai) dalis praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose“
2016 m. – 5; 2023 m. - 45
- „Darbingi asmenys (vietos bendruomenės nariai), kurių socialinė atskirtis sumažėjo dėl projekto veiklų dalyvių dalyvavimo projekto veiklose (praėjus 6 mėnesiams po projekto veiklų dalyvių dalyvavimo ESF veiklose)“
2016 m. - 0; 2023 m. – 120

Produkto rodikliai:

1. „BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes)“ – 100 žmonių;
2. „Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius“ – 12 projektų

1.1. UŽDAVINYS

Mažinti Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų socialinę atskirtį bei prisidėti prie imigrantų spartesnės integracijos

Formuluojant šį uždavinį taip pat buvo išnagrinėtos ir šios alternatyvos:

- a) didinti socialines išmokas;
- b) didinti viešojo sektoriaus įstaigų teikiamą socialinę pagalbą;
- c) steigti savivaldybės išlaikomas VŠĮ specializuotoms paslaugoms pabėgėliams teikti.

Tačiau dėl ribotų išteklių ir nemažėjančio visuomenės susiskaldymo šiais atvejais pavojaus šių alternatyvų buvo atsisakyta.

Uždavinys prisideda prie 2-R ir 3-R tikslo rezultatų pasiekimo.

⁹ Kauno regiono integruota teritorijų vystymo programa, patvirtinta LR Vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 9 d. įsakymu Nr. 1V-709.

Produkto rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 34 žmonės ;
- Projektų, kuriuos įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius – 8 vnt.;
- Naujai sukurtų psichosocialinių paslaugų skaičius - 2 vnt.
- Išplėstų sociokultūrinių paslaugų skaičius - 3 vnt.
- Suorganizuotų asmenų, dirbančių su socialinės rizikos asmenimis, gebėjimus didinančių renginių skaičius - 7 vnt.;
- Įgyvendintų bendrų su kitomis VVG iniciatyvų – 2 vnt.

1.2. UŽDAVINYS

Didinti Garliavos miesto VVG teritorijos bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą bei gerinti jų padėtį darbo rinkoje

Formuluojant šį uždavinį taip pat buvo išnagrinėtos ir šios alternatyvos:

- a) didinti visuomenei naudingų darbų organizavimą socialinių pašalpų gavėjams;
- b) gerinti administracinį darbą (registruojant ir informuojant) bei taikyti sankcijas neaktyviems darbingiems asmenims, nesistengiantiems dalyvauti įvairiose perkvalifikavimo programose ir legalaus darbo paieškoje;
- c) plėsti vaikų ir neįgaliųjų priežiūros įstaigų tinklą, taip sudarant galimybes darbingiems asmenims neiškristi iš darbo rinkos dėl pastarųjų priežiūros.

Tačiau dėl ribotų išteklių ir nemažėsiančio visuomenės susiskaldymo bei nepasitenkinimo šių alternatyvų buvo atsisakyta.

Uždavinys prisideda prie 1-R tikslo rezultato pasiekimo.

Produkto rodikliai:

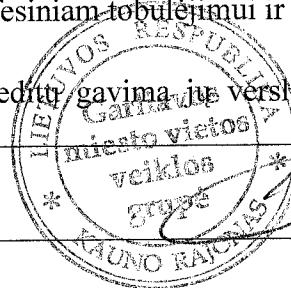
- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 34 žmonės ;
- Projektų, kuriuos įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius – 2 vnt.;
- Naujai sukurtų (išplėstų) psichosocialinių ir sociokultūrinių paslaugų skaičius - 6 vnt.;
- Suorganizuota mokymų ir darbo įgūdžių ugdymo ciklų - 6 vnt.;
- Sukurtos informacijos apsikeitimo/dalinimosi platformos tikslinių grupių informavimui ir konsultavimui – 2 vnt.

1.3. UŽDAVINYS

Didinti gyventojų verslumą, informuotumą ir apsirūpinimą reikiamomis priemonėmis, siekiant pagerinti darbingų Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje.

Formuluojant šį uždavinį taip pat buvo išnagrinėtos ir šios alternatyvos:

- a) plėtoti Garliavoje veikiančių verslo įmonių kooperaciją joms reikalingų darbuotojų profesiniam rengimui;
- b) administracinėmis ir visuomenės poveikio priemonėmis skatinti neaktyvius darbingus asmenis, gaunančius socialines išmokas, dalį jų skirti profesiniam tobulėjimui ir aktyviai darbo paieškai;
- c) VVG vardu laiduoti perspektyvių jaunų asmenų kreditų gavimą ir verslo steigimui ir pradiniam išvystymui.

Tačiau dėl verslininkų menko palaikymo bei ribotų išteklių ir reikiamo teisinio reglamentavimo stokos šių alternatyvų buvo atsisakyta.

Uždavinys prisideda prie 1-R tikslo rezultato pasiekimo.

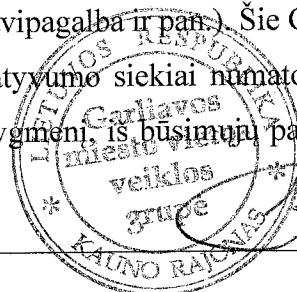
Produkto rodikliai:

- BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes) – 40 žmonių;
- Projektų, kuriuos įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO skaičius – 2 vnt.;
- Suorganizuotų verslumo mokymų skaičius – 3 vnt.
- Gyventojų įsidarbinimo galimybes didinančių priemonių (mokymai, konsultavimas, mentorystė) skaičius - 2 vnt.
- Suteiktos reikalingos priemonės verslui pradėti, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis – 10 naujų darbo vietų.

Garliavos miesto vietos plėtros strategijos inovatyvumas ir integruotumas

Garliavos miesto vietos plėtros strategijoje priemonės yra parinktos taip, kad užtikrintų tarpusavio integralumą bei papildomumą kituose strateginiuose dokumentuose (pvz. Kauno regiono integruotą teritorijų vystymo programoje) numatytoms įgyvendinti priemonėms, o taip pat būtų inovatyvios ir patrauklios gyventojams bei kaimyninėms Kauno rajono kaimiškajai VVG ir Kauno miesto Aleksoto VVG.

Šiuo metu Lietuvoje daugiausiai vyrauja tradiciniai socialinių ir ekonominių problemų sprendimo būdai – socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriantiems asmenims (pvz. bedarbiams) mokamos įvairios pašalpos, taikomos formalios aktyvios įdarbinimo priemonės. Tokiu būdu socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriantys asmenys izoliuojami nuo visuomenės ir bendruomeninio gyvenimo. Jų problemos sprendžiamos orientuojantis į trumpalaikio, bet ne į ilgo laikotarpio rezultatus. Tuo tarpu daugelyje pažangesnių Europos valstybių yra siekiama ne finansiškai paremti ar sušelpiti asmenį, patiriantį socialinę atskirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas, tačiau padėti tokiam asmeniui integruotis į visuomenę ir taip padidinti gebėjimus įsidarbinti. Tam pasitelkiamos selektyvios informacinės sklaidos priemonės, ugdomi socialinę atkirtį ar laikinas socialines ir/ar ekonomines problemas patiriančių asmenų gebėjimai pasirūpinti savimi ir savo šeimos nariais, bendrauti su kitais bendruomenės nariais bei aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Tam planuojama pasitelkti ne vieną priemonę, tačiau į socialinių ir ekonominių problemų sprendimą integruoti keletą skirtingų priemonių (pvz. neformalus mokymai, gerosios patirties perėmimas, bendradarbiavimo skatinimas, savanorystė, mentorystė, savipagalba ir pan.). Šie Garliavos miesto vietos plėtros strategijoje pritaikyti integralumo ir inovatyvumo siekiai numatomi perkelti ir į konkrečių strategijos realizavimo priemonių (projektų) lygmenį, iš būsimųjų pareiškėjų prašant

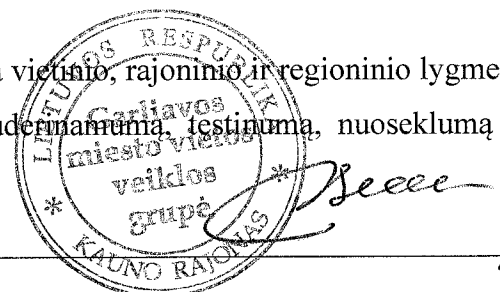
taip pat taikyti inovatyvius sprendimus, kurie atneštų tikslinių grupių atstovams ilgalaikę naudą. Inovatyvių sprendimų reikės ir sprendžiant imigrantų integracijos klausimus, bei kovojant su senėjančios visuomenės keliama iššūkiais.

Šiame kontekste inovacijos nereiškia kūrimo vien tokių sprendimų arba priemonių, kurios iki šio nebuvo žinomos ar taikomos. Strategijoje laikomasi nuostatos, jog didžiulę naudą gali suteikti ir kūrybiškas kitų bendruomenių, nevyriausybinių organizacijų patirties perėmimas, todėl jau strategijos rengimo stadijoje buvo užmegzti partnerystės ryšiai su Kauno rajono kaimiškąja VVG ir Kauno miesto Aleksoto VVG.

Garliavos miesto vietos plėtros strategija iki 220 m. orientuota ne į trumpo laikotarpio problemų sprendimą, bet ilgalaikį poveikį. Vietos plėtros strategija buvo rengiama bendradarbiaujant bendruomenei, verslo ir vietos valdžios atstovams, buvo atlikta apklausa. Toki strategijos rengimo metodą taip pat galima laikyti integruotu ir novatoriškus, nes sprendimai buvo priimami ne „iš viršaus į apačią“ principu, tačiau priešingai – „iš apačios į viršų“, kartu analizuojant situaciją ir ieškant visoms suinteresuotoms šalims priimtinausių sprendimų. Viešas dialogas apie vietos plėtrą atskleidė didelę vietos gyventojų poreikių įvairovę ir sudėtingą problemų sprendimo kontekstą. Vietos veiklos grupė, priimdama sprendimus, visais strategijos rengimo etapais konsultavosi su bendruomene, verslo ir valdžios atstovais, nevyriausybėmis organizacijomis. Tai buvo novatoriškas (nes skirtingai nuo Kauno rajono kaimiškųjų seniūnijų, Garliavos miesto VVG negalėjo ankstesniame laikotarpyje dalyvauti LEADER programoje) ir atviras procesas, nes reikėjo suderinti įvairius pasiūlymus.

Įgyvendinant strategiją, vietos projektų atrankos metu bus taikomos informacinės ir komunikacinės technologijos, novatoriškumo ir naujumo principas įgyvendinamas mažinant informacinę izoliaciją, užtikrinant, kad projektų atranka vyktų bendradarbiaujant politikos, vietos valdžios, bendruomenės atstovams. Tokiu būdu vykdoma atranka leis stiprinti bendruomeninius ryšius, garantuoti atvirą ir skaidrų projektų atrankos procesą. Inovatyvių vietos projektų įgyvendinimo metu bus stengiamasi palaikyti sąveiką tarp skirtingų gyventojų, verslo, valdžios segmentų, siekiant įsitikinti projektų įgyvendinimo intensyvumu, vietos poreikių tenkinimo, projektinių veiklų koordinavimo sėkme. Bendradarbiavimo metu bus kuriami ir plėtojami įvairiausi veiklos efektyvinimo metodai, ieškoma bendrų sprendimų projektų įgyvendinimo efektyvumui užtikrinti, skatinamas atvirumas, siekiant visapusiško bendruomenės įsitraukimo, viešumo ir skaidrumo. Projektų rezultatų sklaida bus užtikrinama remiantis visuotinio principu: informacija apie VVG teritorijoje vykdytus projektus bus prieinama visiems pasitelkiant viešinimo veiklas ir modernias informacines technologijas.

Garliavos miesto vietos plėtros strategija užtikrina vietinio, rajoninio ir regioninio lygmens strateginio planavimo principų taikymo tarpusavio suderinamumą, įsitinumą, nuoseklumą ir

numatytų priemonių realizavimo geresnes galimybes, tam panaudojant nuosavas, pritrauktas verslo ir ES struktūrinių fondų lėšas. Tai užtikrins ilgalaikę ir kryptingą Garliavos miesto VVG veiklą, o taip pat pagerins gyventojų įsidarbinimo galimybes ir didins socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius. Tuo pačiu tai turės teigiamos įtakos Garliavos miesto, Kauno rajono ir viso Kauno regiono konkurencingumo didinimui, siekiant efektyviau panaudoti turimus ekonominius, gamtinius ir žmogiškuosius išteklius.

Atkreiptinas dėmesys, kad Garliavos miesto vietos plėtros strategijoje numatytos priemonės palies ir pabėgėlių integracijos problemų šalinimą.

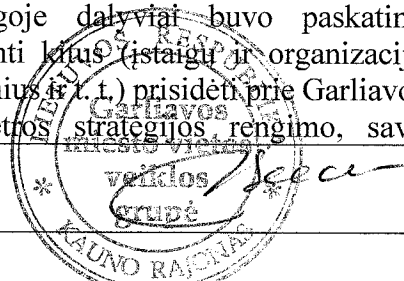
4. Garliavos miesto bendruomenės dalyvavimas rengiant vietos plėtros strategiją

Garliavos miesto bendruomenė į strategijos rengimą buvo įtraukta dviem būdais:

- 1) per viešus gyventojų susirinkimus,
- 2) atsiklausus gyventojų nuomonės Kauno rajono savivaldybės ir Garliavos seniūnijos interneto svetainėse.

6 lentelė. Bendruomenės dalyvavimas Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. rengime

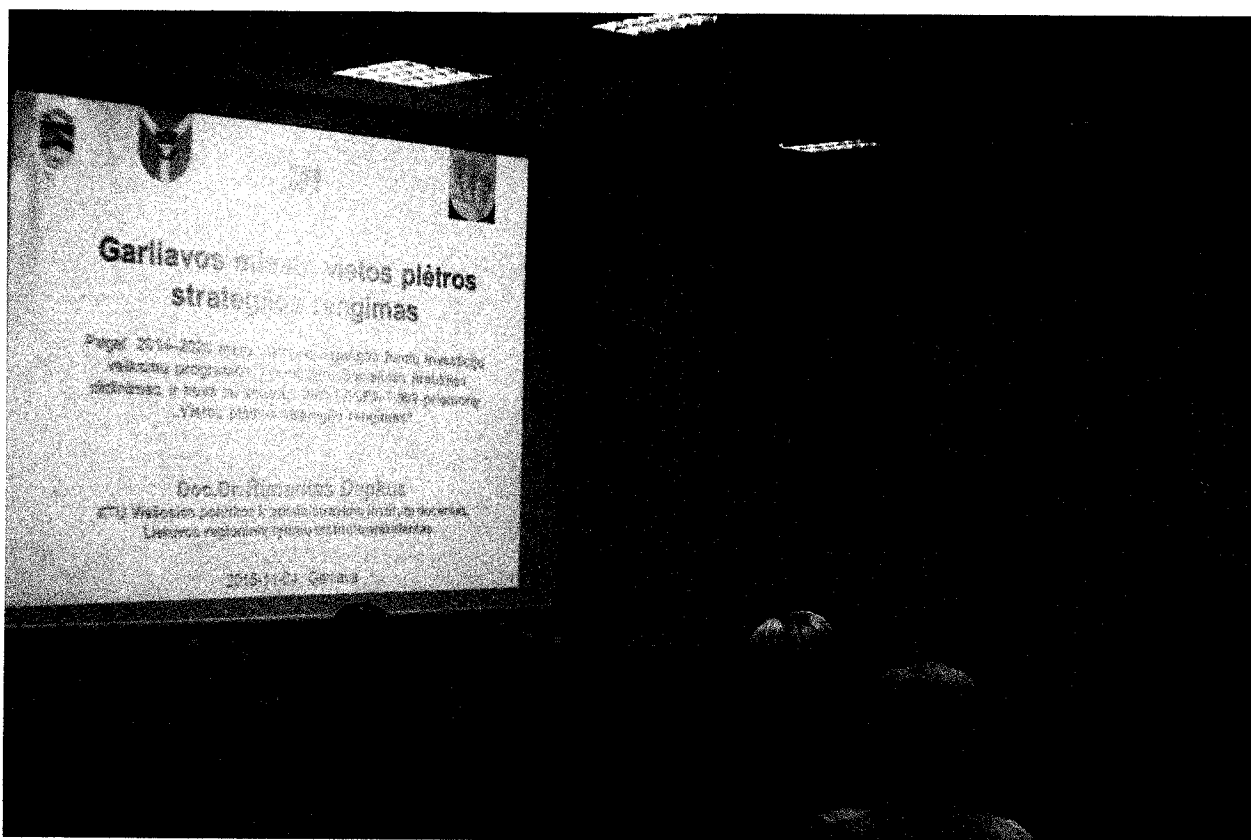
Eil. Nr.	Data	Dalyviai	Turinys
1.	2015-11-04	Garliavos miesto bendruomenės nariai	Susitikimo – diskusijos metu pranešimus skaitė: • Artūras Pupalė, tema „Bendruomenės inicijuotos vietinės plėtros strategijos ir jų įgyvendinimas integruotose tikslinėse teritorijose“. • Rimantas Dapkus, tema „Garliavos miesto vietos plėtros strategijos rengimas“. Pranešimų metu susitikimo – diskusijos dalyviai buvo supažindinti: • Tikslinių teritorijų sąvoka ir paskirtimi • Projektais planuojamais vykdyti Garliavos mieste 2014–2020 metų finansavimo periode. • Garliavos miesto vietos veiklos grupę, jos vaidmeniu ir šiuo metu įgyvendinamą projektu „Garliavos miesto vietos plėtros strategijos parengimas“. Didžiausias dėmesys susitikimo metu buvo skirtas Garliavos miesto vietos plėtros strategijos parengimui. Buvo pristatytos galimos rengiamos strategijos veiklos ir rengimo etapai. Susitikimo pabaigoje dalyviai buvo paskatinti prisidėti ir paraginti kitus prisidėti prie Garliavos miesto vietos plėtros strategijos rengimo, savo pasiūlymus ir idėjas siunčiant elektroniniu paštu garliavosvvg@gmail.com.
2.	2015-11-13	Garliavos miesto bendruomenės nariai	Susitikimo metu Garliavoje veikiančių įstaigų ir organizacijų vadovams buvo pristatyta rengiama Garliavos miesto vietos plėtros strategija. Pranešėjas pristatė galimas rengiamos strategijos veiklas ir rengimo etapus bei informavo apie jau atliktus darbus. Susitikimo pabaigoje dalyviai buvo paskatinti prisidėti ir paraginti kitus (įstaigų ir organizacijų darbuotojus, mokinius ir t. t.) prisidėti prie Garliavos miesto vietos plėtros strategijos rengimo, savo

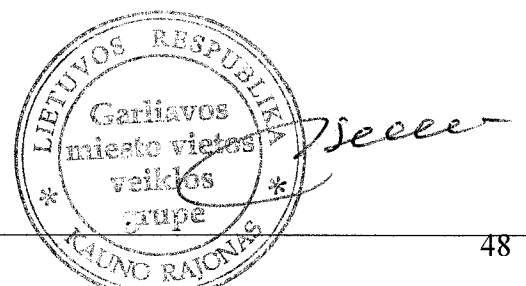

			pasiūlymus ir idėjas siunčiant elektroniniu paštu garliavosvvg@gmail.com .
3.	2015-12-21	Garliavos miesto bendruomenės nariai	Susitikimo metu dalyviams buvo aptarta rengiama Garliavos miesto vietos plėtros strategija ir jos rengimui reikalingos informacijos gavimui skirta apklausos anketa. Apklausos anketa ir visa su ja susijusi informacija bus skelbiama Kauno rajono savivaldybės ir Garliavos seniūnijos tinklapiuose.
4.	2015-12-21	Valdybos nariai	Valdybos posėdžio metu nutarta bendradarbiauti su Aleksoto ir Kauno rajono vietos veiklos grupėmis ir įgalinti Garliavos miesto VVG pirmininką Vytautą Brazdauską pasirašyti bendradarbiavimo sutartis su Aleksoto ir Kauno rajono vietos veiklos grupėmis.
5.	2016-02-02	Garliavos miesto bendruomenės nariai	Susitikimo metu dalyviams buvo pristatyta parengta Garliavos miesto vietos plėtros strategija iki 2020 m.

Be lentelėje pateiktų bendruomenės dalyvavimo būdų rengiant Garliavos miesto vietos plėtros strategiją iki 2020 m. vyko neformalios diskusijos, įvairūs visuomenės atstovai siuntė pasiūlymus elektroniniu paštu.

Keletas akimirkų iš vykusių susitikimų.

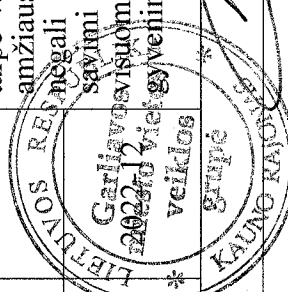

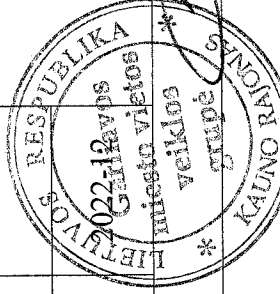
5. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. įgyvendinimo veiksmų planas

7 lentelė. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimo veiksmų planas

Nr.	Tikslas, Uždaviniai, Veiksmai*	Lėšų suma, EUR	Planuojamas projektų skaičius, vnt.	Laikotarpis, metai		Tikslinės grupės
				Pradžia	Pabaiga	
1. TIKSLAS. Pagerinti vietos gyventojų socialines-ekonominės gyvenimo sąlygas, mažinant socialinę atskirtį, didinant užimtumo galimybes ir bendruomenės narių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenės, verslo ir valdžios ryšius						
1.1	Uždavinys: Mažinti Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų socialinę atskirtį bei prisidėti prie imigrantų spartesnės integracijos	98384,76	8			
1.1.1	Veiksmas: Bendrųjų socialinių ir kitų paslaugų (maitinimo, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, sociokultūrinių, savipagalbos grupių ir kt.) teikimas socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams („Atokvėpio“ paslauga tėvams auginantiems neigalius vaikus ir/arba suaugusiems vaikams, prižiūrintiems neigalius tėvus ar kitus šeimos narius;- socialinių įgūdžių ugdymo ir/ar palaikymo (imigrantų, į socialinę atskirtį patekusių asmenų, senyvo amžiaus žmonių savirealizacijos, gebėjimų tobulinimo ir laisvalaikio būrelių organizavimo) paslaugos;- senyvo amžiaus ir/ar dėl negalios bei kitų priežasčių negalintių savimi pasirūpinti asmenų transporto ir apsirūpinimo paslaugų žmonėms organizavimas; - sporto ir sveikatingumo užsiėmimų organizavimo paslaugos; - paskaitos, seminarai, mokymai; - meno saviveiklos užsiėmimų organizavimas.)	34884,90		2016-07	2022-12	Socialinę atskirtį patiriantys darbingi gyventojai bei senjorai; darbingų gyventojų šeimos nariai, tame tarpe vaikai, kurie dėl amžiaus ar negalumo negali pasirūpinti savimi ir dalyvauti visuomeniniame gyvenime.,
1.1.2	Veiksmas: Socialinės rizikos šeimų vaikų priežiūros organizavimo ir kitų paslaugų (vaikų dienos užimtumo, popamokinės veiklos organizavimas, vasaros stovyklų organizavimas, sporto užsiėmimų organizavimas, paskaitos,	50934,15			2016-07	

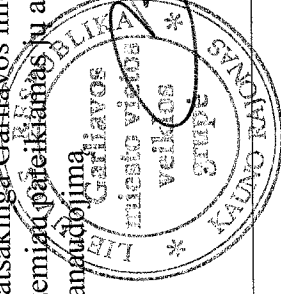

	seminarai, mokymai, meno užsiėmimų organizavimas ir kt.) teikimas (socialinės rizikos šeimų vaikų dienų užimtumo / po pamokinės veiklos organizavimas; - socialinės rizikos šeimų vaikų vasaros stovyklos; - asmeninio šeimos asistento paslauga socialinės rizikos šeimoms; - sporto užsiėmimų organizavimo paslaugos; - paskaitos, seminarai, mokymai; - meno saviveiklos užsiėmimų organizavimas; - vaikų globos formų įvairovės vystymas, būdinių ir atokvėpio globėjų (savanorių) šeimų rengimas/mokymas ir mentorystė.)					
1.1.3	Veiksmas: Informacijos apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines ir kt. paslaugas sklaidos bei tarpininkavimo šias paslaugas gaunant socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams gerinimas (vaikų laikinosios ir nuolatinės globos šeimose populiarinimas, informacijos teikimas ir tarpininkavimas; - vyresnio amžiaus ir neigalių asmenų globos ir patarnavimo veiklos populiarinimas, savanorystės ugdymas, informacijos teikimas ir tarpininkavimas; - bendradarbiavimas su kitomis VVG ir organizacijomis, siekiant pasidalinti informacija ir patirti didinant užimtumą bei verslumą bei mažinant socialinę atskirtį.)	12565,71	2016-07	2022-12		
1.2	Uždavinys: Didinti Garliavos miesto VVG teritorijos bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą bei gerinti jų padėtį darbo rinkoje	118500				
1.2.1	Veiksmas: Naujų profesinių ir kitų reikalingų įgūdžių suteikimas (praktinių darbo įgūdžių įgijimas, ugdoma darbo vietoje; - neformalus profesinis mokymas / švietimas, siekiant, kad po mokymo asmuo būtų pasirengęs darbo rinkai (darbo komandoje mokymai, IT mokymai, programavimo kalbų mokymai); - savanorių, mentorų parengimas ir įgūdžių suteikimas; - amatų mokymai.)	90500	2016-07	2022-12		Neaktyvūs gyventojai
1.2.2	Veiksmas: Pagalbos įsidarbinant (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir kt.) teikimas	28000	2016-07			

	(informacijos apskaitimo / dalinimosi platformos apie laisvas darbo vietas ir darbo neturinčius asmenis sukūrimas; - tikslinių grupių profesinis orientavimas, konsultavimas ir motyvavimas.)						
1.3	Uždavinys: Didinti gyventojų verslumą, informuotumą ir apsirūpinimą reikiamomis priemonėmis, siekiant pagerinti darbingų Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje.	162933,66	2				Bedarbiai; Neaktyvūs gyventojai; Darbingi gyventojai, kurių namų ūkio pajamos neviršija namų ūkio skurdo rizikos ribos; Verslininkai ir kiti fiziniai asmenys, kurie ne anksčiau kaip prieš metus Garliavos miesto VVG teritorijoje pradėjo vykdyti ūkinę komercinę veiklą; Įmonių, ne anksčiau kaip prieš metus registruotų Garliavos miesto VVG teritorijoje ir vykdančių ūkinę komercinę veiklą darbuotojai.
1.3.1	Veiksmas: Besikuriančio verslo, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, konsultavimas ir mentorystė ir/arba reikalingų priemonių verslui pradėti, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, suteikimas (verslumo mokymai; - mokymai ir konsultavimas įmonių steigimo, valdymo, teisinės aplinkos klausimais; - finansinio aprūpinimo mokymai; - logistikos ir rėmimo mokymai; - mentorystės iniciatyvų įgyvendinimas.) (kirpyklai, laikrodžių taisyklai, makiazo ir masažo salonui, buitines ir technines įrangos remontui, amatininkų dirbinių gamybai, kūrybinių dirbtuvių ir kitai veiklai reikalingos įrangos suteikimas.)	162933,66		2016-07	2022-12		
	Viso veiksmams vykdyti:	379818,42					
	Administravimas (iki 15 proc.):	59771,67					
	Iš viso:	438364,43	12				

*Už tikslo, uždavinių ir numatytų veiksmų įgyvendinimą bei nediskriminuojantį ir skaidrų lėšų panaudojimą bus atsakinga Garliavos miesto VVG ir jos valdymo organai, o numatomų veiklų vykdytojai – vietos veiklos projektų pareiškėjai – bus atrenkami pagal žemiau pateiktas jų atrankos procedūras ir numatytus kriterijus bei turės užtikrinti jiems skirtų stebėsenos rodiklių pasiekimą ir tinkamą lėšų panaudojimą.

6. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 m. valdymo ir stebėsenos tvarkos apibūdinimas

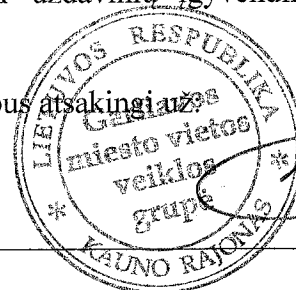
Už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną bus atsakingi Garliavos miesto VVG. Garliavos miesto VVG atlikdama vietos plėtros strategijos stebėseną vieną kartą per kalendorinius metus ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 20 d. parengs metinę ataskaitą apie vietos plėtros strategijos įgyvendinimą per praėjusius kalendorinius metus bei galutinę ataskaitą tokia tvarka ir forma, kaip tai yra nurodyta Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių II skyriaus devintame skirsnyje.

Garliavos miesto vietos plėtros strategijos valdymo ir stebėsenos sistema sudaryta siekiant užtikrinti sklandų strategijos įgyvendinimą. Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka, užtikrins, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir ši informacija būtų pateikiama Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (toliau -VRM) ir viešinama ne rečiau kaip kartą per metus. Ši sistema leis užtikrinti nuolatinę strategijos įgyvendinimo kontrolę ir prireikus imtis būtinų korekcijos priemonių, reikalingų suplanuotiems rodikliams pasiekti. Už šios sistemos parengimą ir jos priemonių realizavimą bus atsakinga Garliavos miesto VVG, ir konkrečiai jos valdymo organai: a) Garliavos miesto vietos veiklos grupės narių visuotinis susirinkimas (aukščiausias vietos veiklos grupės organas); b) Garliavos miesto vietos veiklos grupės valdyba arba kolegialus vietos veiklos grupės valdymo organas; c) Garliavos miesto vietos veiklos grupės pirmininkas (vienasmenis vietos veiklos grupės valdymo organas). Pastarieji valdymo organai bei priskirti darbuotojai bus atsakingi už Garliavos miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimą. Siekiant užtikrinti kokybišką ir efektyvą strategijos įgyvendinimą, bus priimti darbuotojai ir kviečiami konsultantai bei savanoriai, kurie atliks jiems pavestas užduotis.

Veiksmų, skirtų Garliavos miesto vietos plėtros strategijai įgyvendinti, planavimą, atranką ir stebėseną atlieka Garliavos miesto VVG valdyba, remdamasi tikslinės teritorijos SSGG analize ir atsižvelgdama į vietos bendruomenių, kitų nevyriausybinų organizacijų, gyventojų ir verslo poreikius bei numatytų veiksmų poveikį strategijoje išvardintų tikslinių grupių problemų sprendimui, savo veiksmus derindama su kitomis institucijomis (pavyzdžiui Kauno rajono savivaldybės administracija, VRM ir kt.).

Strategijos įgyvendinimo koordinavimas ir stebėseną bus vykdomi remiantis strategijos įgyvendinimo veiksmų planu bei strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo stebėsenos rodikliais.

Įgyvendindama strategiją, Garliavos miesto VVG bus atsakingia už

- strategijos administravimą,
- atitikimą miesto vietos veiklos grupės tinkamumo požymiams,
- nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų, vietos plėtros projektų atrankos procedūrų parengimą,
- kvietimo teikti vietos plėtros projektinių pasiūlymų parengimą ir paskelbimą,
- vietos plėtros projektų priėmimą, vertinimą ir atranką pagal iš anksto numatytus vertinimo kriterijus ir atitikimą vietos plėtros strategijos tikslams ir uždaviniams, atranką ir paramos sumos nustatymą,
- prioritetų suteikimą vietos plėtros projektams, pagal jų indėlį į vietos plėtros strategijoje numatytų rodiklių pasiekimą,
- siūlomų finansuoti projektų sąrašo sudarymą ir rekomenduojamos sumos nustatymą bei teikimo finansavimui skirti parengimą,
- projektų vykdytojų ataskaitų priėmimą ir pasiekimo rezultatų apibendrinimą bei savo metinės ir galutinės ataskaitos parengimą ir atsiskaitymą už panaudotas lėšas,
- Garliavos miesto vietos plėtros strategijos įgyvendinimo užtikrinimą ir atrinktų vietos plėtros projektų įgyvendinimo stebėseną,
- vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarkos parengimą ir užtikrinimą, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir ši informacija būtų pateikiama VRM ir viešinama ne rečiau kaip kartą per metus,
- Garliavos miesto VVG sudėties, sprendimų, vietos plėtros projektų atrankos kriterijų, vietos plėtros projektų atrankos procedūrų ir įgyvendinamų vietos plėtros projektų viešinimą.

Už visų minėtų veiklų įgyvendinimą ir koordinavimą bus atsakingi Garliavos miesto VVG valdyba, o už administravimą ir darbo organizavimą VVG pirmininkas. Esminiais strategijos koregavimo, projektų atrankos kriterijų tvirtinimo, kvietimų teikti projektus paskelbimo bei projektų atrankos rezultatų ir finansavimą laimėjusiųjų sąrašų tvirtinimo, stebėsenos procedūrų tvirtinimo, teikiamų ataskaitų ministerijai ataskaitų patvirtinimo, viešinimo planų tvirtinimo klausimais sprendimus priims Garliavos miesto VVG valdyba, o visuotinis susirinkimas bus atsakingas už strategijos koregavimo, metinių ir galutinės ataskaitų tvirtinimą, valdybos veiklos reglamentavimą.

Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai

Įgyvendinimo procedūra, nustatant, kaip bus atrenkami veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojai bei jų teikiamiems projektams keliami reikalavimai, atitiks 2014–2020 m.

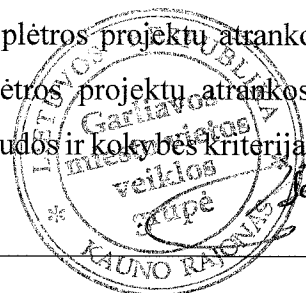

Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ sąlygas ir reikalavimus.

Už nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų, vietos plėtros projektų atrankos procedūrų parengimą ir atlikimą bus atsakinga Garliavos miesto VVG, atrankos kriterijus tvirtins visuotinis Garliavos miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas bus suteikęs šią teisę. Įgyvendinimo procedūra, kurios metu atrenkami veiksmai ir juos įgyvendinantys projektų vykdytojai, bus vienas pagrindinių Garliavos miesto VVG uždavinių. Garliavos miesto VVG turės užtikrinti, kad įgyvendinimo procedūra būtų skaidri, nepažeistų lygių teisių ir nediskriminuotų, bei turėtų loginę veiksmų seką:

- Prioritetų suteikimas vietos plėtros projektams, pagal jų laukiamą indėlį į vietos plėtros strategiją;
- Nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir vietos plėtros projektų atrankos procedūrų parengimas;
- Kvietimo teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus parengimas ir paskelbimas Garliavos VVG ir/arba Kauno rajono savivaldybės Garliavos seniūnijos interneto svetainėse;
- Mokymai vietos plėtros projektų rengėjams;
- Vietos plėtros projektų priėmimas ir administracinės atitikties vertinimas bei naudos ir kokybės vertinimas. Esant poreikiui ir/ar neaiškumams – paraiškų tikslinimas;
- Siūlomų finansuotų vietos plėtros projektų sąrašo sudarymas ir tvirtinimas, rezervinio projektų sąrašo sudarymas;
- Projektų sąrašo siuntimas į VRM;
- VRM patvirtinus siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašą ji Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatyta tvarka apie tai informuoja įgyvendinančiąją instituciją, miesto VVG ir atlieka kitus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių nustatytus veiksmus;
- Vietos plėtros projektų vykdytojai, kurių projektai įtraukti į Ministerijos siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašą, įgyja teisę per Ministerijos siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąraše nurodytą paraiškų teikimo terminą teikti paraišką finansuoti vietos plėtros projektą pagal priemonės Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 PFSA nuostatas ir, pasirašius sutartis, šiuos projektus įgyvendinti.

Kaip minėta, už nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų nustatymą bus atsakinga Garliavos miesto VVG. Vietos plėtros projektų atrankos kriterijus sudarys dvi kriterijų grupės: a) administracinės atitikties ir b) naudos ir kokybės kriterijai (kriterijai

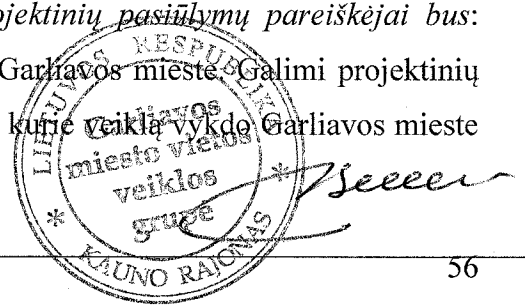
aprašomi žemiau). Atrankos kriterijus ir vertinimo balus tvirtins visuotinis Garliavos miesto VVG narių susirinkimas arba kolegialus valdymo organas, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas bus suteikęs šią teisę. Kriterijais bus užtikrinama, kad vietos plėtros projektiniai pasiūlymai pagal atrankos kriterijus būtų atrenkami skaidriai, nediskriminuojant, išvengiant interesų konflikto. Esant poreikiui, Garliavos miesto VVG atrankos kriterijus galės derinti su VRM. Iki kvietimo paskelbimo atrankos kriterijai galės būti keičiami siekiant efektyvesnio vietos plėtros strategijos įgyvendinimo ir (arba) atsižvelgiant į vietos plėtros strategijos pakeitimus. Paskelbus kvietimą atrankai ir vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo metu atrankos kriterijai nekeičiami.

Garliavos miesto VVG skelbs kvietimą teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus atrankai. Kvietimas skelbiamas lietuvių kalba ir patalpintas Garliavos VVG ir/arba Garliavos seniūnijos internetiniame tinklapyje. Kvietimas atrankai galės būti skelbiamas papildomai kitais būdais (kituose internetiniuose tinklapiuose, leidiniuose, išsiuntinėjant kvietimus galimiems pareiškėjams, dalinantis informacija su kitomis organizacijomis ir pan.) siekiant efektyviau informuoti galimus pareiškėjus. Garliavos miesto VVG užtikrins, kad informacija apie kvietimą atrankai būtų vieša ir prieinama galimiems vietos plėtros projekto pareiškėjams ir visuomenei.

Kvietime bus nurodytos projektinių pasiūlymų pateikimo sąlygos: vietos projektinių pasiūlymų teikimo laikotarpis (ne trumpesnis kaip 1 mėnuo), planuojama skirti lėšų vietos plėtros projektams įgyvendinti suma (nustatoma pagal veiksmų planą), atsakingi už kvietimą asmenys, adresas, kuriuo turi būti pristatyti projektiniai pasiūlymai, kontaktinis asmuo, kuris teiks papildomą informaciją, susijusią su projektinio pasiūlymo teikimu. Kvietimas teikti projektinius pasiūlymus atrankai neprieštaraus „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių“ nuostatoms. Garliavos miesto VVG skelbdama kvietimą teikti projektus atrankai naudosis „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių“ 1 priedu ir remsis vietos plėtros strategijos konkrečiu uždaviniu arba keliais uždaviniais bei nurodytais veiksmais. Kvietime bus nurodoma, kad projektiniame pasiūlyme pateikto projekto trukmė negali viršyti 24 mėnesių. Rekomenduojama projektinio pasiūlymo forma pateikiama „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklių“ 2 priede.

Garliavos miesto VVG, atsižvelgdama į veiksmų planą, skelbs kvietimus teikti projektinius pasiūlymus. Kvietimas bus parengiamas pagal veiksmų plano uždavinius ir veiksmus bei jiems skiriamą finansavimą. Garliavos miesto VVG pagal numatytas lėšas kiekvienam veiksmui paskirstys lėšas kiekvieniems metams. Nebus taikomi apribojimai veiksmų pasirinkimui, t. y. tam pačiam veiksmui galės būti skelbiami keli kvietimai skirtingais metais.

Jeigu veiksmų plane nenumatyta kitaip, *galimi projektinių pasiūlymų pareiškėjai bus:* viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo Garliavos mieste. Galimi projektinių pasiūlymų partneriai: viešieji ir privatūs juridiniai asmenys, kurie veiklą vykdo Garliavos mieste

ar su Garliavos miestu besiribojančioje teritorijoje. Veiksmo 1.1.1. vykdytojais negalės būti Atmintinės 6.5. punkte nurodyti vykdytojai „6.5. VŠĮ „Versli Lietuva“ vykdomos verslo subjektų konsultavimo veiklos ir įmonių, kurios yra gavusios finansavimą pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos administruojamą priemonę Nr. 03.1.1-IVG-T-819 „Verslo konsultantas LT“, konsultavimas.

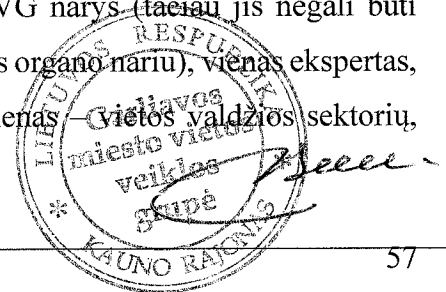
Garliavos miesto VVG vietos plėtros strategijoje kiekvienam veiksmui bus skiriamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos ir Valstybės biudžeto lėšos, pareiškėjas užtikrins nuosavą indėlį lėšomis, kurios galės būti skirtos tiek Kauno rajono savivaldybės, tiek ir būti privačios. Visi pareiškėjai teikdami paraiškas turės užtikrinti, kad prie projekto įgyvendinimo būtų prisidedama nemažesniu kaip 7,5 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų dydžio indėliu. Projektinio pasiūlymo pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis galės prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne tinkamų finansuotų projekto išlaidų dalimi.

Taip pat nuosavu projekto vykdytojo ar partnerio įnašu galės būti užskaitoma:

- Projekto veiklas vykdančių asmenų savanoriškas darbas (pinigine verte išreikštas nepiniginis įnašas), kai įrodomas vykdant projekto veiklas dirbtas laikas (toks įnašas apskaičiuojamas taikant minimalų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytą darbo užmokestį);
- Projekto veiklas vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidų dalis, kuri yra tiesiogiai susijusi su vykdomu projektu ir/ar apskaičiuota ir išmokėta už darbo laiką, dirbtą įgyvendinant projektą;
- Projekto veiklų dalyvių darbo užmokesčio, apskaičiuoto ir išmokėto už darbo laiką, kurio metu darbuotojai tiesiogiai dalyvavo veiklose, ir susijusių darbdavio įsipareigojimų išlaidos (taikoma projekto veiklų, atitinkančių gyventojų verslumo didinimo veiklą, kai tikslinė grupė – darbuotojai, atveju).

Paskelbus kvietimą projektiniams pasiūlymams teikti, Garliavos miesto VVG ne vėliau kaip per 10 darbo dienų surengs mokymus vietos plėtros projektų rengėjams. Garliavos miesto VVG galės skelbti papildomą kvietimą teikti rezervinius vietos plėtros projektinius pasiūlymus. Skelbime bus aiškiai nurodoma, kad priimami vietos plėtros projektiniai pasiūlymai traukiami į rezervinį sąrašą.

Gauti projektiniai pasiūlymai bus atrenkami skaidriai, nediskriminuojant, išvengiant interesų konflikto. Projektinius pasiūlymus surinks įdarbintas(-i) darbuotojas(-ai), vertins Garliavos miesto VVG paskirti vietos plėtros projektų vertintojai. Projektinių pasiūlymų vertintojų grupę sudarys 4 (keturi) ekspertai: vienas Garliavos miesto VVG narys (tačiau jis negali būti Garliavos miesto VVG visuotinio narių susirinkimo ar kolegialaus organo nariu), vienas ekspertas, atstovaujantis bendruomenės ir/arba nevyriausybinių sektorių, vienas – vietos valdžios sektorių,

vienas – verslo sektorių. Ekspertams bus taikomi išsilavinimo kriterijai (turėti aukštąjį išsilavinimą) ir turėti patirties įgyvendinant analogiškus projektus. Prieš atlikdamas vertinimą, kiekvienas vietos plėtros projekto vertintojas turės pasirašyti konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją, kuria įsipareigoja būti nešališkas ir laikytis konfidencialumo. Garliavos miesto VVG užtikrins, kad paskirto asmens dalyvavimas vertinant vietos plėtros projektinį pasiūlymą nesukels interesų konflikto. Už vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir ataskaitų kokybę bus atsakinga Garliavos miesto VVG.

Vieną projektinį pasiūlymą vertins du vertintojai, kuriems projektiniai pasiūlymai bus atrenkami atsitiktine tvarka. Vertinant pateiktus projektinius pasiūlymus, Garliavos miesto VVG galės atlikti vietos plėtros projektinio pasiūlymo patikrą vietoje. Apie patikrą Garliavos miesto VVG praneš ne vėliau kaip likus 2 (dviem) darbo dienoms iki patikros. Patikros metu bus pildomas patikros protokolas, nurodant patikroje dalyvavusius asmenis, patikros vietą ir patikros klausimus. Vietos plėtros projektų vertintojai rengs ir pateiks projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaitas Garliavos miesto VVG valdymo organui (Garliavos miesto VVG visuotiniam susirinkimui arba kolegialiam valdymo organui).

Kiekvienas projektinis pasiūlymas turės atitikti du vertinimus:

- administracinės atitikties vertinimą;
- naudos ir kokybės vertinimą (vietos plėtros projektų nauda ir kokybė vertinama balais).

Administracinės atitikties vertinimo metu vertintojas patikrins, ar visi vietos plėtros projektinio pasiūlymo laukai užpildyti, ar pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai. Jeigu projektinis pasiūlymas bus užpildytas tinkamai (t. y. visi laukai bus užpildyti) bei pridėti visi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai, projektinis pasiūlymas bus vertinamas toliau. Jeigu ne visi projektinio pasiūlymo laukai bus užpildyti bei pridėti nevisi pasiūlymo formoje nurodyti dokumentai, projektinis pasiūlymas toliau nebus vertinamas (kol nebus pašalinti trūkumai).

Jeigu projektinis pasiūlymas atitiks aukščiau įvardintus kriterijus, toliau bus atliekamas **administracinės atitikties** pagal nustatytus kriterijus vertinamas, įvertinant kriterijaus išpildymą (ar išpildytas, ar neišpildytas):

1. Vietos plėtros projektas atitinka vietos plėtros strategijos uždavinį ir veiksmus.
2. Vietos plėtros projektas nepažeidžia Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėse nustatytų principų: horizontaliųjų prioritetų, partnerystės, vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo, nediskriminacijos, jaunimo įtraukimo principų.
3. Vietos plėtros projektas pateiktas tinkamo pareiškėjo (bei tenkina reikalavimus, keliamus partneriams, jeigu tokie yra) ir bus įgyvendinamas Garliavos miesto vietos veiklos grupės veiklos teritorijoje.

4. Pagrįsta, kaip bus užtikrintas vietos plėtros projekto tęstinumas.
5. Pagrįsta, kad vietos plėtros projektas, be jam įgyvendinti skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės.
6. Pagrįsta, kad vietos plėtros projekto rezultatai bus prieinami bendruomenei.
7. Pagrįsta, kad, įgyvendinus vietos plėtros projektą, galutiniai naudos gavėjai bus vietos plėtros strategijos dalyje „Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija ir gyventojų, kuriems taikoma vietos plėtros strategija, apibrėžtis“ nurodyti naudos gavėjai.
8. Vietos plėtros projektiniame pasiūlyme numatytos tinkamos finansuoti vietos plėtros projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir Europos Sąjungos fondų.

Jeigu vertinant projektinio pasiūlymo administracinę atitiktį nustatytiems kriterijams atsirastų neaiškumų, trūks informacijos, galinčios turėti esminės įtakos projekto vertinimui, projekto vertintojas prašys projektinį pasiūlymą pateikusia organizaciją pateikti paaiškinimus ir/ar papildymus per vertintojo nustatytą laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip per 10 darbo dienų. Vertinant projektinių pasiūlymų administracinę atitiktį, projektinis pasiūlymas turės atitikti kiekvieną iš pateiktų kriterijų. Jeigu bus nustatytas neatitinkama bent vienam kriterijui (po papildymo ir paaiškinimo), projektinis pasiūlymas bus atmetamas.

Naudos ir kokybės vertinimo etapas. Jeigu projektinis pasiūlymas atitiks administracinės atitikties vertinimo kriterijus, bus vertinama projektinio pasiūlymo nauda ir kokybė (balais). Šiame etape bus vertinami šie pagrindiniai aspektai:

- Vietos plėtros projekto naudos ir rezultatų pagrįstumas (vietos plėtros projektų prisidėjimo prie vietos plėtros strategijoje numatytų rodiklių pasiekimo pagrįstumas bei planuojamų sąnaudų, kurių reikia planuojamiems vietos plėtros projektų rezultatams pasiekti ir gaunamos naudos optimalumas);
- Vietos plėtros projekto veiksmų pagrįstumas, išdėstymo laike optimalumas, atsakomybės už vietos plėtros projekto įgyvendinimą pasiskirstymas bei pajėgumas įgyvendinti projektą;
- kiti Garliavos VVG nustatyti vietos plėtros projektų naudos ir kokybės aspektai.

Naudos ir kokybės vertinimo kriterijų lentelė galės būti papildoma ir koreguojama, atsižvelgiant į pakitusius teisės aktus ar pasikeitusią socialinę, demografinę ir ekonominę situaciją bei kitas Garliavos miesto aktualijas (žiūrėti 8 lentelę). Galutinius naudos ir kokybės vertinimo kriterijus tvirtins Garliavos miesto VVG visuotinis susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas.

8 lentelė. Preliminarūs projektinio pasiūlymo naudos ir kokybės vertinimo kriterijai ir balai

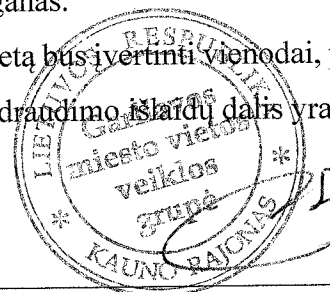
Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Maksimalus galimų balų skaičius	Rekomenduojamas balų ribos	Skiriamas balas
1.	Vietos plėtros projekto naudos ir rezultatų pagrįstumas			
1.1.	Vietos plėtros projekto tikslas atitinka kvietimo tikslą: ☐ atitinka ☐ neatitinka	10	10 0	
1.2.	Vietos plėtros projekto uždaviniai atitinka kvietimo uždavinius: ☐ atitinka ☐ neatitinka	10	10 0	
2.	Vietos plėtros projekto veiksmų pagrįstumas, išdėstymas laike, atsakomybės už vietos plėtros projekto įgyvendinimą pasiskirstymas, pajėgumas įgyvendinti vietos plėtros projektą			
2.1.	Vietos plėtros projekto veiksmų pagrįstumas ir realumas: ☐ pagrįsta ir realu ☐ iš dalies pagrįsta ☐ nepagrįsta	10	10 1-9 0	
2.2.	Vietos plėtros projekto veiksmų išdėstymo laike pagrįstumas: ☐ visiškai pagrįsta ☐ iš dalies pagrįsta ☐ nepagrįsta	10	10 1-9 0	
2.3.	Vietos plėtros projekto atsakomybių už vietos plėtros projekto įgyvendinimą pasiskirstymo realumas: ☐ visiškai realu ☐ iš dalies realu ☐ nerealus	10	10 1-9 0	
2.4.	Vietos plėtros projektą įgyvendinančios organizacijos pajėgumas (kvalifikacija, išsilavinimas, darbo patirtys) vykdyti projektą: ☐ visiškai pakankami ☐ iš dalies pakankami ☐ nepakankami	5	5 1-4 0	
3.	Vietos plėtros projektas siekia įtraukti atitinkamą skaičių dalyvių: ☐ 10 ir daugiau ☐ 8–9 ☐ 5–7 ☐ 0–4	10	10 8-9 5-7 0	
4.	Vietos plėtros projektas yra orientuotas į tikslinę grupę (socialinę atskirtį patiriančius asmenis,			

	nedirbantį ir nestudijuojantį ir nesimokantį jaunimą, bedarbius): ☐ Orientuotas į tikslinę grupę ☐ Neorientuotas į tikslinę grupę	5	5 0	
5.	Projekto sąmatos pagrįstumas ir realumas: ☐ Pagrįsta ir reali ☐ Iš dalies pagrįsta ☐ nepagrįsta	10	10 1-9 0	
6.	Gauti kiti finansavimo šaltiniai ir materialinė parama: ☐ daugiau negu 7,5 proc. ☐ 7,5 proc. ☐ Iki 7,5 proc.	5	5 3 0	
7.	Projektą numatoma įgyvendinti su partneriu (-iais): ☐ Daugiau nei 5 partneriai ☐ Nuo 1 iki 5 ☐ Partneris (-iai) projekte nenumatyta	5	5 1-4 0	
8.	Įgyvendinant projektą planuojama bendradarbiauti su kitomis vietos veiklos grupėmis: ☐ Taip ☐ Ne	5	5 0	
9.	Į projektą planuojama įtraukti pabėgėlius: ☐ 5 ir daugiau ☐ Nuo 1 iki 4 ☐ Neplanuojama įtraukti pabėgėlius	5	5 1-4 0	
Balų suma		100		

Didžiausia galima vietos plėtros projektui skiriama balų suma yra 100. Mažiausia privaloma surinkti vietos plėtros projektui skiriama balų suma yra 50. Kiekvienas projektinis pasiūlymas bus vertinamas užpildant vertinimo anketą, vadovaujantis vertinimo kriterijais. Kiekvieną projektinį pasiūlymą vertins du vertintojai, apskaičiuojant vertintojų pateiktų balų vidurkį. Lėšos bus skiriamos tiems projektams, kurie surinks daugiausia balų, tačiau ne mažiau kaip 50 ir kuriems užteks kvietimui numatytų lėšų. Projektiniai pasiūlymai, surinkę mažiau kaip 50 balų, nebus finansuojami. Likę tinkami finansuoti projektai bus įtraukiami į rezervinių projektinių pasiūlymų sąrašą, kuris sudaromas prioriteto mažėjimo tvarka. Garliavos miesto VVG sudarys siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą ir rezervinį vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašą, kuriuos tvirtins Garliavos miesto VVG kolegialaus valdymo organas ar kitas, turintis atitinkamus įgaliojimus organas.

Jei pateikti projektiniai pasiūlymai pagal turinį ir prioritetą bus įvertinti vienodai, pirmenybė bus teikiama projektui, kurio darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų dalis yra mažesnė.

Projektiniai pasiūlymai turės būti įvertinti per 20 kalendorinių dienų nuo paskutinės nustatytos dokumentų pateikimo VVG dienos. Garliavos miesto VVG pirmininkas, atsižvelgdamas į gautų projektinių pasiūlymų skaičių ir apimtį, galės terminą pratęsti iki 10 darbo dienų. Garliavos miesto VVG per 10 darbo dienų raštu informuos vietos plėtros projekto pareiškėjus apie visus priimtus sprendimus, susijusius su jo (jų) vietos plėtros projektiniu pasiūlymu, nurodydama sprendimų priėmimo priežastis.

Siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų sąrašas kartu su visų Garliavos miesto VVG sąraše esančių vietos plėtros strategijos įgyvendinimo projektų aprašymais bus pateiktas VRM per 12 mėnesių nuo vietos plėtros strategijos patvirtinimo dienos. Šis terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 3 mėnesiams tuo atveju, jeigu atsiranda nuo Garliavos miesto VVG nepriklausančios aplinkybės, kurių miesto vietos veiklos grupė negalėjo numatyti iš anksto ir jų išvengti.

Garliavos miesto VVG užtikrins vietos plėtros projekto vykdytojo ir (ar) jo partnerio, vietos bendruomenės teisę žinoti visus priimtus sprendimus, susijusius su jo (jų) vietos plėtros projektiniu pasiūlymu, ir tokių sprendimų motyvus. Garliavos miesto VVG informuos vietos plėtros projekto vykdytoją ir (ar) jo partnerį apie priimtą sprendimą, nurodydama sprendimo priėmimo priežastis.

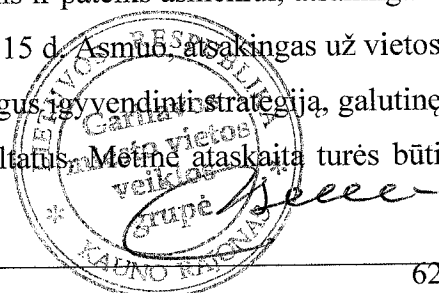
Vietos plėtros strategijos valdymo ir stebėsenos tvarka

Už Garliavos miesto vietos plėtros strategijos stebėseną bus atsakinga Garliavos miesto VVG. Garliavos miesto VVG pirmininkas organizuos ir užtikrins, kad tokia stebėseną būtų vykdoma, pagal šioje strategijos dalyje aprašytą tvarką.

9 lentelė. Atsakomybės už Garliavos miesto vietos plėtros strategijos iki 2020 metų stebėseną pasiskirstymas

Institucinis lygmuo	Pagrindinės funkcijos
Garliavos miesto vietos veiklos grupės visuotinis susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas	Metinės/galutinės priežiūros ataskaitos tvirtinimas
Garliavos miesto vietos veiklos grupės pirmininkas	Vietos plėtros strategijos priežiūros organizavimas ir užtikrinimas
Įdarbintas(-i) darbuotojas(-ai)	Metinės/galutinės priežiūros ataskaitos parengimas ir bendravimas su LR Vidaus reikalų ministerija

Garliavos miesto vietos plėtros strategijos projektų vykdytojai, atrinkti vietos plėtros projektų atrankos būdu, rinks informaciją, reikalingą vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinių priežiūros ataskaitų parengimui, ją apdoros, susistemins ir pateiks asmeniui, atsakingam už vietos plėtros strategijos priežiūrą iki einamųjų metų sausio 15 d. Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą kartą metuose rengia metinę, o baigus įgyvendinti strategiją, galutinę ataskaitas apie vietos plėtros strategijos vykdymą ir jos rezultatus. Metinė ataskaita turės būti

parengta iki einamųjų metų vasario 15 d., galutinė ataskaita ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos. Metinė/galutinė ataskaita bus tvirtinama Garliavos miesto VVG visuotinio narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas bus suteikęs šią teisę. Metinė ataskaita privalės būti patvirtinta iki einamųjų metų kovo 15 d., galutinė ataskaita – ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos. Forma, pagal kurią rengiama vietos plėtros strategijos metinė ir galutinė ataskaitos, pateikiama 3 priede ir VRM įsakymu patvirtintose „Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėse“.

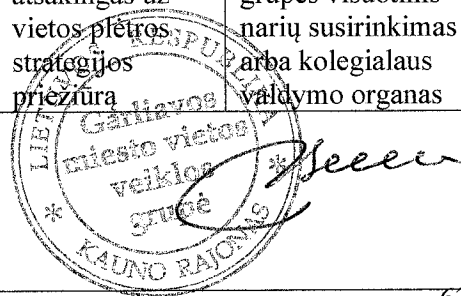
Asmuo, atsakingas už Garliavos miesto vietos plėtros strategijos priežiūrą teiks VRM metinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją (visuotinio Garliavos miesto VVG narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę, sprendimo, kuriuo patvirtinta metinė ataskaita) iki einamųjų metų balandžio 1 d.

Garliavos miesto VVG baigus įgyvendinti vietos plėtros strategiją asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą VRM teiks galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją (visuotinio Garliavos miesto VVG narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas yra suteikęs šią teisę, sprendimo, kuriuo patvirtinta metinė ataskaita). Galutinė ataskaita VRM turės būti pateikta ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos.

Asmuo, atsakingas už Garliavos miesto vietos plėtros strategijos priežiūrą bendraus su VRM ir esant poreikiui teiks papildomą informaciją, susijusią su vietos plėtros strategijos įgyvendinimu.

10 lentelė. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos valdymo ir stebėsenos tvarka

Eil. Nr.	Darbo etapas	Pateikimo laikotarpis	Teikėjas	Gavėjas
1.	Pateikiama informacija, reikalinga vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinių priežiūros ataskaitų parengimui	iki einamųjų metų sausio 15 d.	Vietos plėtros strategijos projektų vykdytojai	Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą
2.	Metinės/galutinės ataskaitos parengimas	iki einamųjų metų vasario 15 d. / ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos	Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą	–
3.	Metinės/galutinės ataskaitos tvirtinimas	iki einamųjų metų kovo 15 d. / ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos	Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą	Vietos veikos grupės visuotinis narių susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas

4.	Metinės/galutinės ataskaitos pateikimas ministerijai	iki einamųjų metų balandžio 1 d. / ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pabaigos	Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą	LR Vidaus reikalų ministerija
5.	Bendravimas su LR Vidaus reikalų ministerija	visu strategijos įgyvendinimo ir atsiskaitymo už rezultatus laikotarpiu	Asmuo, atsakingas už vietos plėtros strategijos priežiūrą	LR Vidaus reikalų ministerija

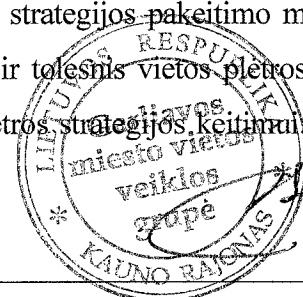
Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra

Garliavos miesto VVG valdymo organai galės inicijuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos pakeitimai turės būti tvirtinami visuotiniame Garliavos miesto VVG narių susirinkime arba kolegialiaame valdymo organe, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas suteikęs šią teisę. Prieš tvirtinant vietos plėtros strategijos pakeitimą turės būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių 24 punkte. Patvirtintos Garliavos miesto vietos plėtros strategijos pakeitimai turės būti raštu suderinti su VRM.

Garliavos miesto VVG galės inicijuoti vietos plėtros strategijos pokyčius esant šioms sąlygoms: a) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų; b) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių; c) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius; d) būtina patikslinti vietos plėtros strategijos veiksmų sąrašą, siekiant įgyvendinti vietos plėtros strategijoje numatytus rodiklius.

Garliavos miesto VVG, norėdama keisti vietos plėtros strategiją, privalės raštu pateikti VRM motyvuotą prašymą leisti pakeisti vietos plėtros strategiją, miesto vietos veiklos grupės kolegialaus valdymo organo protokolo kopiją ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, kuriais pagrindžiamas prašymas.

VRM, gavusi prašymą leisti pakeisti vietos plėtros strategiją per 10 darbo dienų pateiks jį Jungtiniam vietos plėtros strategijų atrankos komitetui. Komitetas per 10 darbo dienų įvertinęs prašymo aplinkybes priims sprendimą dėl vietos veiklos grupės prašymo pakeisti strategiją. Komitetas per 10 darbo dienų nuo siūlymo gavimo priims sprendimą dėl vietos plėtros strategijos pakeitimo. Komitetas vertins, ar atlikus vietos plėtros strategijos pakeitimą vietos plėtros strategija duos tiek pat arba daugiau naudos ir efektyviau bus siekiama vietos plėtros strategijoje nustatyto tikslo įgyvendinimo. Jeigu Komitetas nustatys, kad dėl vietos plėtros strategijos pakeitimo miesto VVG negalės pasiekti vietos plėtros strategijoje nustatyto tikslo (-ų) ir tolesnis vietos plėtros strategijos įgyvendinimas būtų neefektyvus, Komitetas nepritars vietos plėtros strategijos keitimui. Komitetas

vietos veiklos grupės prašymą leisti keisti vietos plėtros strategiją gali: patenkinti; patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis; atmesti.

Komitetui priėmus sprendimą dėl vietos plėtros strategijos pakeitimo VRM Regioninės politikos departamentas parengs VRM įsakymo, kuriuo patvirtintas vietos plėtros strategijų sąrašas, pakeitimo projektą ir pateiks jį VRM ministrui. Regioninės politikos departamentas per 5 darbo dienas nuo šio įsakymo patvirtinimo raštu informuos miesto VVG apie priimtą sprendimą.

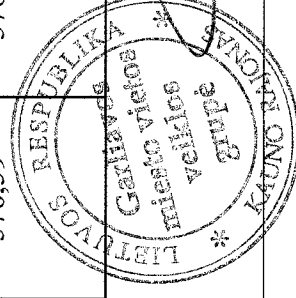
[Handwritten signature]

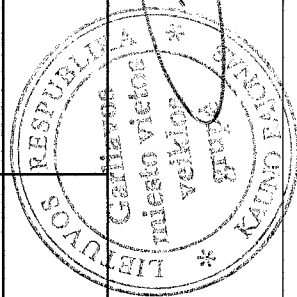
7. Garliavos miesto vietos plėtros strategijos finansinis planas

1. TIKSLAS. PAGERINTI VIETOS GYVENTOJŲ SOCIALINĖS-EKONOMINĖS GYVENIMO SĄLYGAS, MAŽINANT SOCIALINĘ ATSKIRTĮ, DIDINANT UŽIMTUMO GALIMYBES IR BENDRUOMENĖS SOCIALINĘ INTEGRACIJĄ, IŠNAUDOJANT VIETOS BENDRUOMENĖS, VERSLO IR VALDŽIOS RYŠIUS

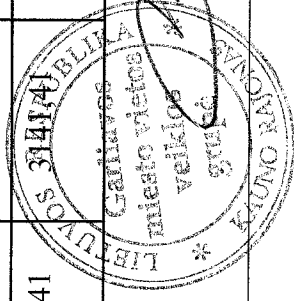
1.1 UŽDAVINYS: Mažinti Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų socialinę atskirtį bei prisidėti prie imigrantų spartesnės integracijos

VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS	Igyvendinimo pražios N metai	Igyvendinimo N+1 metai	Igyvendinimo N+2 metai	Igyvendinimo N+3 metai	Igyvendinimo N+4 metai	Igyvendinimo N+5 metai	Igyvendinimo pabaigos metai
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1.1 Bendrųjų socialinių ir kitų paslaugų (maitinimo, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, sociokultūrinių, savipagalbos grupių ir kt.) teikimas socialinę	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	1613,85	1613,85	1613,85	1613,85
	Valstybės biudžeto lėšos	0	0	0	576,58	576,59	576,58	576,59

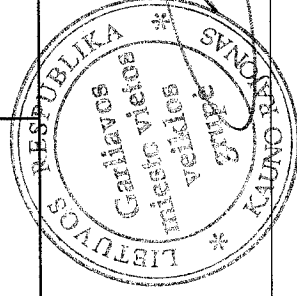

[illegible]

1.1.3 Informacijos apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines ir kt. paslaugas sklaidos bei tarpininkavimo šias paslaugas gaunant socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams gerinimas	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	0	10006,53	10006,53	10006,53	10006,53
	Iš viso:	0	0	0	12427,11	12427,12	12427,11	12427,15
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	237,17	237,17	237,17	237,20
	Valstybės biudžeto lėšos		0	0	235,60	235,60	235,60	235,63
	Kitos viešosios lėšos							
	Privatios lėšos							
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	0	2668,64	2668,64	2668,64	2668,65
	Iš viso:	0	0	0	3141,41	3141,41	3141,41	3141,48

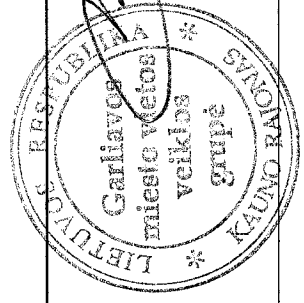

IŠ VISO 1.1 UŽDAVINIUI		0	0	0	24289,74	24289,76	24289,74	24289,86
1.2 UŽDAVINYS: Didinti Garliavos miesto VVG teritorijos bedarbių ir neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą bei gerinti jų padėtį darbo rinkoje								
1.2.1 Naujų profesinių ir kitų reikalingų įgūdžių suteikimas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	1750	1750	1750	1750
	Valstybės biudžeto lėšos		0	0	1693,48	1693,48	1693,48	1693,49
	Kitos viešosios lėšos							
	Privatios lėšos							
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	0	19181,51	19181,51	19181,51	19181,54
	Iš viso:	0	0	0	22624,99	22624,99	22624,99	22625,03

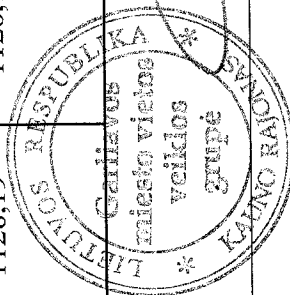

1.2.2 Pagalbos išdarbinant (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir kt.) teikimas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	560	560	560	560
	Valstybės biudžeto lėšos	0	0	0	522,44	522,44	522,45	522,45
	Kitos viešosios lėšos							
	Privačios lėšos							
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	0	5917,55	5917,56	5917,55	5917,56
	Iš viso:	0	0	0	6999,99	7000,01	6999,99	7000,01
IŠ VISO 1.2 UŽDAVINIUI		0	0	0	29624,98	29625	29624,98	29625,04

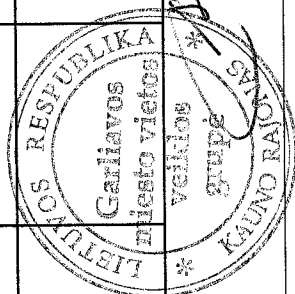
1.3 UŽDAVINYS Didinti gyventojų verslumą, informuotumą ir apsirūpinimą reikiamomis priemonėmis, siekiant pagerinti darbingų Garliavos miesto VVG teritorijos gyventojų padėtį darbo rinkoje.

1.3.1 Besikuriančio verslo, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, konsultavimas ir mentorystė ir/arba reikalingų priemonių verslui pradėti, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, suteikimas	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0
	Valstybės biudžeto lėšos	0	0	2954,36	2954,36	2954,36	2954,36	2954,39
	Kitos viešosios lėšos							
	Privacios lėšos			4315,91	4315,92	4315,91	4315,92	4315,92
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	33463,13	33463,13	33463,13	33463,13	33463,14
	Iš viso:	0	0	40733,40	40733,41	40733,40	40733,40	40733,45
	IŠ VISO 1.3 UŽDAVINIUI	0	0	40773,40	40733,41	40733,40	40733,40	40733,45
Strategijos administravimo išlaidos, EUR	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	1128,19	1128,19	1128,19	1128,19	1128,18

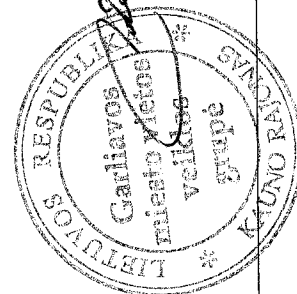

	Valstybės biudžeto lėšos		0		1120,11	1120,12	1120,11	1120,12
	Kitos viešosios lėšos							
	Privatios lėšos							
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0		12694,61	12694,61	12694,61	12694,62
	Iš viso:	0	0		14942,91	14942,92	14942,91	14942,92
	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0		6826,36	6826,36	6826,36	6826,37
	Valstybės biudžeto lėšos		0		7986,05	7986,05	7986,05	7986,05
Iš viso vietos plėtros strategijai įgyvendinti								
Kitos viešosios lėšos								

	Privačios lėšos				4315,91	4315,92	4315,91	4315,92
	ES struktūrinių fondų lėšos	0	0	0	90462,78	90462,78	90462,78	90462,78
	Iš viso:	0	0	0	109591,10	109591,11	109591,10	109591,12

Garliavos miesto vietos plėtros strategijai iki 2020 m. numatytas 7,55 procentų nuosavų lėšų prisidėjimas.

8. PRIEDAI

(Kvietimo teikti bendruomenių vietos plėtos projektinius pasiūlymus forma)

(Miesto VVG pavadinimas)

(Miesto VVG adresas)

**KVIETIMAS TEIKTI BENDRUOMENIŲ VIETOS PLĖTROS
PROJEKTINIUS PASIŪLYMUS**

(Miesto VVG pavadinimas)

1.	Vietos plėtos strategijos pavadinimas	
2.	Vietos plėtos strategijos teritorija	
3.	Vietos plėtos strategijos tikslas	
4.	Vietos plėtos strategijos uždavinys, veiksmas (-ai)	
5.	Preliminarus vietos plėtos projekto biudžetas	
6.	Tinkami vietos plėtos projektinių pasiūlymų teikėjai	
7.	Vietos plėtos projektinių pasiūlymų pateikimo būdas ir tvarka	
8.	Vietos plėtos projektinių pasiūlymų rinkimo laikotarpis	
9.	Vietos plėtos projektinių pasiūlymų atrankos kriterijai ir vertinimo balai	
10.	Informacija apie reikalavimus projektams	

(Bendruomenių inicijuotos vietos plėtros projektinio pasiūlymo forma)

(pareiškėjo pavadinimas)

BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS PROJEKTINIS PASIŪLYMAS

(data) Nr. _____

1. Preliminarus bendruomenės inicijuotos vietos plėtros projekto (toliau – projektas) pavadinimas	<i>Rekomenduojama projekto pavadinimą pasirinkti trumpą ir aiškų, nusakantį projekto idėją, nevartojant įstaigų ar organizacijų pavadinimų. (Galimas simbolių skaičius – 150)</i>
--	---

2. Pareiškėjo duomenys

2.1. Pareiškėjo rekvizitai	Pavadinimas	
	Juridinio asmens kodas	
2.2. Pareiškėjo kontaktiniai duomenys	Adresas	
	Telefonas	
	Faksas	
	El. p. adresas	
2.3. Projekto vadovas / atsakingas asmuo	Vardas ir pavardė	
	Pareigos	
	Telefonas	
	Faksas	
	El. p. adresas	
2.4. Kontaktinis asmuo	Vardas ir pavardė	
	Pareigos	
	Telefonas	
	Faksas	
	El. p. adresas	

3. Duomenys apie projekto partnerį

Ar projektą numatoma įgyvendinti su partneriu (-iais)?	☐ taip ☐ ne (jeigu pažymima „ne“, kita lentelė nepildoma)
--	--

Partnerio Nr., rekvizitai	Pavadinimas	
	Juridinio asmens	
	kodas	

4. Projekto aprašymas (santrauka)

4.1. Trumpas projekto esmės aprašymas

(Nurodyti, kokia problema sprendžiama, kokios priežastys nulėmė projekto įgyvendinimą, nurodyti projekto tikslą ir aprašyti, kaip jis susijęs su 8.6.1-ESFA-V-911 priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (toliau – Priemonė) tikslu. Trumpai aprašyti, kokios projekto veiklos bus įgyvendinamos ir pagrįsti, kaip jos susijusios su Priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše nurodytomis veiklomis. Trumpai aprašyti siekiamus projekto rezultatus, nurodyti, kokiai tikslinei grupei skirtas projektas, pateikti kitą svarbią informaciją (galimas simbolių skaičius – 1000)

4.2. Projekto atitiktis Veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa) nuostatomis

(Trumpai aprašyti, kaip projektas prisidės siekiant Veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 8.6 investicinio prioriteto „BIVP strategijų įgyvendinimas“ 8.6.1 konkretaus uždavinio „Pagerinti vietinės įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“ rezultatų)

4.3. Projekto atitiktis vietos plėtros strategijai

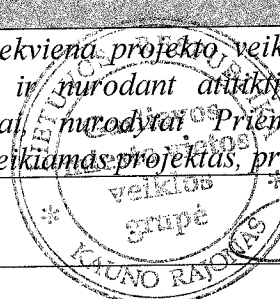
(Nurodyti vietos plėtros strategiją, vietos plėtros strategijos teritoriją, tikslą, uždavinį ir veiksmą (-us), kuriems įgyvendinti skirtas projektas ir pagrįsti, kaip projektas atitinka nurodytus aspektus. Taip pat nurodyti, prie kokių, vietos plėtros strategijoje numatytų, rezultatų ir produktų rodiklių pasiekimo prisidės projektas.)

4.4. Projekto parengtumas ir atitiktis projektų parengtumo sąlygoms, nustatytoms projektų finansavimo sąlygų apraše)

(Jei Priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše numatyti projektų parengtumo reikalavimai, nurodyti, kaip projektas juos atitinka. Taip pat nurodyti kitus iki vietos plėtros projekcinio pasiūlymo pateikimo atliktus parengiamuosius projekto darbus bei darbus, kurie bus atlikti iki projekto paraiškos pateikimo įgyvendinančiajai institucijai (galimas simbolių skaičius – 600)

5. Projekto tikslas, uždavinys (-iai), veikla (-os), fiziniai rodikliai

Projekto tikslas:			
(Nurodomas projekto tikslas. Galimas simbolių skaičius – 300. Nurodyti privaloma.)			
Projekto uždaviniai	Planuojamos projekto veiklos pavadinimas	Planuojamos projekto veiklos aprašymas	Fiziniai rodikliai
Detalizuojamas projekto tikslas per aprašomus	Nurodomos projekto veiklos. Kiekviena veikla	Aprašoma kiekviena projekto veikla, ją pagrindžiant ir nurodant atliktą bent vienai veiklai, nurodytai Priemonės, pagal kurią teikiama parama, projektų	Nurodomi fizinių rodiklių pavadinimai,

uždavinius. Kiekvienas uždavinys nurodomas atskiroje eilutėje. Tikslui pasiekti negali būti numatomi daugiau kaip trys uždaviniai. Galimas simbolių skaičius – 450. Nurodyti privaloma.	nurodoma atskiroje eilutėje. Galimas simbolių skaičius – 400. Nurodyti privaloma. Prie vieno projekto uždavinio galima nurodyti ir kelias planuojamas projekto veiklas, bet ne daugiau kaip penkias.	finansavimo sąlygų apraše. Galimas simbolių skaičius – 10 000.	siektinos reikšmės ir mato vienetai. Vienai veiklai nurodomas vienas rodiklis. Galimas simbolių skaičius – 220.
1.			
2.			
...			

6. Stebėsenos rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Rodiklio matavimo vnt.	Planuojama rodiklio reikšmė
Produkto rodikliai		
Priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyti stebėsenos produkto rodikliai, prie kurių būtų prisidedama įgyvendinant projektą.	Nurodomas rodiklio matavimo vienetas, pvz.: dalyvių, projektų skaičius ir pan.	Nurodoma vykdant projektą numatomo pasiekti rodiklio reikšmė.
Rezultato rodikliai		
Priemonės projektų finansavimo sąlygų apraše nurodyti stebėsenos rezultato rodikliai, prie kurių būtų prisidedama įgyvendinant projektą.	Nurodomas rodiklio matavimo vienetas, pvz., procentas (proc.).	Nurodoma vykdant projektą numatomo pasiekti rodiklio reikšmė.

Visoje lentelėje galimas įrašyti maksimalus simbolių skaičius – 1000.

7. Preliminarus projekto biudžetas

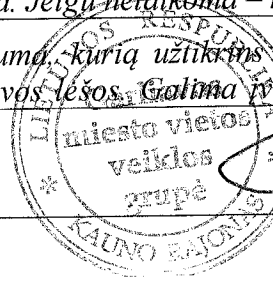
Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Planuojama projekto išlaidų suma, Eur	Išlaidų pagrindimas, priskyrimas projekto veikloms, nurodytoms 5 punkte
7.1.	Žemė		
7.2.	Nekilnojamasis turtas		

7.3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai		
7.4.	Įranga, įrenginiai ir kt. turtas		
7.5.	Projekto vykdymas		
7.6.	Informavimas apie projektą		
7.7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal vienodo dydžio normą		
7.8. Iš viso:			

8. Projekto išlaidų finansavimo šaltiniai

Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma, Eur
8.1. Prašomos skirti lėšos	Nurodoma prašoma skirti projekto finansavimo lėšų suma. Nurodyti privaloma.
8.2. Pareiškėjo ir partnerio (-ių) lėšos	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas. Kai taikoma, nurodyti privaloma. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.1. Viešosios lėšos	8.2.1.1 + 8.2.1.2 + 8.2.1.3 nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto ar kitų viešųjų lėšų šaltinių. Nurodyti privaloma. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.1.1. Valstybės biudžeto lėšos	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas ir kurios šaltinis yra valstybės biudžetas. Galima įvesti tik skaičių. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.1.2. Savivaldybės biudžeto lėšos	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas ir kurios šaltinis yra savivaldybės biudžeto lėšos. Galima įvesti tik skaičių. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.1.3. Kiti viešųjų lėšų šaltiniai	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas ir kurios šaltinis yra kiti viešųjų lėšų šaltiniai (pvz., Užimtumo fondo, valstybės įmonių lėšos, kitų juridinių asmenų, kurie yra perkančiosios organizacijos, nurodytos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose, lėšos). Galima įvesti tik skaičių. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.2. Privačios lėšos	8.2.2.1 + 8.2.2.2 nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas iš nuosavų lėšų ar kitų lėšų šaltinių. Kai taikoma, nurodyti privaloma. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.2.1. Nuosavos lėšos	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas ir kurios šaltinis yra nuosavos lėšos. Galima įvesti tik skaičių. Jeigu

	netaikoma – nurodyti „0“.
8.2.2.2. Kiti lėšų šaltiniai	Nurodoma lėšų suma, kurią užtikrins pareiškėjas ir kurios šaltinis yra kiti lėšų šaltiniai, pvz., banko paskola. Galima įvesti tik skaičių. Jeigu netaikoma – nurodyti „0“.
8.3. Iš viso	8.1 + 8.2 nurodoma bendra projekto išlaidų suma. 8.1 ir 8.2 papunkčių suma turi sutapti su bendra išlaidų suma, nurodyta vietos plėtros projektinio pasiūlymo dalyje „Preliminarus projekto biudžetas“. Nurodyti privaloma.

9. Projekto įgyvendinimo laikotarpis ir paraiškos rengimas

Paraiškos finansuoti projektą pateikimo įgyvendinančiai institucijai terminas (metai, mėnuo, diena)	
Preliminari projekto pradžios data ir įgyvendinimo trukmė mėnesiais	

10. Vietos plėtros projektinio pasiūlymo priedai

Eil. Nr.	Priedo pavadinimas	Priedo lapų skaičius
1.	Pateikiami priedai, nurodyti Priemonės, pagal kurią teikiamas projektas, projektų finansavimo sąlygų apraše, ir (arba) kiti dokumentai, pagrindžiantys vietos plėtros projektiniame pasiūlyme nurodytą informaciją.	
...		

11. Pareiškėjo patvirtinimas

Patvirtinu, kad šioje formoje pateikta informacija yra tiksli ir teisinga.

 (atsakingo asmens pareigos)
 A. V.

 (parašas) (vardas, pavardė)

Vietos plėtros strategijų atrankos ir
įgyvendinimo taisyklių
4 priedas

(Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės/galutinės ataskaitos forma)

(Miesto VVG pavadinimas)

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO METINĖ/GALUTINĖ ATASKAITA

(Pasirinktą ataskaitos tipą pabraukti)

□□□□□□□□ Nr. □□□□

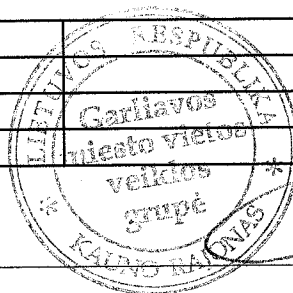
(data)

(sudarymo vieta)

1. Ataskaita pateikiama už □□□□ metus

2. Informacija apie projektą

Miesto VVG	□□□□□□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□
Vietos plėtros strategijos pavadinimas	
Sprendimo, kuriuo patvirtinta vietos plėtros strategija numeris	□□□□□□□□□□□□□□□□
Miesto VVG adresas	Juridinio asmens buveinė (gatvė, namo numeris, vietovė) Pašto indeksas Tel., faksas El. paštas
Vietos plėtros strategijos vadovas arba administracijos vadovas	Vardas, pavardė Pareigos Telefonas, faksas El. paštas

4. Pasiiekti rodikliai (pildoma už ataskaitinį laikotarpį, vadovaujantis vietos plėtros strategijoje numatytais pasiekti rodikliais pagal numatytą įgyvendinti vietos plėtros strategiją)*

Eil. Nr.	Rodikliai, numatyti vietos plėtros strategijoje	Matavimo vnt.	Pasiekimo rezultatai	Komentarai
1.				
2.				
...				

5. Informacija apie vietos plėtros strategijoje numatytų veiksmų įgyvendinimą

Eil. Nr.	Veiksmo, numatyto vietos plėtros strategijoje, pavadinimas	Veiksmo, numatyto vietos plėtros strategijoje, įgyvendinimui suplanuota suma, Eur	Vietos plėtros projekto, suplanuoto veiksmui įgyvendinti ir įtraukto į siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašą, pavadinimas	Vietos plėtros projektų, suplanuotų veiksmui įgyvendinti ir įtrauktų į siūlomų finansuoti vietos plėtros projektų sąrašą, suma, Eur	Vietos plėtros projekto, suplanuoto veiksmui įgyvendinti ir įtraukto į rezervinį vietos plėtros projektų sąrašą, pavadinimas	Vietos plėtros projektų, suplanuotų veiksmui įgyvendinti ir įtrauktų į rezervinį vietos plėtros projektų sąrašą, suma, Eur
1.						
2.						

* Jei pildoma vietos plėtros strategijos įgyvendinimo galutinė ataskaita, duomenys pateikiami nuo vietos plėtros strategijos įgyvendinimo pradžios, t. y. kaupiamuoju būdu, ne vien už ataskaitinį periodą.

6. Ar vietos plėtros strategijai įgyvendinti ir jos priežiūrai miesto VVG turi konsultantą?

☐ Taip ☐ Ne

Jeigu taip, užpildyti

Konsultantas	
(vardas, pavardė)	
Konsultavimo įmonė	
Tel. Nr.	

7. Ataskaitos priedai

	Priedas	Teikiamas/neteikiamas
1.		
2.		
...		

8. Papildoma informacija

Šioje skiltyje miesto VVG gali įrašyti visa reikiamą papildomą informaciją (pvz. pateikia priežastis dėl veiksmams nesuplanuotų vietos plėtros projektų ar vietos plėtros projektų neįtrauktį į sąrašus, baigtus įgyvendinti veiksmus, iš dalies baigtus ir pan.).

(Miesto VVG, vadovo arba jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

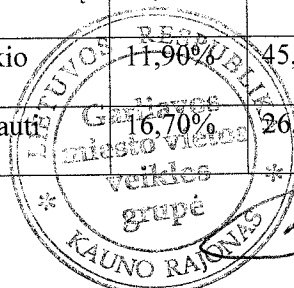
(parašas)

(vardas ir pavardė)

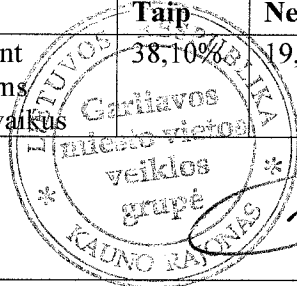
Anketinio tyrimo rezultatai

Klausimas	Taip	Ne	N/A
Ar aktyvi bendruomenė Garliavoje?	47,60%	19,00%	33,30%
Ar dalyvaujate / dalyvautumėte Garliavos bendruomenės veikloje?	38,10%	23,80%	38,10%
Ar Jums trūksta informacijos apie bendruomenės veiklą Garliavoje?	35,70%	31,00%	33,30%
Ar lengva įsidarbinti Garliavoje?	16,70%	33,30%	50,00%
Ar tinkama vieta bei yra palankios sąlygos kurti ir plėtoti smulkų ir vidutinį verslą ar individualią veiklą Garliavoje?	33,30%	16,70%	50,00%
Ar pakankamos valdžios institucijų paskatos (pagalba) kurti ir plėtoti smulkų ir vidutinį verslą ar individualią veiklą Garliavoje?	11,90%	33,30%	54,80%
Ar gera visuomeninio susisiekimo infrastruktūra?	23,80%	45,20%	31,00%
Ar pakankamai išplėtotas privažiavimo kelių tinklas ir logistikos įmonių potencialas?	21,40%	23,80%	54,80%
Ar pakanka vietų vaikų darželiuose Garliavoje?	0,00%	47,60%	52,40%
Ar pakankamas mokyklų tinklas Garliavoje ir ar tenkina jose vykdomas ugdymo procesas?	42,90%	16,70%	40,50%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos vaikų užimtumui ir užklasiniam ugdymui Garliavoje?	35,70%	26,20%	38,10%
Ar Garliavoje sudarytos palankios sąlygos mokytis visą gyvenimą ir kelti profesinę kvalifikaciją?	19,00%	31,00%	50,00%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos mėgėjų meno kolektyvų veiklai?	40,50%	14,30%	45,20%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos kūno kultūrai puoselėti ir mėgėjiškai sportinei veiklai vykdyti Garliavoje?	42,90%	19,00%	38,10%
Ar yra tinkama infrastruktūra bei palaikomos iniciatyvos meno kolektyvų pasirodymams ir sporto renginiams organizuoti Garliavoje?	42,90%	11,90%	45,20%
Ar yra reikiama infrastruktūra ir sąlygos Garliavos bendruomenės sueigoms ir įvairiems renginiams / šventėms organizuoti?	33,30%	19,00%	47,60%
Ar pakanka visuomenės sveikatingumą puoselėjančių renginių ir sudarytos palankios sąlygos Garliavos bendruomenės nariams dalyvauti sveikatinimą stiprinančiose veiklose?	28,60%	28,60%	42,90%
Ar pakankamai skatinama nevyriausybinių organizacijų (NVO) veikla Garliavoje ir sudaromos palankios sąlygos bendruomenės nariams aktyviai įsitraukti į visuomenei naudingą savanorišką veiklą?	9,50%	33,30%	57,10%
Ar plėtojami tradiciniai amatai ir ar tam yra reikiamos sąlygos Garliavoje?	7,10%	35,70%	57,10%
Ar Jūsų nuomone yra pakankamai gerinamas Garliavos įvaizdis ir žinomumas?	23,80%	33,30%	42,90%
Ar Jūsų nuomone Garliava yra patraukli vieta atvykti turistams?	4,80%	61,90%	33,30%
Ar pritartumėte, kad Garliavoje būtų sudaromos palankios sąlygos atsikelti gyventi iš Kauno ir kitų Lietuvos vietovių?	47,60%	7,10%	45,20%
Ar pritartumėte, kad Garliavoje būtų sudaromos palankios sąlygos imigrantų (pabėgėlių) apgyvendinimui ir integracijai?	14,30%	38,10%	47,60%
Ar Jūsų nuomone yra sudarytos reikiamos sąlygos atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui Garliavoje?	11,90%	31,00%	57,10%
Ar Jūsų nuomone yra reikiamos sąlygos jaunimo laisvalaikio užimtumui ir įsitvirtinimui darbo rinkoje Garliavoje?	11,90%	45,20%	42,90%
Ar jaunoms šeimoms yra sudarytos sąlygos aktyviai dalyvauti sportinėje, meninėje bei kultūrinėje veikloje Garliavoje?	16,70%	26,20%	57,10%

Klausimas	Taip	Ne	N/A
Ar pakankamos paskatos ir sąlygos Garliavos gyventojams imtis nuosavo verslo / amatų?	9,50%	33,30%	57,10%
Ar saugu gyventi Garliavoje?	33,30%	26,20%	40,50%
Kaip manote, ar Garliavos nusikalstamumo bei nusikaltimų išaiškinamumo rodikliai yra geresni už Kauno rajono ir Lietuvos vidutinius analogiškus rodiklius?	9,50%	26,20%	64,30%
Ar tenkina garliaviečius teikiamos visuomeninio transporto paslaugos?	7,10%	54,80%	38,10%
Ar pakankamai išplėtotos socialinės paslaugos Garliavoje?	33,30%	26,20%	40,50%
Ar gerai tvarkoma gamtinė aplinka ir remontuojami keliai, šaligatviai, pastatai bei viešosios erdvės Garliavoje?	14,30%	42,90%	42,90%
Ar pakankamai išplėtoti ir sutvarkyti vandens tiekimo bei nutekamųjų vandenų infrastruktūra Garliavoje?	11,90%	31,00%	57,10%
Ar pakankamas gyventojų apsirūpinimas patogumais (yra karštas vanduo, vonia, tualetas su nutekamuoju vandeniu, vandentiekis, kanalizacija) Garliavoje?	47,60%	4,80%	47,60%
Ar oras pakankamai švarus Garliavoje?	7,10%	57,10%	35,70%
Ar yra aplinką teršiančių įmonių Garliavoje, kuriose pageidautumėte, kad būtų įdiegtos oro užterštumą mažinančios priemonės?	38,10%	7,10%	54,80%
Ar transportas smarkiai teršia orą Garliavoje ir sudaro nepatogumus gyventojams, todėl rekomenduotumėte iš esmės pertvarkyti gatvių ir kelių tinklą bei transporto srautus?	33,30%	21,40%	45,20%
Ar pakankamai žaliųjų plotų ir parkų Garliavoje?	4,80%	64,30%	31,00%
Ar rūšiuojate šiukšles ir ar turite tokią galimybę Garliavoje?	54,80%	4,80%	40,50%
Ar Garliavoje yra sudarytos sąlygos naudotis socialinėmis paslaugomis į namus?	7,10%	28,60%	64,30%
Jūsų nuomone, ar pakankama socialinių paslaugų, teikiamų namuose, kokybė ir įvairovė Garliavoje?	4,80%	33,30%	61,90%
Ar naudojate bibliotekos paslaugomis Garliavoje ir ar dalyvaujate jos organizuojamuose renginiuose?	59,50%	9,50%	31,00%
Ar užtenka kultūrinių / meninių renginių Garliavoje?	35,70%	23,80%	40,50%
Ar užtenka sporto renginių Garliavoje?	40,50%	14,30%	45,20%
Ar egzistuoja gyventojų saugios kaimynystės, savitarpio saugos ir pagalbos bei bendradarbiavimo iniciatyvos Garliavoje?	21,40%	26,20%	52,40%
Ar tenkina Jus vietos valdžios, verslo ir bendruomenės tarpusavio ryšiai Garliavoje?	14,30%	31,00%	54,80%
Ar jaučiate jaunų žmonių didėjančios emigracijos į užsienį tendencijas Garliavoje?	42,90%	11,90%	45,20%
Ar jaučiate, kad didėja atvykstančiųjų iš kitų šalių / regionų žmonių skaičius Garliavoje?	7,10%	42,90%	50,00%
Ar Jūs pastebite ir tuo džiaugiatės, kad Garliavoje kuriasi naujos įmonės ir plečiasi verslai?	33,30%	23,80%	42,90%
Ar visumoje Jūs esate patenkintas/a savo gyvenimo ir veiklos sąlygomis Garliavoje (gera kaimynystė, patogi vieta ir reikiama infrastruktūra, palankios sąlygos užimtumui ir savirealizacijai, menkas triukšmas, aplinkos tarša, nusikalstamumas, kt.)?	47,60%	11,90%	40,50%

Klausimas	Taip	Ne	N/A
Ar sutiktumėte dalyvauti savipagalbos veikloje, pagelbstint kitiems savo bendruomenės nariams (neįgaliesiems, patiems neapsitarnaujantiems garbaus amžiaus asmenims, mažus vaikus	38,10%	19,00%	42,90%

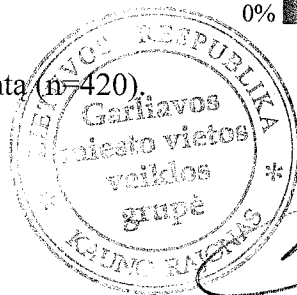
auginančioms šeimoms) apsitarnauti ir/ar turėti "atokvėpio valandėlių"?			
Ar sutiktumėte padėti integruotis į Jūsų bendruomenę benamiams ir iš įkalinimo vietų sugrįžantiems asmenims?	14,30%	42,90%	42,90%
Ar sutiktumėte padėti integruotis į Jūsų bendruomenę imigrantams/pabėgėliams?	28,60%	42,90%	28,60%

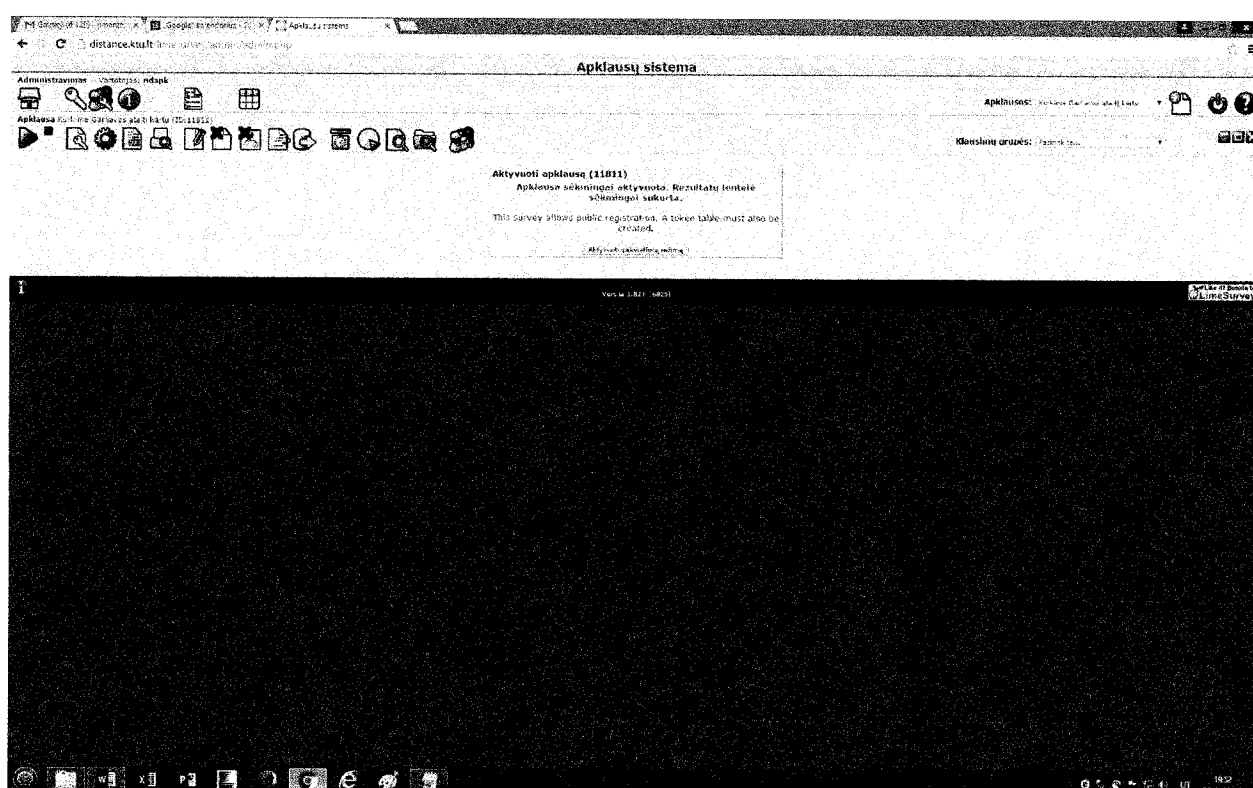
[Handwritten signature]

Klausimas	Taip	Ne	N/A
Ar naudojate bibliotekos paslaugomis Garliavoje ir ar dalyvaujate jos organizuojamuose	60%	10%	31%
Ar rūšiuojate šiukšles ir ar turite tokią galimybę Garliavoje?	55%	5%	41%
Ar aktyvi bendruomenė Garliavoje?	48%	19%	33%
Ar pritartumėte, kad Garliavoje būtų sudaromos palankios sąlygos atsikelti gyventi iš Ka	48%	7%	45%
Ar pakankamas gyventojų apsirūpinimas patogumais (yra karštas vanduo, vonia, tualetas	48%	5%	48%
Ar visumoje Jūs esate patenkintas/a savo gyvenimo ir veiklos sąlygomis Garliavoje (gera	48%	12%	41%
Ar pakankamas mokyklų tinklas Garliavoje ir ar tenkina jose vykdomas ugdymo procesa	43%	17%	41%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos kūno kultūrai puoselėti ir mėgėjiškai sportinei veiklai vyk	43%	19%	38%
Ar yra tinkama infrastruktūra bei palaikomos iniciatyvos meno kolektyvų pasirodymams	43%	12%	45%
Ar jaučiate jaunų žmonių didėjančios emigracijos į užsienį tendencijas Garliavoje?	43%	12%	45%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos mėgėjų meno kolektyvų veiklai?	41%	14%	45%
Ar užtenka sporto renginių Garliavoje?	41%	14%	45%
Ar dalyvaujate / dalyvautumėte Garliavos bendruomenės veikloje?	38%	24%	38%
Ar yra aplinką teršiančių įmonių Garliavoje, kuriose pageidautumėte, kad būtų įdiegtos or	38%	7%	55%
Ar Jums trūksta informacijos apie bendruomenės veiklą Garliavoje?	36%	31%	33%
Ar sudarytos reikiamos sąlygos vaikų užimtumui ir užklasiniam ugdymui Garliavoje?	36%	26%	38%
Ar užtenka kultūrinių / meninių renginių Garliavoje?	36%	24%	41%
Ar tinkama vieta bei yra palankios sąlygos kurti ir plėtoti smulkų ir vidutinį verslą ar indiv	33%	17%	50%
Ar yra reikiama infrastruktūra ir sąlygos Garliavos bendruomenės sueigoms ir įvairiems	33%	19%	48%
Ar saugu gyventi Garliavoje?	33%	26%	41%
Ar pakankamai išplėtos socialinės paslaugos Garliavoje?	33%	26%	41%
Ar transportas smarkiai teršia orą Garliavoje ir sudaro nepatogumus gyventojams, todėl	33%	21%	45%
Ar Jūs pastebite ir tuo džiaugiatės, kad Garliavoje kuriasi naujos įmonės ir plečiasi versla	33%	24%	43%
Ar pakanka visuomenės sveikatingumą puoselėjančių renginių ir sudarytos palankios sąl	29%	29%	43%
Ar gera visuomeninio susisiekimo infrastruktūra?	24%	45%	31%
Ar Jūsų nuomone yra pakankamai gerinamas Garliavos įvaizdis ir žinomumas?	24%	33%	43%
Ar pakankamai išplėtos privažiavimo kelių tinklas ir logistikos įmonių potencialas?	21%	24%	55%
Ar egzistuoja gyventojų saugios kaimynystės, savitarpio saugos ir pagalbos bei bendrada	21%	26%	52%
Ar Garliavoje sudarytos palankios sąlygos mokytis visą gyvenimą ir kelti profesinę kvalif	19%	31%	50%
Ar lengva įsidarbinti Garliavoje?	17%	33%	50%
Ar jaunuoms šeimoms yra sudarytos sąlygos aktyviai dalyvauti sportinėje, meninėje bei ku	17%	26%	57%
Ar pritartumėte, kad Garliavoje būtų sudaromos palankios sąlygos imigrantų (pabėgėlių)	14%	38%	48%
Ar gerai tvarkoma gamtinė aplinka ir remontuojami keliai, šaligatviai, pastatai bei viešosi	14%	43%	43%
Ar tenkina Jus vietos valdžios, verslo ir bendruomenės tarpusavio ryšiai Garliavoje?	14%	31%	55%
Ar pakankamos valdžios institucijų paskatos (pagalba) kurti ir plėtoti smulkų ir vidutinį ve	12%	33%	55%
Ar Jūsų nuomone yra sudarytos reikiamos sąlygos atsinaujinančių energijos išteklių pana	12%	31%	57%
Ar Jūsų nuomone yra reikiamos sąlygos jaunimo laisvalaikio užimtumui ir įsitvirtinimui da	12%	45%	43%
Ar pakankamai išplėta ir sutvarkyta vandens tiekimo bei nutekamųjų vandenų infrastru	12%	31%	57%
Ar pakankamai skatinama nevyriausybinių organizacijų (NVO) veikla Garliavoje ir suda	10%	33%	57%
Ar pakankamos paskatos ir sąlygos Garliavos gyventojams imtis nuosavo verslo / amatų	10%	33%	57%
Kaip manote, ar Garliavos nusikalstamumo bei nusikaltimų išaiškinamumo rodikliai yra g	10%	26%	64%
Ar plėtojami tradiciniai amatai ir ar tam yra reikiamos sąlygos Garliavoje?	7%	36%	57%
Ar tenkina garliaviečius teikiamos visuomeninio transporto paslaugos?	7%	55%	38%
Ar oras pakankamai švarus Garliavoje?	7%	57%	36%
Ar Garliavoje yra sudarytos sąlygos naudotis socialinėmis paslaugomis į namus?	7%	29%	64%
Ar jaučiate, kad didėja atvykstančiųjų iš kitų šalių / regionų žmonių skaičius Garliavoje?	7%	43%	50%
Ar Jūsų nuomone Garliava yra patraukli vieta atvykti turistams?	5%	62%	33%
Ar pakankamai žaliųjų plotų ir parkų Garliavoje?	5%	64%	31%
Jūsų nuomone, ar pakankama socialinių paslaugų, teikiamų namuose, kokybė ir įvairovė	5%	33%	62%
Ar pakanka vietų vaikų darželiuose Garliavoje?	0%	48%	52%

* Atsakymai išrūšiuoti pagal atsakiusiųjų „taip“ procentą (n=420).

ANKETA

Detalus lėšų poreikio pagrindimas veiksmų įgyvendinimui

Veiksmas 1.1.1 „Bendrujų socialinių ir kitų paslaugų teikimo gerinimas socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams“

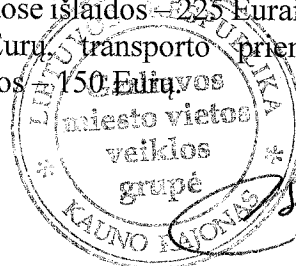
Planuojama finansuoti 6 projektus. Vienam projektui planuojama skirti iki 7500 Eurų. Projektuose dalyvaus 15 dalyvių. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3000 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: patalpų nuomos išlaidos – 150 Eurų, baldų, įrangos ir įrenginių įsigijimo ir nuomos, taip pat tikslinių transporto priemonių nuomos išlaidos – 150 Eurų, reikalingos kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos – 150 Eurų, trumpalaikio ir ilgalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos (5 proc.) – 150 Eurų, informacijos sklaidos priemonių išlaidos – 300 Eurų, projekto veiklas vykdančių savanorių išlaidos – 600 Eurų, projekto veiklas vykdančio personalo – 225 Eurų (tai neviršys 7,5 proc. bendros projekto vertės), projekto veiklas vykdančio personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 225 Eurai, veiklų dalyvių kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 900 Eurų, reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos – 150 Eurų.

Veiksmas 1.1.2 „Socialinės rizikos šeimų vaikų priežiūros organizavimo ir kitų paslaugų teikimo gerinimas“

Planuojama finansuoti 7 projektus. Vienam projektui planuojama skirti iki 8571 Eurų. Projektuose dalyvaus 20 dalyvių. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3000 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: patalpų nuomos išlaidos – 150 Eurų, baldų, įrangos ir įrenginių įsigijimo ir nuomos, taip pat tikslinių transporto priemonių nuomos išlaidos – 150 Eurų, reikalingos kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos – 150 Eurų, trumpalaikio ir ilgalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos (5 proc.) – 150 Eurų, informacijos sklaidos priemonių išlaidos – 300 Eurų, projekto veiklas vykdančių savanorių išlaidos – 600 Eurų, projekto veiklas vykdančio personalo – 225 Eurų (tai neviršys 7,5 proc. bendros projekto vertės), veiklas vykdančio personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 225 Eurai, veiklų dalyvių kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 900 Eurų, reikalingų transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos – 150 Eurų.

Veiksmas 1.1.3 „Informacijos apie įvairiose organizacijose prieinamas socialines ir kt. paslaugas sklaidos bei tarpininkavimo šias paslaugas gaunant socialinę atskirtį patiriantiems gyventojams gerinimas“

Planuojama finansuoti 2 projektus. Vienam projektui planuojama skirti iki 7500 Eurų. Projektuose dalyvaus 5 dalyviai. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3000 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: patalpų nuomos išlaidos – 150 Eurų, baldų, įrangos ir įrenginių įsigijimo ir nuomos, taip pat tikslinių transporto priemonių nuomos išlaidos – 150 Eurų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos – 150 Eurų, trumpalaikio ir ilgalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos – 150 Eurų, informacijos sklaidos priemonių išlaidos – 900 Eurų, projekto veiklas vykdančių savanorių išlaidos – 600 Eurų, projekto veiklas vykdančio personalo išlaidos – 225 Eurų (tai neviršys 7,5 proc. bendros projekto vertės), veiklas vykdančio personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 225 Eurai, veiklų dalyvių kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 300 Eurų, transporto priemonių, patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos – 150 Eurų.

Veiksmas 1.2.1 „Naujų profesinių ir kitų reikalingų įgūdžių įgijimas“

Planuojama finansuoti 6 projektus. Vienam projektui planuojama skirti iki 15.110 Eurų. Projektuose dalyvaus 30 dalyvių. Vienam dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3022 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos:

- Tuo atveju, kai atliekama projekto veiklų dalyvių neformalaus švietimo (įskaitant neformalųjį profesinį mokymą) veikla, tinkamos finansuoti išlaidos yra šios: neformalaus švietimo paslaugų įsigijimo išlaidos (vienam asmeniui skiriama lėšų suma negali viršyti 3 Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos dydžių) – 1140 Eurų; veiklas – neformalųjį profesinį mokymą - vykdančio personalo išlaidos – 600 Eurų, mokymo priemonių įsigijimo išlaidos (išlaidos vidutiniškai vienam mokiniui gali sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. visų projekte neformaliam švietimui numatytų tinkamų finansuoti išlaidų) – 300 Eurų, veiklų dalyvių - mokinių kelionės į mokymo vietą ir atgal išlaidos – 300 Eurų, veiklų dalyvių - mokinių maitinimo išlaidos – 450 Eurų, veiklų dalyvių privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamų ligų, jeigu tai nustatyta darbuotojų saugą ir sveikatą darbe reglamentuojančiuose teisės aktuose, išlaidos – 232 Eurai;

- Tuo atveju, kai projekto veiklų dalyviai atlieka savanorišką veiklą, tinkamos finansuoti yra savanoriškos veiklos išlaidos – 3022 Eurai.

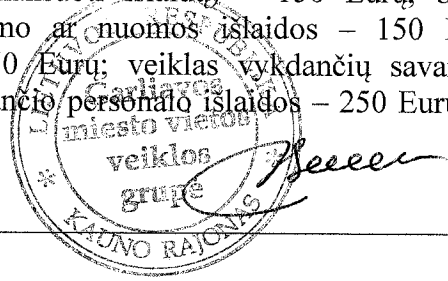
-Tuo atveju, kai projekto veiklų dalyviai atlieka praktinių darbo įgūdžių įgijimo ar ugdymo darbo vietoje veiklą, tinkamos finansuoti išlaidos yra šios: darbdavio darbo vietoje patirtos praktinio darbo įgūdžių įgijimo ar ugdymo darbo vietoje organizavimo išlaidos – 2290 Eurų; veiklų dalyviams reikalingų specialiųjų drabužių įsigijimo išlaidos – 500 Eurų, veiklų dalyvių skiepijimo ir sveikatos pažymų gavimo išlaidos – 232 Eurai.

Veiksmas 1.2.2 „Pagalbos įsidarbinant, informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir kt. gerinimas“

Planuojama finansuoti 2 projektus. Vienam projektui planuojama skirti iki 15.110 Eurų. Projektuose dalyvaus 10 dalyvių. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3022 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: patalpų nuomos išlaidos – 150 Eurų, baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos – 150 Eurų, trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos – 150 Eurų, veiklas vykdančių savanorių savanoriškos veiklos išlaidos – 600 Eurų, veiklas vykdančio personalo išlaidos – 250 Eurų (tai neviršys 7,5 proc. bendros projekto vertės), veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos – 800 Eurų, veiklas vykdančio personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos – 250 Eurų, veiklų dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos – 522 Eurai, veikloms vykdyti reikalingų patalpų eksploatavimo išlaidos – 150 Eurų.

Veiksmas 1.3.1 „Besikuriančio verslo, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, konsultavimas ir mentorystė“

Planuojama finansuoti 5 projektus. Vienam projektui planuojama skirti 9000 Eurų. Projektuose dalyvaus 15 dalyvių. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3000 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: patalpų nuomos išlaidos (šios išlaidos gali sudaryti ne daugiau kaip 10 proc. visų projekto tinkamų finansuoti išlaidų) – 150 Eurų, baldų, kompiuterinės technikos, programinės įrangos įsigijimo ar nuomos išlaidos – 150 Eurų, trumpalaikio turto įsigijimo ir nuomos išlaidos – 150 Eurų; veiklas vykdančių savanorių savanoriškos veiklos išlaidos – 600 Eurų; veiklas vykdančio personalo išlaidos – 250 Eurų (tai

neviršys 7,5 proc. bendros projekto vertės), veikloms vykdyti reikalingų paslaugų įsigijimo išlaidos – 700 Eurų, veiklas vykdančio personalo kelionių, dalyvavimo renginiuose išlaidos - 225 Eurai, svečio iš užsienio kelionių ir apgyvendinimo išlaidos – 200 Eurų, veiklose dalyvaujančių asmenų darbo užmokesčio išlaidos (šios išlaidos yra tinkamos tik kaip projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) nuosavas įnašas) – 225 Eurai, veiklų dalyvių kelionių ir dalyvavimo renginiuose išlaidos – 200 Eurų, veikloms vykdyti reikalingų patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos -150 Eurų.

Veiksmas 1.3.2 „Reikalingų priemonių verslui pradėti, įskaitant savarankišką veiklą pradedančius asmenis, suteikimas“

Planuojama finansuoti 10 projektų. Vienam projektui tenkanti išlaidų dalis neviršys 7500 Eurų. Projektuose dalyvaus 25 dalyviai. Vienam projekto dalyviui tenkanti išlaidų dalis neviršys 3000 Eurų. Planuojamos šios pagrindinės projektų išlaidos: verslui (įskaitant savarankišką veiklą) pradėti reikalingų priemonių įsigijimo išlaidos -3000 Eurų;

